

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 Stan i struktura demograficzno-społeczna ludności w województwie podkarpackim w świetle wyników NSP 2021

National Population and Housing Census 2021
Size, demographic and social structure of the population
in Podkarpackie Voivodship in the light of the 2021 Census results

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021
Stan i struktura demograficzno-społeczna ludności w województwie
podkarpackim w świetle wyników NSP 2021

National Population and Housing Census 2021
Size, demographic and social structure of the population
in Podkarpackie Voivodship in the light of the 2021 Census results

Urząd Statystyczny w Rzeszowie Statistical Office in Rzeszów

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Rzeszów, Podkarpackie Centre for Regional Surveys

Pod kierunkiem

Supervised by

Bernadety Ziomek-Niedzielskiej

Zespół autorski

Editorial team

Agnieszka Skarbowska, Irena Trzyna

Tłumaczenie

Translation

Mirosław Koszela

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Tomasz Dziok, Agnieszka Skarbowska

ISBN – 978–83–7406–262–6

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

rzeszow.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Rzeszowie oddaje do Państwa rąk publikację prezentującą wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, przeprowadzonego w dniach od 1 kwietnia do 30 września 2021 r., według stanu na dzień 31 marca 2021 r. Szeroki zakres informacji pozwala na dokonanie analiz i bilansu zmian demograficzno-społecznych, jakie dokonały się w latach 2011-2021.

Opracowanie zawiera informacje dotyczące stanu i struktury demograficznej ludności, poziomu i kierunków wykształcenia, posiadanego obywatelstwa, przynależności narodowo-etnicznej i wyznaniowej, a także niepełnosprawności. Ponadto w publikacji przedstawiono charakterystykę osób przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz zasoby migracyjne.

Niniejszą publikację wzbogacono prezentacją graficzną w postaci map i wykresów oraz tablicami zawierającymi porównanie wyników spisów powszechnych ludności i mieszkań 2011 i 2021. Dane szczegółowe zostały zamieszczone w Banku Danych Lokalnych na stronie bdl.stat.gov.pl.

Mam nadzieję, że dane spisowe będą źródłem inspiracji zarówno dla środowisk naukowych jak i analityków zajmujących się tematyką ludnościową. Jednocześnie składam podziękowanie wszystkim osobom i instytucjom, które uczestniczyły w przygotowaniu i przeprowadzeniu Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 na terenie województwa podkarpackiego.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Rzeszowie

Marek Cierpiął-Wolan

Rzeszów, styczeń 2024 r.

Preface

The Statistical Office of Rzeszów is handing over to you a publication presenting the results of the National Population and Housing Census 2021, conducted from 1 April to 30 September, 2021, as of 31 March, 2021. The wide range of information makes it possible to analyze and take stock of the demographic and social changes that took place between 2011 and 2021.

The study includes information on the state and demographic structure of the population, the level and direction of education, citizenship held, national-ethnic and religious affiliation, as well as disabilities. In addition, the publication presents the characteristics of people staying in collective living quarters and migration resources.

This publication is enriched with a graphic presentation in the form of maps and charts, as well as tables comparing the results of the 2011 and 2021 population and housing censuses. The detailed data have made available in the Local Data Bank at bdl.stat.gov.pl.

I hope that the census data will be a source of inspiration for both academics and analysts working on population issues. At the same time, I would like to thank all the people and institutions who participated in the preparation and conduct of the National Population and Housing Census 2021 in Podkarpackie Voivodship.

Director
of the Statistical Office in Rzeszów

Marek Cierpiat-Wolan

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Spis tablic	7
List of tables	7
Spis wykresów	8
List of charts	8
Spis map	10
List of maps	10
Objaśnienia znaków umownych.	11
Symbols.	11
Ważniejsze skróty	11
Main abbreviations	11
Synteza	12
Executive summary.	14
Rozdział 1. Stan i struktura demograficzna ludności	16
Chapter 1. Size and demographic structure of the population	16
1.1. Stan ludności	16
1.1. Size of the population.	16
1.2. Ludność według płci i wieku	19
1.2. Population by sex and age	19
1.3. Ludność według stanu cywilnego	27
1.3. Population by marital status.	27
Rozdział 2. Ludność według kraju urodzenia i obywatelstwa.	30
Chapter 2. Population by country of birth and citizenship	30
2.1. Ludność według kraju urodzenia.	30
2.1. Population by country of birth	30
2.2. Ludność według kraju obywatelstwa	34
2.2. Population by citizenship.	34
Rozdział 3. Wykształcenie ludności	37
Chapter 3. Education of the population.	37
Rozdział 4. Osoby z niepełnosprawnościami	41
Chapter 4. Disabled persons	41
Rozdział 5. Charakterystyka narodowo-etniczna ludności	51
Chapter 5. National-ethnic identity characteristics.	51
5.1. Struktura narodowo-etniczna ludności	51
5.1. National-ethnic structure of the population.	51
5.2. Język używany w domu	54
5.2. Language used at home	54
5.3. Przynależność wyznaniowa	56
5.3. Religious affiliation.	56

Rozdział 6. Ludność w obiektach zbiorowego zakwaterowania	58
Chapter 6. Population in the collective living quarters	58
Rozdział 7. Zasoby migracyjne	62
Chapter 7. Migration resources	62
7.1. Migracje wewnętrzne ludności	62
7.1. Internal migration of the population	62
7.2. Imigranci przebywający czasowo w Polsce	66
7.2. Immigrants staying temporarily in Poland	66
7.3. Emigranci przebywający czasowo za granicą	68
7.3. Emigrants staying abroad temporarily	68

Spis tablic

List of tables

Tablica 1. Ludność w miastach i na obszarach wiejskich według płci	17
Table 1. Population in urban and rural areas by sex	17
Tablica 2. Ludność według biologicznych grup wieku	19
Table 2. Population by biological age groups	19
Tablica 3. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego w 2021 r.....	27
Table 3. Population aged 15 years and more by marital status in 2021	27
Tablica 4. Ludność według kraju urodzenia	30
Table 4. Population by country of birth	30
Tablica 5. Ludność według kraju obywatelstwa	35
Table 5. Population by citizenship	35
Tablica 6. Osoby z niepełnosprawnościami według miejsca zamieszkania, płci i kategorii niepełno- sprawności w 2021 r.....	42
Table 6. Disabled persons by place of residence, sex and category of disability in 2021	42
Tablica 7. Ludność według identyfikacji narodowo-etnicznych w 2021 r.....	52
Table 7. Population by kind of the national-ethnic identities in 2021	52
Tablica 8. Ludność według języka używanego w domu w 2021 r.	54
Table 8. Population by language used at home in 2021	54
Tablica 9. Ludność według deklarowanej przynależności do wyznania religijnego w 2021 r.	57
Table 9. Population by the declaration of religious affiliation in 2021	57
Tablica 10. Obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz ludność w nich mieszkająca według kategorii obiektów w 2021 r.	59
Table 10. Collective living quarters and population living there by category of objects in 2021	59

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1. Ludność według płci i wieku	20
Chart 1. Population by sex and age	20
Wykres 2. Ludność według grup wieku i płci w 2021 r.....	21
Chart 2. Population by age groups and sex in 2021	21
Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku	22
Chart 3. Structure of the population by economic age groups	22
Wykres 4. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.....	23
Chart 4. Non-working age population per 100 persons of working age	23
Wykres 5. Współczynnik feminizacji według grup wieku	24
Chart 5. Femininity ratio by age groups.....	24
Wykres 6. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego, płci i wieku w 2021 r.	28
Chart 6. Population aged 15 and more by marital status, sex and age in 2021	28
Wykres 7. Ludność w wieku 15 lat i więcej według płci i stanu cywilnego w 2021 r.....	29
Chart 7. Population aged 15 and more by sex and marital status in 2021	29
Wykres 8. Struktura ludności według miejsca urodzenia w miastach i na wsi w 2021 r.....	32
Chart 8. Population structure by place of birth in urban and rural areas in 2021	32
Wykres 9. Struktura ludności według miejsca urodzenia i płci w 2021 r.	33
Chart 9. Population structure by place of birth and sex in 2021	33
Wykres 10. Ludność urodzona za granicą według grup wieku	33
Chart 10. Foreign-born population by age group	33
Wykres 11. Ludność urodzona za granicą według wybranych krajów urodzenia.....	34
Chart 11. Foreign-born population by selected country of birth.....	34
Wykres 12. Struktura ludności według płci i obywatelstwa w 2021 r.....	35
Chart 12. Population structure by sex and the citizenship 2021	35
Wykres 13. Struktura ludności według grup wieku i obywatelstwa w 2021 r.	36
Chart 13. Population structure by age group and citizenship in 2021	36
Wykres 14. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci	38
Chart 14. Population aged 13 and more by the level of education and sex.....	38
Wykres 15. Osoby z niepełnosprawnościami według miejsca zamieszkania, płci i kategorii niepełno- sprawności w 2021 r.....	43
Chart 15. Disabled persons by place of residence, sex and category of disability in 2021	43
Wykres 16. Osoby niepełnosprawne biologicznie według płci i liczby posiadanych schorzeń w 2021 r.	44
Chart 16. Biologically disabled persons by sex and number of medical conditions in 2021	44
Wykres 17. Udział osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie ludności danej grupy wieku	45
Chart 17. Percentage of disabled persons in the total number of the population of age group	45
Wykres 18. Osoby niepełnosprawne w wieku 15 lat i więcej według płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.....	46
Chart 18. Disabled persons aged 15 and more by sex and level of education in 2021.....	46

Wykres 19. Ludność deklarująca inną niż polska przynależność narodowo-etniczną według powiatów w 2021 r.	53
Chart 19. Population declaring a national-ethnic affiliation other than Polish by powiats in 2021	53
Wykres 20. Ludność używająca języka innego niż polski w domu według powiatów w 2021 r.	55
Chart 20. Population using language other than Polish at home by powiats in 2021	55
Wykres 21. Struktura obiektów zbiorowego zakwaterowania według kategorii w 2021 r.	60
Chart 21. Structure of collective living quarters by category in 2021.	60
Wykres 22. Struktura ludności w obiektach zbiorowego zakwaterowania według kategorii obiektów w 2021 r.	60
Chart 22. Structure of the population in the collective living quarters by category of objects in 2021	60
Wykres 23. Struktura ludności w obiektach zbiorowego zakwaterowania według kategorii obiektów i płci w 2021 r.	61
Chart 23. Structure of the population in the collective living quarters by category of objects and sex in 2021	61
Wykres 24. Struktura ludności według okresu zamieszkiwania w obecnej miejscowości	63
Chart 24. Population structure according to the period of residence in the current locality	63
Wykres 25. Ludność przybyła w latach 2011-2021 z innego miejsca w kraju według roku przybycia ...	64
Chart 25. Population arrived in 2011-2021 from another place in the country by year of arrival	64
Wykres 26. Ludność przybyła w latach 2011-2021 z innego miejsca w kraju według wieku w momencie migracji	65
Chart 26. Population arrived in 2011-2021 from another place in the country by age at the time of migration	65
Wykres 27. Imigranci przebywający w Polsce czasowo według płci	66
Chart 27. Immigrants temporary stay in Poland by sex	66
Wykres 28. Imigranci przebywający w Polsce czasowo według ekonomicznych grup wieku i płci w 2021 r.	67
Chart 28. Immigrants temporary staying in Poland by economic age groups and sex in 2021	67
Wykres 29. Emigranci przebywający za granicą czasowo według płci i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.	69
Chart 29. Emigrants temporary staying abroad by sex and economic age groups in 2021	69

Spis map

List of maps

Mapa 1.	Gęstość zaludnienia w 2021 r.....	18
Map 1.	Population density in 2021.....	18
Mapa 2.	Zmiana liczby ludności w latach 2011-2021	18
Map 2.	Change in the number of the population in 2011-2021	18
Mapa 3.	Mediana wieku ludności według płci w 2021 r.....	22
Map 3.	Median age of the population by sex in 2021	22
Mapa 4.	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2021 r.	23
Map 4.	Population at non-working age per 100 persons at working age in 2021.....	23
Mapa 5.	Współczynnik feminizacji w 2021 r.....	25
Map 5.	Feminisation rate in 2021	25
Mapa 6.	Indeks starości w 2021 r.	26
Map 6.	Ageing index in 2021	26
Mapa 7.	Żonaci/zamężne w wieku 15 lat i więcej w 2021 r.....	29
Map 7.	Married persons aged 15 and more in 2021.....	29
Mapa 8.	Ludność urodzona za granicą w 2021 r.....	31
Map 8.	Population born abroad in 2021.....	31
Mapa 9.	Ludność urodzona za granicą na 1000 mieszkańców w 2021 r.	32
Map 9.	Population born abroad per 1000 inhabitants in 2021	32
Mapa 10.	Ludność z niepolskim obywatelstwem według powiatów zamieszkania w 2021 r.	36
Map 10.	Population born abroad by poviats of residence in 2021	36
Mapa 11.	Ludność w wieku 13 lat i więcej z wykształceniem średnim i policealnym w 2021 r.	39
Map 11.	Population aged 13 and more with secondary and post-secondary in 2021	39
Mapa 12.	Ludność w wieku 13 lat i więcej z wykształceniem wyższym w 2021 r.....	40
Map 12.	Population aged 13 and more with higher education in 2021	40
Mapa 13.	Osoby z niepełnosprawnościami na 1000 ludności	48
Map 13.	Disabled persons per 1000 population.....	48
Mapa 14.	Osoby z niepełnosprawnościami w miastach na 1000 ludności.....	48
Map 14.	Disabled persons in urban areas per 1000 population	48
Mapa 15.	Osoby z niepełnosprawnościami na wsi na 1000 ludności.....	49
Map 15.	Disabled persons in rural areas per 1000 population	49
Mapa 16.	Osoby z niepełnosprawnościami według kategorii niepełnosprawności.....	50
Map 16.	Disabled persons by category of disability	50
Mapa 17.	Ludność przybyła w latach 2011-2021 z innego miejsca w kraju	64
Map 17.	Population arrived in 2011-2021 from another place in the country.....	64
Mapa 18.	Imigranci przebywający w Polsce czasowo w 2021 r.....	67
Map 18.	Immigrants staying in Poland temporarily in 2021	67
Mapa 19.	Imigranci przebywający w Polsce czasowo na 1000 mieszkańców w 2021 r.....	68
Map 19.	Immigrants staying in Poland temporarily per 1000 residents in 2021	68
Mapa 20.	Emigranci przebywający czasowo za granicą w 2021 r.....	70
Map 20.	Emmigrants staying abroad temporarily in 2021	70
Mapa 21.	Emigranci przebywający czasowo za granicą na 1000 mieszkańców w 2021 r.	70
Map 21.	Emmigrants staying abroad temporarily per 1000 residents in 2021	70

Objaśnienia znaków umownych.

Symbols.

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point
r.	rok year
tj. i.e.	to jest that is

Uwaga	Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.
Note	Relative numbers (indicators, percentages) were calculated on the basis of absolute data expressed with more accuracy than it was given in the tables. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”. Those numbers are correct with regard to their factual content.

Synteza

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 ludność województwa podkarpackiego liczyła 2,1 mln osób i w porównaniu ze spisem z 2011 r. zmniejszyła się o 1,6%. Na przestrzeni ostatniej dekady zaobserwowano dalszy proces starzenia się ludności Podkarpacia. Udział osób w wieku 65 lat i więcej w województwie podkarpackim wzrósł o 4,5 p.proc. (w 2021 r. wynosił 17,6%). Mediana wieku mieszkańców Podkarpacia wyniosła 41 lat i w ciągu minionych 10 lat wzrosła o ponad 4 lata.

W odniesieniu do spisu z 2011 r. zaszły zmiany w strukturze ludności według stanu cywilnego. Najbardziej liczną grupą wśród osób w wieku 15 lat i więcej były osoby pozostające w związku małżeńskim, które stanowiły ponad 58% tej populacji. W porównaniu z wynikami poprzedniego spisu największe zmiany odnotowano wśród kawalerów i panien, których udział zmniejszył się o 2,3 p.proc. oraz wśród osób rozwiedzionych, których udział wzrósł o 2,2 p.proc.

Wyniki spisu 2021 wykazały, że 97,7% stałych mieszkańców województwa podkarpackiego wskazało Polskę jako kraj swego urodzenia, a 2,3% urodziło się poza obecnymi granicami Polski. W porównaniu z poprzednim spisem wzrósł odsetek osób urodzonych za granicą (o 0,9 p.proc.). Spośród osób urodzonych w innym kraju najwięcej urodziło się w Wielkiej Brytanii (24,6%).

Dane ze spisu 2021 dotyczące obywatelstwa wykazały, że 99,9% stałych mieszkańców województwa podkarpackiego wskazało obywatelstwo polskie, a jedynie 0,1% nie posiada polskiego obywatelstwa. W tej grupie znajdują się cudzoziemcy, którzy wskazali obywatelstwo innego kraju, bezpaństwowcy, a także osoby o nieustalonym obywatelstwie. W porównaniu z poprzednim spisem osób z obywatelstwem innych krajów zwiększyła się o 28,7%. Prawie 66% osób nieposiadających obywatelstwa polskiego było obywatelami Ukrainy i w porównaniu z 2011 r. liczba osób z tym obywatelstwem wzrosła o 75,0%.

W okresie międzyspisywym obserwowany był wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców Podkarpacia. Według wyników NSP 2021 ponad 57% osób w wieku 13 lat i więcej posiadało wykształcenie wyższe lub średnie i policealne (w 2011 r. osoby te stanowiły 44,8% omawianej populacji). W 2021 r. ponad 1/4 populacji w wieku 13 lat i więcej miała wyższe wykształcenie. Udział kobiet z wyższym wykształceniem był wyższy niż mężczyzn (odpowiednio 26,1% i 18,0%). Wykształcenie średnie posiadała co trzecia osoba w wieku 13 lat i więcej. Wykształcenie zasadnicze zawodowe częściej posiadali mężczyźni (28,2%). Najwięcej osób z wykształceniem podstawowym mieszkało na wsi – 15,2% i w porównaniu z 2011 r. udział ten zmniejszył się o ponad 9 p.proc.

Według wyników NSP 2021 liczba osób z niepełnosprawnościami stanowiła 15,1% ogółu ludności województwa podkarpackiego. Na przestrzeni 10 lat nastąpił wzrost liczby osób niepełnosprawnych o 26,8%. W grupie niepełnosprawnych przeważały kobiety (prawie 54%). Najliczniejszą grupę niepełnosprawnych stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym (54,3%). Prawie co trzecia osoba niepełnosprawna była w wieku produkcyjnym, a grupa najmłodszych niepełnosprawnych w wieku 0–17 lat stanowiła 5,7% wśród ogółu niepełnosprawnych. Z analizy zbiorowości osób niepełnosprawnych według statystycznego podziału na dwie podstawowe kategorie, tj. niepełnosprawnych prawnie i tylko biologicznie wynika, że wśród osób z niepełnosprawnościami przeważały osoby posiadające prawne orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność, które w 2021 r. stanowiły 65,2% ogółu niepełnosprawnych. W porównaniu z 2011 r. odnotowano wzrost o 33,4% osób niepełnosprawnych prawnie. Wzrosła też o 16,1% grupa osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie.

W województwie podkarpackim dominuje ludność o jednorodnej polskiej tożsamości narodowej obejmująca 99,6% ogółu ludności. Wśród innych niż polskie identyfikacji narodowo-etnicznych przeważały deklaracje ukraińskie (4,3 tys.), następnie angielskie (3,8 tys.) oraz amerykańskie (3,5 tys.). W każdej z tych grup odnotowano wzrost liczebności w porównaniu z 2011 r.

Ludność Podkarpacia w kontaktach domowych w zdecydowanej większości posługuje się językiem polskim – 99,7%. Osoby posługujące się w kontaktach rodzinnych językiem innym niż polski stanowiły zbior-

rowość liczącą 28,2 tys. osób. Według danych spisowych mieszkańcy województwa podkarpackiego najczęściej posługiwali się w kontaktach domowych językami: angielskim (40,1 tys.), niemieckim (6,3 tys.), francuskim (4,4 tys.), włoskim (4,2 tys.), ukraińskim (3,0 tys.), hiszpańskim (2,2 tys.) oraz rosyjskim (1,3 tys.).

Wyniki spisu wskazują, że większość społeczeństwa Podkarpacia identyfikuje się z instytucjami wyznaniowymi, 1748,2 tys. mieszkańców województwa podkarpackiego uznaje siebie za członków – wiernych, sympatyków – Kościołów, związków wyznaniowych, denominacji i ruchów religijnych. Osoby te stanowiły 83,5% ogółu ludności województwa oraz 96,9% populacji osób o rozpoznanym statusie wyznaniowym. Należy zaznaczyć, że prawie 14% osób odmówiło odpowiedzi na pytanie o wyznanie. Wyniki spisu potwierdzają przewagę przynależności do Kościoła katolickiego obrządku łańciewskiego. Zbiorowość zaliczających się do wiernych Kościoła rzymskokatolickiego stanowiła 82,9% ogółu ludności i 96,2% populacji osób o rozpoznanym statusie wyznaniowym. W porównaniu z 2011 r. udział wiernych tego wyznania w ogólnej liczbie mieszkańców województwa podkarpackiego zmniejszył się o 9,6 p.proc.

W NSP 2021 zbadanych zostało 948 obiektów zbiorowego zakwaterowania, a liczba osób w nich przebywająca wyniosła 13,1 tys. Dla porównania – w spisie 2011 informacje pozyskano o 498 obiektach, gdzie przebywało 19,5 tys. osób. Według wyników badania OZZ prowadzonego w ramach NSP 2021 najwięcej osób, tj. 42,1% ogółu mieszkańców OZZ, przebywało w obiektach związanych z opieką i leczeniem. Na kolejnym miejscu pod względem liczby mieszkańców tam przebywających były obiekty związane z nauką i pracą (23,8% ogółu osób przebywających w OZZ). Udział osób przebywających w obiektach instytucji wyznaniowych wynosił 17,1% ogółu przebywających w OZZ.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2021 r. wykazały, że w latach 2011-2021 nastąpił wzrost, w porównaniu z poprzednim okresem międzyspisowym, odsetka ludności mobilnej w ogólnej liczbie mieszkańców województwa. Udział ludności zasiedlałej (ludności, która nie zmieniała swojego miejsca zamieszkania na okres 12 miesięcy lub na dłużej) zmniejszył się w porównywanym okresie o 11,5%. Wśród migracji wewnętrznych w latach 2011-2021 przeważały migracje wewnątrzwojewódzkie. W granicach województwa podkarpackiego migrowało 136,1 tys. osób. Migracje międzywojewódzkie dotyczyły 29,5 tys. osób, a dla 19,0 tys. osób nie został ustalony typ migracji. W ludności przybyłej do miejscowości aktualnego zamieszkania z innego miejsca w kraju w latach 2011-2021 przeważały osoby w wieku produkcyjnym (najliczniejsze grupy wieku to 25–29 oraz 30–34 lata).

Spis wykazał, że w 2021 r. w województwie podkarpackim przebywało czasowo 22,6 tys. stałych mieszkańców innych krajów. Imigranci najczęściej przebywali na Podkarpaciu od 3 do 12 miesięcy (43,3%). Wśród imigrantów dominowały osoby w wieku produkcyjnym (prawie 95%). Najwięcej imigrantów, podobnie jak w 2011 r., przybyło do województwa podkarpackiego z Ukrainy – 69,9% (w 2011 r. – 40,7%).

Czasowo poza krajem przebywało 134,4 tys. osób mających stałe miejsce zamieszkania w województwie podkarpackim. Oznacza to, że średnio na każde 1000 mieszkańców Podkarpacia przypadały 64 osoby przebywające czasowo za granicą. Spośród emigrantów przebywających za granicą czasowo 91,1% stanowili emigranci długookresowi, którzy przebywali poza krajem 12 miesięcy lub dłużej (w 2011 r. emigranci długookresowi stanowili 78,3%). Wśród emigrantów przebywających czasowo za granicą nieznacznie przeważali mężczyźni (50,6%). Emigranci to w 79,6% osoby w wieku produkcyjnym. Najczęściej wybieranym krajem emigracji czasowej była Wielka Brytania, gdzie przebywało 28,0% wszystkich emigrantów (w 2011 r. – 28,6%). Na drugim miejscu wśród krajów emigracji znalazły się Niemcy – 12,6% (w 2011 r. – 6,4%). Znacząca liczba mieszkańców Podkarpacia przebywała również w Stanach Zjednoczonych – 12,1% (w 2011 r. – 22,9%) oraz we Francji – 7,5% (w 2011 r. – 9,3%).

Executive summary

According to the results of the National Population and Housing Census 2021, the population of Podkarpackie Voivodship was 2.1 million people, and compared to the 2011 census, it decreased by 1.6%. Over the past decade, a further aging of the population of Podkarpacie was observed. The share of people aged 65 and over in Podkarpackie Voivodship increased by 4.5 percentage points (in 2021 it was 17.6%). The median age of a residents of Podkarpacie was 41 and increased by more than 4 years over the past 10 years.

With respect to the 2011 census, there were changes in the population structure by marital status. The most numerous group among those aged 15 and over were married people, who accounted for more than 58% of this population. Compared to the results of the previous census, the biggest changes were among bachelors and maids, whose share decreased by 2.3 percentage points, and among divorced persons, whose share increased by 2.2 percentage points.

The results of the 2021 census showed that 97.7% of permanent residents of Podkarpackie Voivodship indicated Poland as their country of birth, while 2.3% were born outside the current borders of Poland. Compared to the previous census, the percentage of those born abroad increased (by 0.9 percentage points). Of those born in another country, most were born in the United Kingdom (24.6%).

Census 2021 data on citizenship showed that 99.9% of permanent residents of the Podkarpackie region indicated Polish citizenship, and only 0.1% have no Polish citizenship. This group includes foreigners who indicated citizenship of another country, stateless persons, as well as persons of undetermined citizenship. Compared to the previous census, the number of people with citizenship of other countries increased by 28.7%. Almost 66% of those without Polish citizenship were citizens of Ukraine and compared to 2011, the number of people with this citizenship increased by 75.0%.

In the inter-census period, an increase in the educational level of Podkarpackie residents was observed. According to the results of the 2021 Census, more than 57% of people aged 13 and over had tertiary or secondary and post-secondary education (in 2011, these people accounted for 44.8% of the population in question). In 2021, more than 1/4 of the population aged 13 and over had tertiary education. The share of women with tertiary education was higher than that of men (26.1% and 18.0%, respectively). Secondary education was held by one in three people aged 13 and over. Basic vocational education was more often held by men (28.2%). The largest number of people with primary education lived in rural areas - 15.2%, and compared to 2011, this share decreased by more than 9 percentage points.

According to the results of the 2021 Census, the number of people with disabilities accounted for 15.1% of the total population of Podkarpackie Voivodship. Over the 10 years, there was a 26.8% increase in the number of people with disabilities. The group of disabled people was dominated by women (almost 54%). The largest group of disabled people was in the post-working age (54.3%). Almost one in three people with disabilities was of working age, and the group of the youngest disabled aged 0-17 accounted for 5.7% of the total disabled population. An analysis of the population of people with disabilities according to a statistical division into two basic categories, i.e. legally disabled and only biologically disabled persons, shows that people with legal disability certificates predominated among those with disabilities, accounting for 65.2% of the total disabled population in 2021. Compared with 2011, there was an increase of 33.4% in legally disabled persons. There was also a 16.1% increase in the group of people with only biological disabilities.

Podkarpackie Voivodship is dominated by a population with a homogeneous Polish national identity comprising 99.6% of the total population. Among non-Polish national-ethnic identifications, Ukrainian declarations prevailed (4.3 thousand), followed by English (3.8 thousand) and American (3.5 thousand). Each of these groups saw an increase in numbers compared to 2011.

The vast majority of the population of the Podkarpackie region speaks Polish in their home contacts - 99.7%. Speakers of a language other than Polish in family contacts made up a collective of 28.2 thousand people. According to the census data, residents of Podkarpackie Voivodship in household contacts most often used English language (40.1 thousand), German language (6.3 thousand), French language (4.4 thousand), Italian language (4.2 thousand), Ukrainian language (3.0 thousand), Spanish language (2.2 thousand) and Russian language (1.3 thousand).

The results of the census indicate that the majority of the population of Podkarpacie identifies with religious institutions, 1,748.2 thousand residents of Podkarpackie Voivodship recognize themselves as members - believers, sympathizers - of churches, religious associations, denominations and religious movements. These people accounted for 83.5% of the total population of the voivodship and 96.9% of the population of those with recognized religious status. It should be noted that almost 14% of people refused to answer the question about religion. The census results confirm the predominance of affiliation with the Catholic Church Latin Rite. The collective of those counted as Roman Catholic Church believers accounted for 82.9% of the total population and 96.2% of the population of those with an identified religious status. Compared to 2011, the share of believers of this denomination in the total population of Podkarpackie Voivodship decreased by 9.6 percentage points.

In the Census 2021, 948 collective living quarters were surveyed, and the number of people staying in them amounted to 13.1 thousand. For comparison - in the 2011 census, information was obtained on 498 quarters, where 19.5 thousand people stayed. According to the results of the Census 2021 OZZ survey, the largest number of people, 42.1% of the total OZZ population, stayed in quarters related to care and treatment. Next in terms of the number of residents residing there were quarters related to study and work (23.8% of the total number of people residing in OZZ). The share of people residing in quarters of religious institutions was 17.1% of the total number of people residing in the OZZ.

The results of the 2021 National Population and Housing Census showed that from 2011 to 2021 there was an increase in the percentage of mobile population in the total population of the voivodship compared to the previous intercensus period. The share of the incumbent population (population that did not change its place of residence for 12 months or longer) decreased by 11.5% in the compared periods. Among internal migrations in 2011-2021, intra-voivodship migrations prevailed. 136.1 thousand people migrated within the borders of Podkarpackie Voivodship. Inter-voivodship migrations involved 29.5 thousand people, and for 19.0 thousand people the type of migration was not determined. The population arriving in the locality of current residence from elsewhere in the country in 2011-2021 was dominated by people of working age (the most numerous age groups were 25-29 and 30-34).

The census showed that 22.6 thousand permanent residents of other countries were temporarily residing in the Podkarpackie region in 2021. Immigrants most often stayed in Podkarpacie from 3 to 12 months (43.3%). Immigrants were dominated by people of working age (almost 95%). The largest number of immigrants, as in 2011, came to Podkarpackie from Ukraine - 69.9% (in 2011 - 40.7%).

134.4 thousand people with permanent residence in Podkarpackie Voivodship were temporarily outside the country. This means that, on average, there were 64 people temporarily abroad for every 1,000 residents of Podkarpacie. Of the emigrants temporarily abroad, 91.1% were long-term emigrants, who stayed outside the country for 12 months or longer (in 2011, long-term emigrants accounted for 78.3%). Men slightly prevailed (50.6%) among emigrants temporarily abroad. Emigrants are 79.6% people of working age. The most frequently chosen temporary emigration country was the United Kingdom, where 28.0% of all emigrants stayed (in 2011 - 28.6%). Germany ranked second among emigration countries, with 12.6% (in 2011 - 6.4%). A significant number of Podkarpackie residents also stayed in the United States - 12.1% (in 2011 - 22.9%) and France - 7.5% (in 2011 - 9.3%).

Rozdział 1. Stan i struktura demograficzna ludności

Chapter 1. Size and demographic structure of the population

1.1. Stan ludności

1.1. Size of the population

Kategoria ludności według definicji krajowej. W kategorii tej są ujmowani stali mieszkańcy Polski, w tym osoby, które przebywają czasowo za granicą (bez względu na okres przebywania), ale zachowały stałe zameldowanie w Polsce, nie są natomiast ujmowani imigranci przebywający w Polsce czasowo.

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 w dniu 31 marca 2021 r. ludność województwa podkarpackiego liczyła 2,1 mln osób i od poprzedniego spisu powszechnego, z 31 marca 2011 r. zmniejszyła się o 33,9 tys. osób, tj. o 1,6% (w kraju o 1,2%).

Na przestrzeni lat 2011-2021 w województwie podkarpackim 2 gminy zmieniły swój status z gmin wiejskich na miejsko-wiejskie. Prawa miejskie otrzymały Zaklików (2014 r.) oraz Dubiecko (2021 r.).

Ponadto w województwie podkarpackim w okresie 2011-2021 miały miejsce następujące zmiany podziału administracyjnego:

- z dniem 01.01.2017 r. do gminy Jaśliska (powiat krośnieński) przyłączono miejscowości (łącznie 6723 ha) z gminy Komańcza (powiat sanocki),
- z dniem 01.01.2019 r. do miasta Sędziszów Małopolski włączono miejscowości: Borek Wielki (1158 ha), Kawęczyn Sędziszowski (396 ha), Wolica Piaskowa (753 ha), Wolica Ługowa (397 ha) z gminy Sędziszów Małopolski, łącznie 2704 ha,

do miasta Rzeszowa zostały przyłączone:

- z dniem 01.01.2017 r. – miejscowość Bzianka z gminy Świlcza (404,4 ha),
- z dniem 01.01.2019 r. – części z obszarów wiejskich gmin Głogów Małopolski (pozostała część Miłocina – 90,2 ha) i Tyczyn (wieś Matysówka – 529,8 ha),
- z dniem 01.01.2021 r. – Pogwizdów Nowy (z gminy Głogów Małopolski – 240,0 ha).

W grupie 25 powiatów województwa podkarpackiego, w porównaniu z 2011 r., w 21 jednostkach nastąpił spadek liczby mieszkańców, a jedynie w 4 przyrost. Największy spadek liczby ludności odnotowano w Przemyślu (o 10,1%), następnie w Tarnobrzegu (o 8,0%). Największy przyrost liczby mieszkańców wystąpił w Rzeszowie (o 9,2%), co w dużym stopniu spowodowane było sukcesywnym powiększaniem jego granic administracyjnych, a następnie w powiecie rzeszowskim (o 6,2%).

Zmiany w liczbie ludności, jakie zaobserwowano w latach spisowych 2011 i 2021, były zróżnicowane w przekrojach gminnych. Pomijając gminy, w których dokonano zmian podziału administracyjnego, największy procentowy ubytek ludności odnotowano w gminie Krempna (o 13,1%). Z kolei najwięcej osób przybyło w gminach Krasne (o 21,2%) oraz Trzebownisko (o 17,0%).

W zbiorowości 160 gmin wzrost liczby ludności odnotowano w 52 jednostkach, a dla 108 jednostek liczba ludności uległa zmniejszeniu.

W województwie podkarpackim spadek ludności odnotowano zarówno w miastach jak i na wsi. W miastach liczba ludności obniżyła się o 17,6 tys. (o 2,0%), a na wsi o 16,3 tys. (o 1,3%). W kraju ludność w miastach była mniejsza o 2,8%, natomiast mieszkańców wsi było o 1,2% więcej. W województwie liczba kobiet zmniejszyła się o 17,4 tys., a mężczyzn o 16,6 tys. (po 1,6%).

W okresie pomiędzy 2011 a 2021 r. procentowy udział populacji miejskiej i wiejskiej w ogólnej liczbie ludności uległ niewielkim zmianom. Wskaźnik urbanizacji, czyli odsetek ludności miejskiej zmniejszył się z 41,4% do 41,3% (w kraju z 60,8% w 2011 r. do 59,8% w 2021 r.).

Najwyższym wskaźnikiem urbanizacji w 2021 r. w regionie charakteryzowały się powiaty stalowowolski (58,5%) i mielecki (47,2%) zlokalizowane na północy województwa, najniższym natomiast powiat przemyski (1,2%).

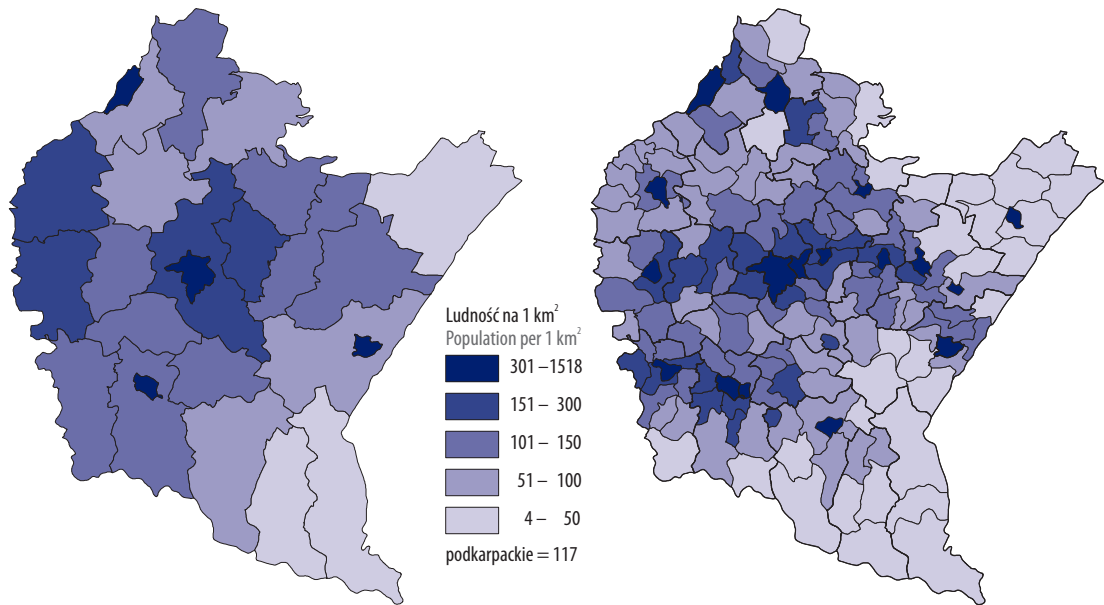
Tablica 1. Ludność w miastach i na obszarach wiejskich według płci

Table 1. Population in urban and rural areas by sex

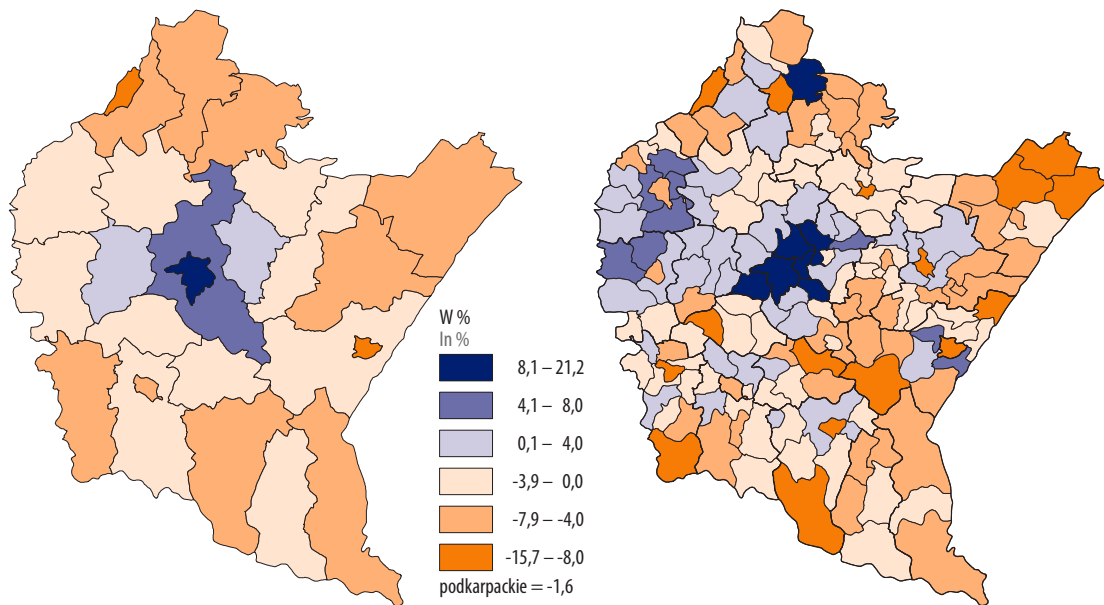
Wyszczególnienie Specification	2011		2021		2011=100
	w liczbach bezwzględnych in absolute figures	w % in %	w liczbach bezwzględnych in absolute figures	w % in %	
Ogółem Total	2 127 286	100,0	2 093 360	100,0	98,4
kobiety females	1 085 958	51,0	1 068 585	51,0	98,4
mężczyźni Males	1 041 328	49,0	1 024 775	49,0	98,4
Miasta Urban areas	881 665	41,4	864 059	41,3	98,0
kobiety females	459 703	21,6	451 172	21,6	98,1
mężczyźni males	421 962	19,8	412 887	19,7	97,8
Wieś Rural areas	1 245 621	58,6	1 229 301	58,7	98,7
kobiety females	626 255	29,4	617 413	29,5	98,6
mężczyźni males	619 366	29,1	611 888	29,2	98,8

Gęstość zaludnienia, czyli liczba osób przypadająca na 1 km², w analizowanym dziesięcioleciu spadła ze 119 osób/km² w 2011 r. do 117 osób/km² w 2021 r. (w kraju odpowiednio 123 i 122 osoby/km²). Większe zagęszczenie ludności występowało w miastach województwa gdzie wyniosło 683 osoby/km² w 2021 r. (744 osoby/km² w 2011 r.), niż na wsi – 74 osoby/km² (w 2011 r. – 75 osób/km²). Według danych z NSP 2021 wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne – od najwyższego w Rzeszowie – 1518 osób/km² do najniższego w gminie wiejskiej Lutowiska w powiecie bieszczadzkim – 4 osoby/km².

Mapa 1. Gęstość zaludnienia w 2021 r.
 Map 1. Population density in 2021

Mapa 2. Zmiana liczby ludności w latach 2011-2021
 Map 2. Change in the number of the population in 2011-2021

1.2. Ludność według płci i wieku

1.2. Population by sex and age

Wiek osób określa się liczbą lat ukończonych, ustaloną poprzez porównanie pełnej daty urodzenia z datą przeprowadzenia spisu (tzw. momentem krytycznym, tj. 31 marca 2021 roku).

Struktura ludności według wieku na podstawie wyników NSP 2021 i NSP 2011 w województwie podkarpackim uległa zmianie. W okresie międzyspisowym zmniejszyła się zarówno liczba osób w wieku 0–14 lat o 10,9 tys. (3,2%), jak i w wieku 15 lat i więcej o 23,0 tys. (1,3%). Najliczniejsza grupa osób stanowiąca w 2021 r. 8,3% ogółu ludności województwa (osoby w wieku 35–39 lat) wzrosła w stosunku do poprzedniego spisu o 19,9 tys. (13,0%).

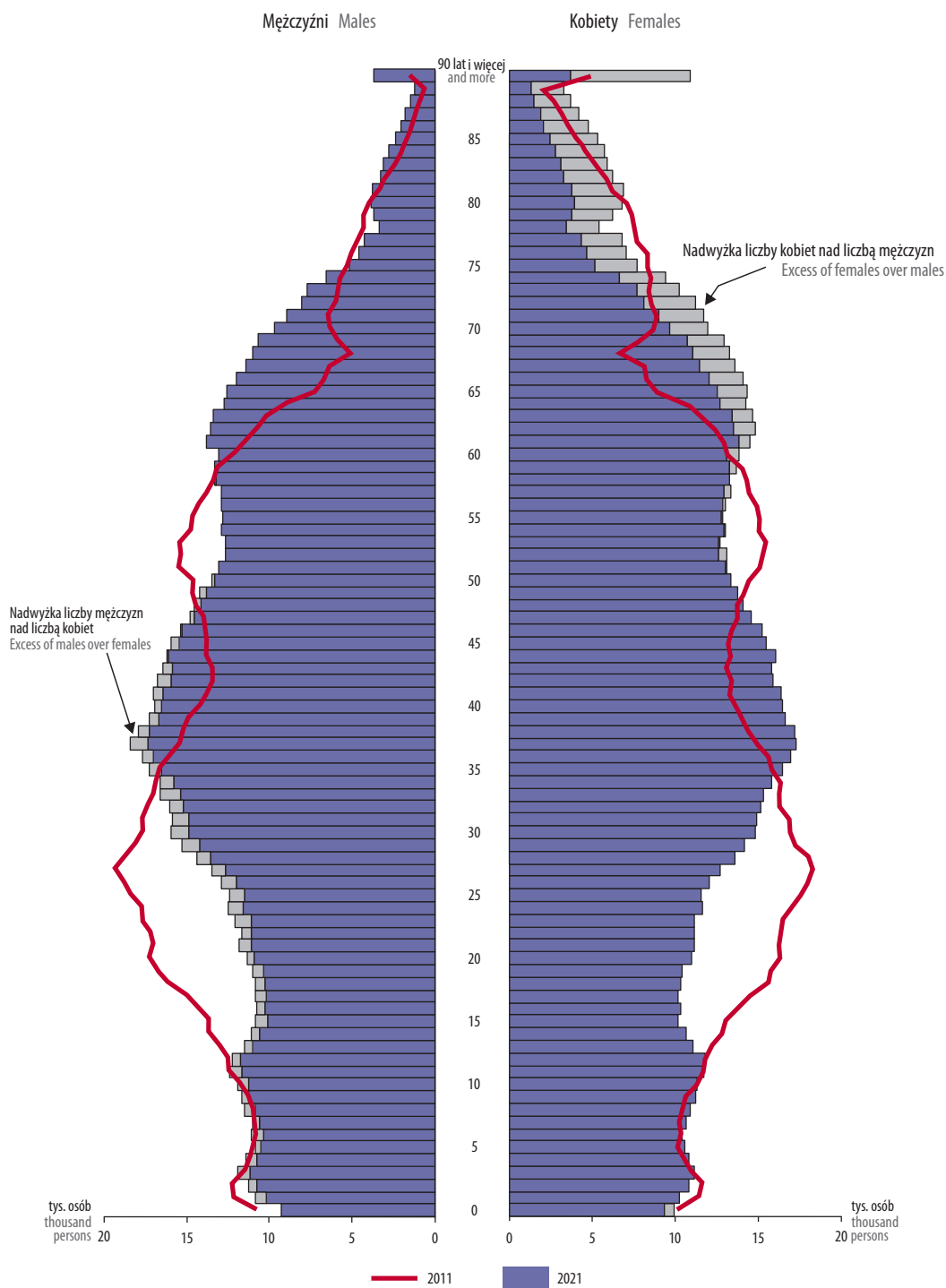
Tablica 2. Ludność według biologicznych grup wieku

Table 2. Population by biological age groups

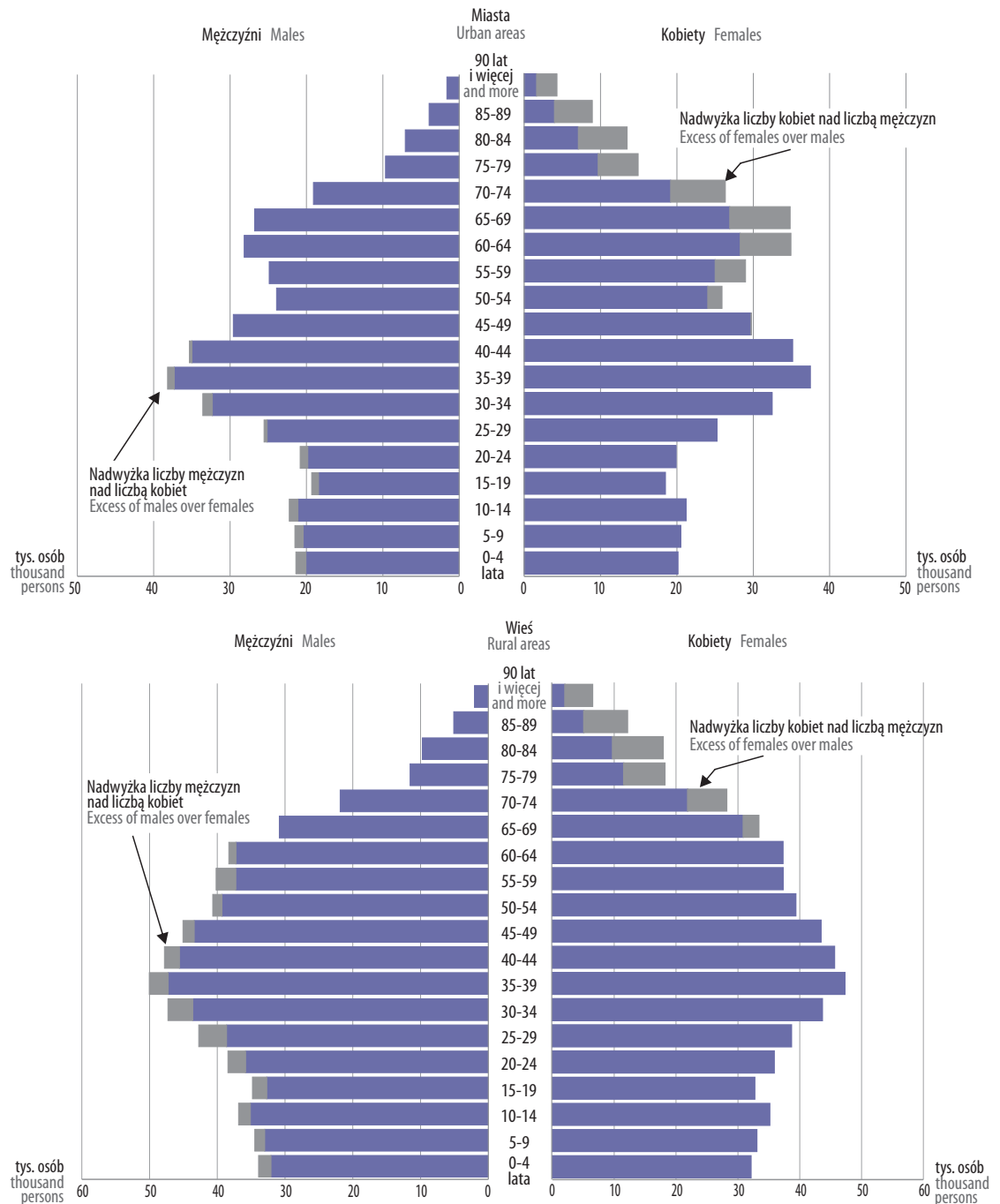
Wyszczególnienie Specification	2011	2021	Zmiana w latach 2011-2021 Change in 2011-2021		2011	2021
	w tys. in thousands		w % in %		w odsetkach in percentages	
Ogółem Total	2 127,3	2 093,4	-33,9	-1,6	100,0	100,0
0–14 lat 0–14 years	343,3	332,4	-10,9	-3,2	16,1	15,9
15–64 15–64	1 504,3	1 392,8	-111,5	-7,4	70,7	66,5
65 lat i więcej 65 years and more	279,7	368,2	88,5	31,7	13,1	17,6
Miasta Urban areas	881,7	864,1	-17,6	-2,0	41,4	41,3
0–14 lat 0–14 years	127,2	126,8	-0,3	-0,2	6,0	6,1
15–64 15–64	641,7	566,5	-75,2	-11,7	30,2	27,1
65 lat i więcej 65 years and more	112,8	170,7	57,9	51,3	5,3	8,2
Wieś Rural areas	1 245,6	1 229,3	-16,3	-1,3	58,6	58,7
0–14 lat 0–14 years	216,1	205,5	-10,6	-4,9	10,2	9,8
15–64 15–64	862,6	826,3	-36,3	-4,2	40,6	39,5
65 lat i więcej 65 years and more	166,9	197,5	30,7	18,4	7,8	9,4

W porównaniu z 2011 r. w województwie najwyższy wzrost liczby ludności zanotowano wśród osób najstarszych, w wieku 90 lat i więcej – o 128,4% oraz w grupie wieku 65–69 lat – o 76,8%. Natomiast największy ubytek ludności wystąpił w grupie wieku 20–24 lata – o 32,1% oraz w przedziale 15–19 lat – o 29,2%.

Wykres 1. Ludność według płci i wieku
 Chart 1. Population by sex and age

Wykres 2. Ludność według grup wieku i płci w 2021 r.
Chart 2. Population by age groups and sex in 2021

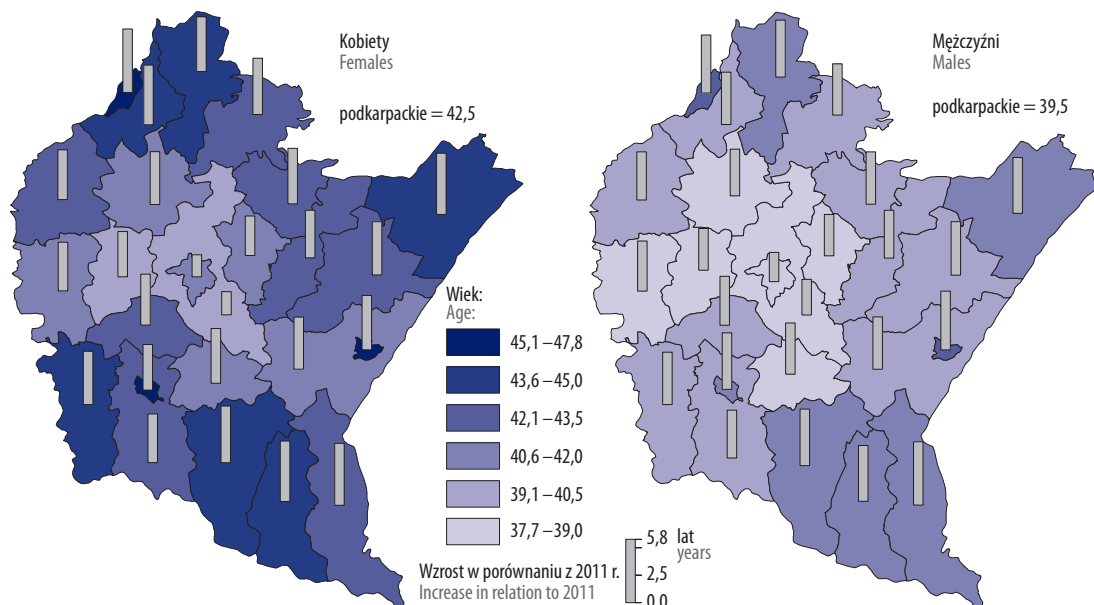
Wiek średkowy (mediana – wyznaczająca granicę wieku, którą połowa osób danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze jej nie osiągnęła) mieszkańców województwa podkarpackiego z roku na rok jest coraz wyższy. Według NSP 2011 mediana wieku ludności województwa podkarpackiego ukształtowała się na poziomie 36,6 roku, podczas gdy w NSP 2021 wzrosła do 41,0 lat. W Polsce w tym okresie odnotowano wzrost z 38,1 do 41,7 roku. Analizując wiek średkowy, można zauważyć, że społeczność kobiet jest zdecydowanie starsza niż mężczyzn.

W 2021 r. połowa mężczyzn województwa podkarpackiego osiągnęła 39,5 roku, podczas gdy kobiet 42,5 roku. W miastach mediana wieku wyniosła 42,4 roku, a na wsi 39,9 roku.

Wyniki obu spisów wykazały, że statystycznie najmłodszy mieszkańcy regionu mieszkali w powiecie ropczycko-sędziszowskim, gdzie mediana wieku ludności wzrosła z 34,9 roku do 39,0 lat, a najstarsi w Tarnobrzegu – wzrost z 39,9 roku do 45,5 roku.

Mapa 3. Mediana wieku ludności według płci w 2021 r.

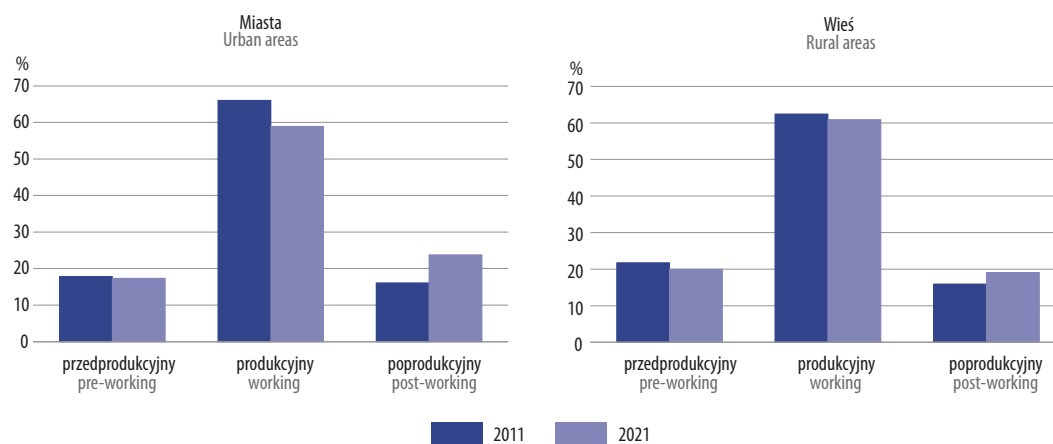
Map 3. Median age of the population by sex in 2021

Analizując strukturę ludności województwa podkarpackiego według kryteriów ekonomicznych, wyróżniamy trzy grupy wieku: wiek przedprodukcyjny (0–17 lat), produkcyjny (18–59 lat kobiety, 18–64 lata mężczyźni) i poprodukcyjny (60 lat i więcej kobiety, 65 lat i więcej mężczyźni). W latach 2011–2021 stopniowo zmniejszał się udział dzieci i młodzieży (0–17 lat) w ogólnej liczbie ludności województwa, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

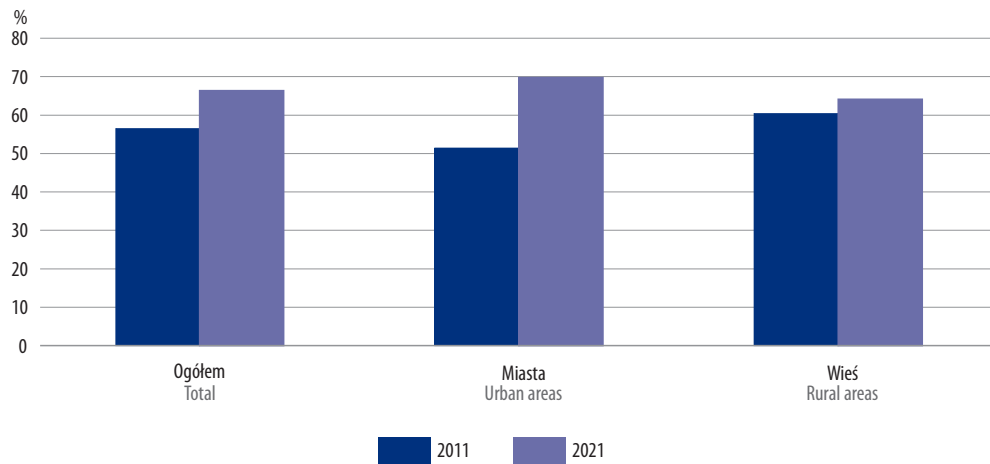
Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku

Chart 3. Structure of the population by economic age groups

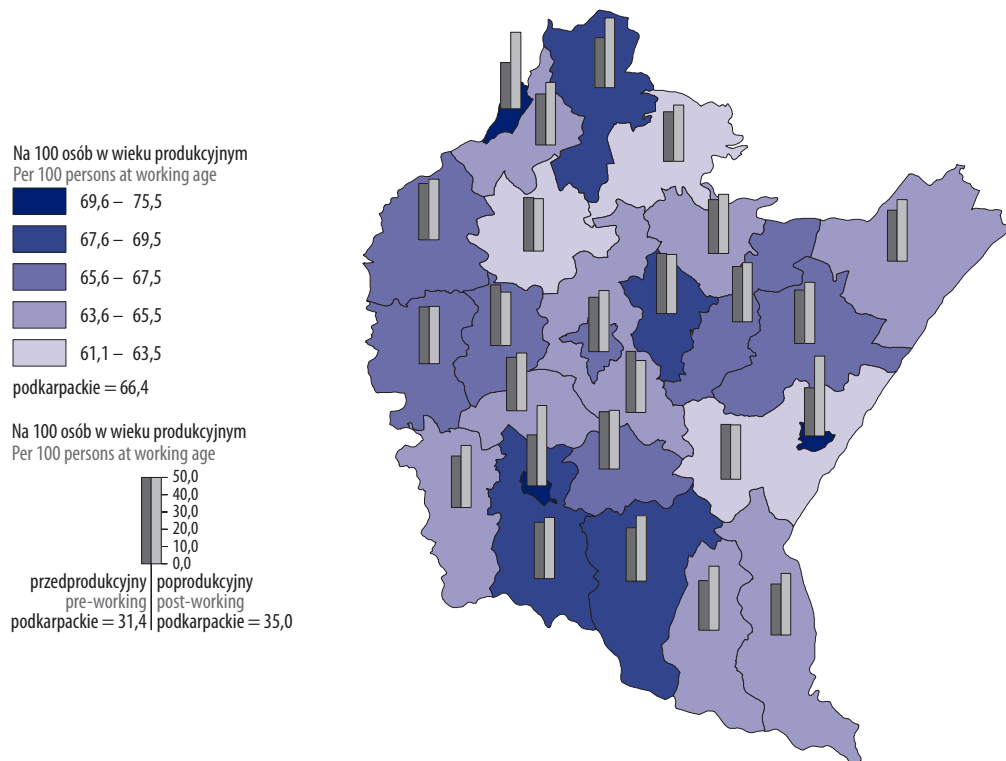

Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym obniżył się z 20,1% w 2011 r. do 18,9% w 2021 r., a ludności w wieku produkcyjnym – z 63,9% do 60,1%. Większym odsetkiem ludności w wieku produkcyjnym charakteryzowała się społeczność wiejska. W województwie podkarpackim w 2021 r. tę grupę ekonomiczną wieku stanowiło 60,9% ogółu mieszkańców wsi, podczas gdy w mieście – 58,9% (w 2011 r. odpowiednio 62,4% i 66,0%). W 2021 r. zbiorowość osób w wieku poprodukcyjnym stanowiła 21,0% ogółu ludności, podczas gdy w 2011 r. – 16,0% i w ciągu dekady zwiększyła się o 99,6 tys. osób.

Wykres 4. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Chart 4. Non-working age population per 100 persons of working age

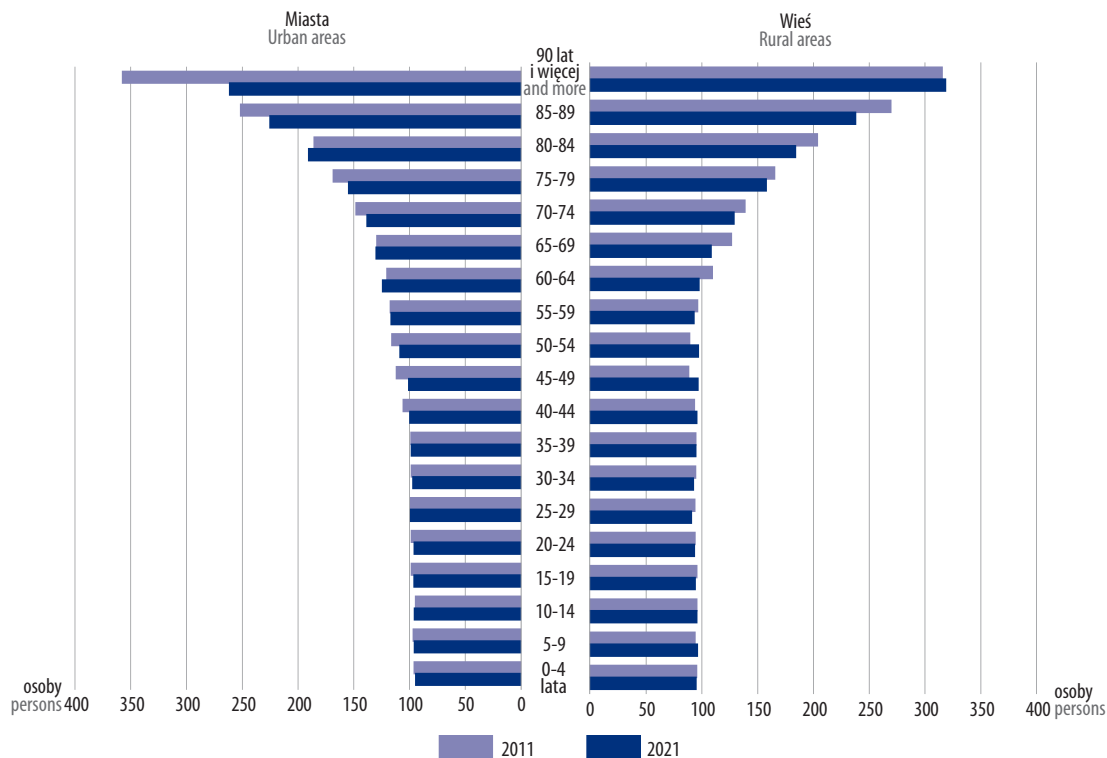

Mapa 4. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2021 r.
Map 4. Population at non-working age per 100 persons at working age in 2021

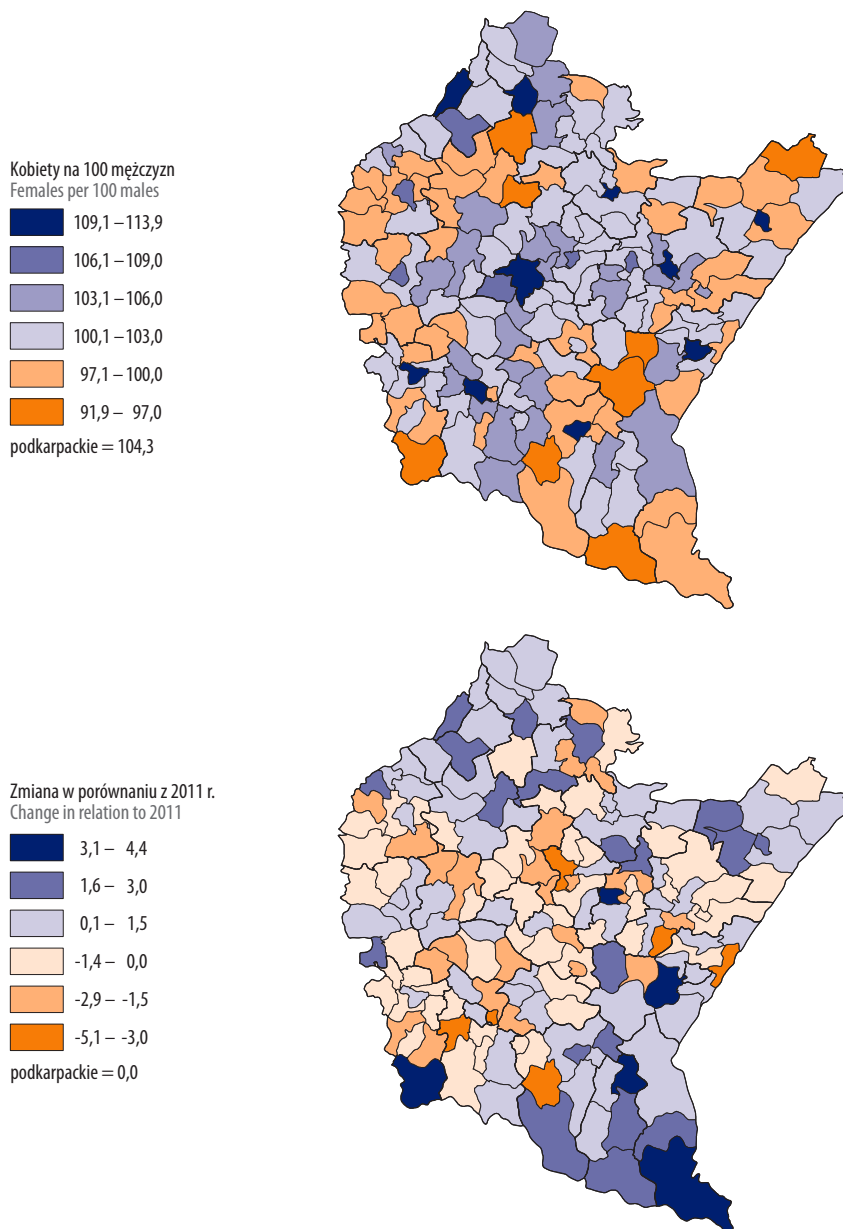
Na skutek zmian w ekonomicznych grupach wieku obserwujemy tendencję wzrostową wartości współczynnika obciążenia ekonomicznego. W 2021 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 66 osób w wieku nieprodukcyjnym; o 9 więcej niż w poprzednim spisie (w Polsce 69 osób w 2021 r. i 55 osób w 2011 r.). Podkarpackie jest województwem, gdzie stosunek osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym należał do jednego z najniższych w kraju (3. miejsce). W miastach województwa wskaźnik ten w 2021 r. wyniósł 70 osób, na wsi – 64 osoby (w 2011 r. odpowiednio 51 i 60). Wśród gmin Podkarpacia wskaźnik ten najniższą wartość przyjął w gminie Lutowiska – 56 osób, a najwyższą w Krośnie – 75 osób.

Wykres 5. Współczynnik feminizacji według grup wieku
Chart 5. Femininity ratio by age groups

Współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) w województwie podkarpackim nie zmienił się i wyniósł 104,3 zarówno w NSP 2011, jak i NSP 2021 (w kraju wzrósł z 106,6 do 106,8). Wśród ludności miejskiej wskaźnik ten w 2011 r. wyniósł 108,9 i wzrósł do 109,3 w 2021 r., a na obszarach wiejskich w tym okresie zmniejszył się z 101,1 do 100,9. Wielkość wskaźnika feminizacji zarówno według wyników NSP 2021, jak i NSP 2011 zmieniała się w zależności od wieku. Wśród osób w wieku 0–50 lat występowała liczebna przewaga mężczyzn (średnio w 2011 r. na 100 mężczyzn przypadało 95,8 kobiet, a w 2021 r. 95,3). Natomiast wśród ludności powyżej 50 lat odnotowano znaczny wzrost wskaźnika feminizacji, który w 2021 r. kształtował się średnio na poziomie 123,0 (w 2011 r. – 126,1), w tym w najstarszych rocznikach (65 lat i więcej) w 2011 r. przypadało 159,8 kobiet, a w 2021 r. – 146,3 kobiet na 100 mężczyzn. Wśród powiatów województwa podkarpackiego w 2021 r. najwyższy współczynnik feminizacji wystąpił w Przemyślu – 113,9, a najniższy w powiecie przemyskim – 99,8, gdzie liczba mężczyzn przewyższała liczbę kobiet. Spośród gmin województwa podkarpackiego w 2021 r. najmniej sfeminizowane były gmina wiejska Kremplna w powiecie jasielskim oraz Krzywca w powiecie przemyskim, w których na 100 mężczyzn przypadały 92 kobiety.

Mapa 5. Współczynnik feminizacji w 2021 r.
Map 5. Feminisation rate in 2021

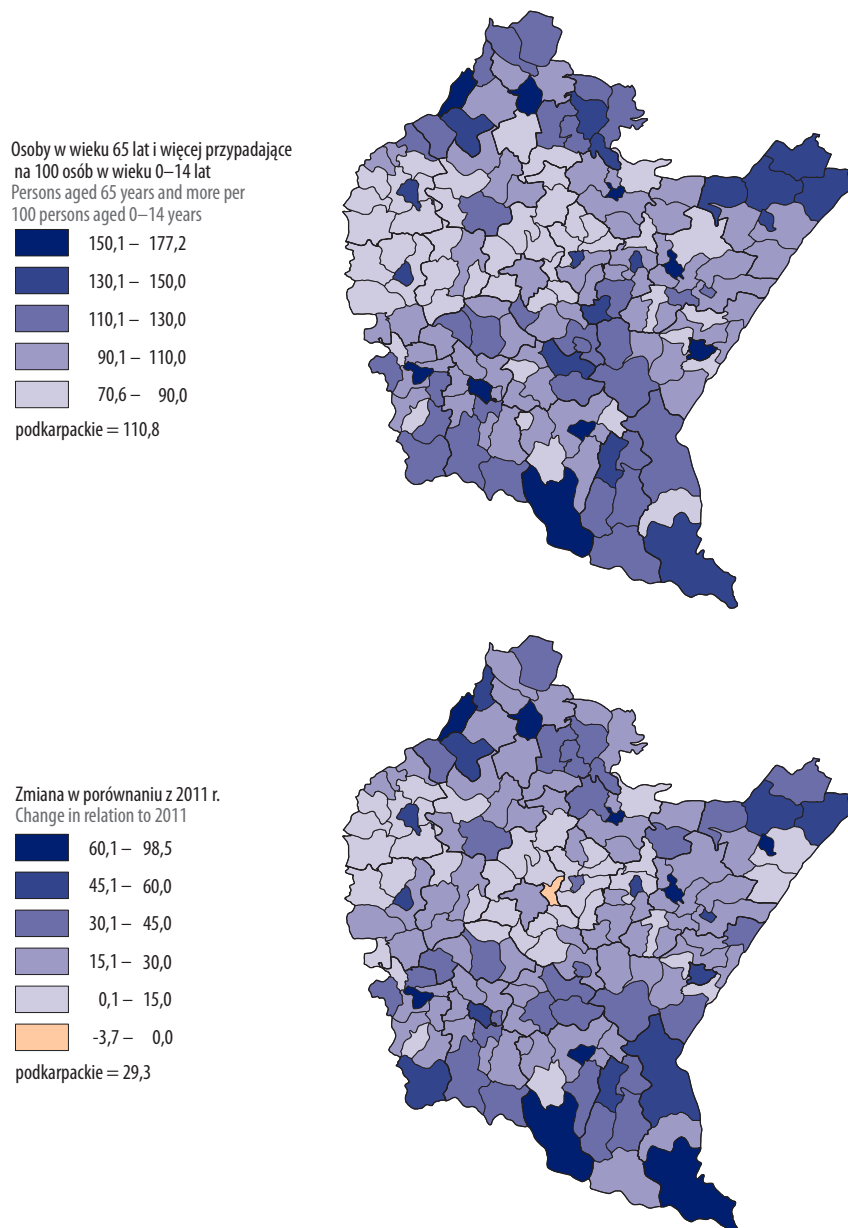

Proces starzenia się ludności jest wynikiem zmniejszania się udziału roczników młodszych, a zwiększania udziału roczników starszych w populacji. Jednym z mierników tego procesu jest indeks starości, który określa relację pokolenia dziadków i wnuczków (liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat).

W 2021 r. indeks starości w województwie podkarpackim wynosił 111 osób, co oznacza, że średnio na 100 wnuczków przypadało 111 dziadków (w 2011 r. – 81). W kraju indeks ten wzrósł z 90 osób w 2011 r. do 119 osób w 2021 r. W każdym z powiatów województwa wystąpił wzrost indeksu starości, w tym największy odnotowano w powiecie tarnobrzeskim (z 96 w 2011 r. do 170 w 2021 r.), a najmniejszy w powiecie rzeszowskim – odpowiednio z 77 do 85.

W gminach województwa podkarpackiego w 2021 r. występowało znaczne zróżnicowanie tego wskaźnika – od 71 w gminach Trzebownisko i Krasne do 177 w Leżajsku.

Mapa 6. Indeks starości w 2021 r.
Map 6. Ageing index in 2021

Do zilustrowania relacji pomiędzy osobami najstarszymi, a ich dziećmi służy wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego pokazujący, ile osób w wieku 85 lat i więcej przypada na 100 osób w wieku 50–64 lata. Według wyników NSP 2021 wskaźnik ten w województwie podkarpackim, podobnie jak i w kraju, wynosił 11 osób. W okresie międzyspisowym jego wartość w województwie wzrosła o 4 osoby. W 2021 r. obserwowano zróżnicowanie przestrzenne tego wskaźnika, który w powiecie bieszczadzkim wynosił 8 osób, natomiast w powiecie łańcuckim i Rzeszowie po 13 osób. W 2011 r. wartości wskaźnika były niższe w każdym z powiatów i mieściły się w przedziale od 4 osób w powiecie bieszczadzkim i Tarnobrzegu do 9 osób w powiatach: rzeszowskim, łańcuckim, brzozowskim i przeworskim.

1.3. Ludność według stanu cywilnego

1.3. Population by marital status

Stan cywilny – ze względu na przepisy prawa obowiązujące w poszczególnych krajach wyznaczające dolną granicę wieku umożliwiającą zawieranie związków małżeńskich – w spisach ludności przyjęto określanie stanu cywilnego dla osób będących w wieku 15 lat i więcej.

Zgodnie z prawem polskim występują cztery kategorie stanu cywilnego:

- kawaler, panna – osoby, które nigdy nie pozostawały w prawnym związku małżeńskim;
- żonaty, zamężna – osoby, których związek małżeński został zawarty zgodnie z prawem świeckim;
- wdowiec, wdowa – osoby, których prawne małżeństwo przestało istnieć z powodu śmierci współmałżonka;
- rozwiedziony, rozwiedziona – osoby, których małżeństwo zostało rozwiązane orzeczeniem sądu.

Osoby, w stosunku do małżeństwa których sąd orzekł separację z prawnego punktu widzenia, w dalszym ciągu pozostają w stanie małżeńskim.

Tablica 3. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego w 2021 r.

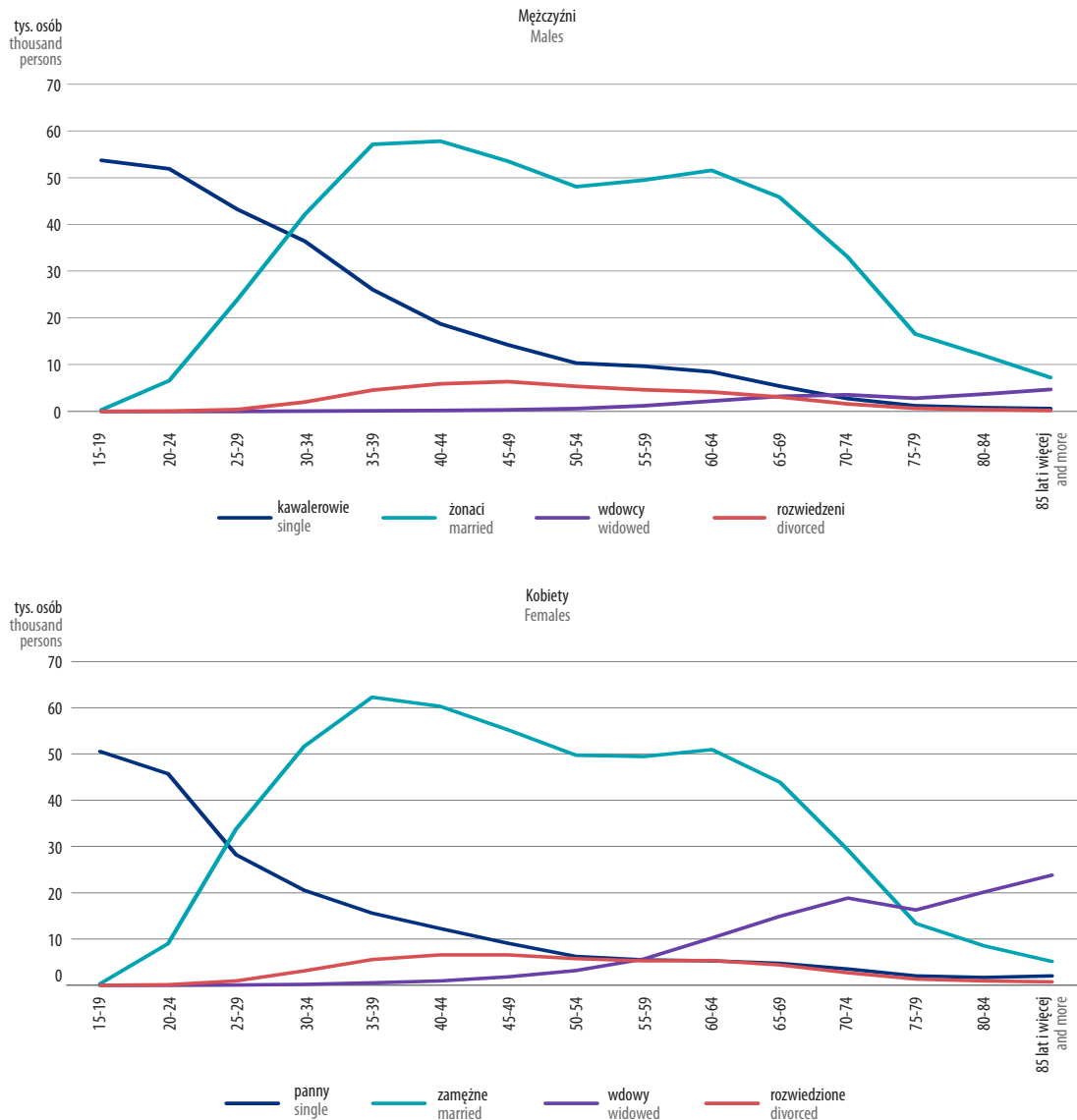
Table 3. Population aged 15 years and more by marital status in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Kawalerowie, panny Single	Żonaci, zamężne Married	Wdowcy, wdowy Widowed	Rozwiedzeni, rozwiedzione Divorced	Nieustalony Unknown
w tysiącach in thousands						
Ogółem Total	1 761,0	496,4	1 027,9	139,2	88,4	9,1
mężczyźni males	854,3	283,3	505,2	22,4	39,0	4,4
kobiety females	906,7	213,1	522,8	116,7	49,4	4,7
struktura pozioma (w %) horizontal structure (in %)						
mężczyźni males	100,0	33,2	59,1	2,6	4,6	0,5
kobiety females	100,0	23,5	57,7	12,9	5,5	0,5

Struktura ludności według stanu cywilnego uwarunkowana była wieloma czynnikami demograficznymi, m.in. liczbą osób w poszczególnych grupach wieku, liczbą małżeństw i rozwodów, liczbą zgonów itp.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 pokazały strukturę populacji województwa podkarpackiego pod względem stanu cywilnego bardzo zbliżoną do uzyskanej w spisie z 2011 r. W dalszym ciągu najbardziej liczną grupę stanowiły osoby pozostające w związku małżeńskim – 58,4% osób w wieku 15 lat i więcej (w Polsce 56,0%); dla porównania w 2011 r. – 57,1% (w Polsce – 55,8%). Kolejną grupą byli kawalerowie i panny stanowiący łącznie 28,2% badanej populacji (w 2011 r. – 30,5%), w kraju – 27,5% (w 2011 r. – 28,8%). Strukturę dopełniają osoby owdowiałe stanowiące 7,9% (w 2011 r. – 8,7%) oraz osoby rozwiedzione, których udział wzrósł z 2,8% w 2011 r. do 5,0% w 2021 r. (w Polsce udział wzrósł z 5,0% w 2011 r. do 7,6% w 2021 r.).

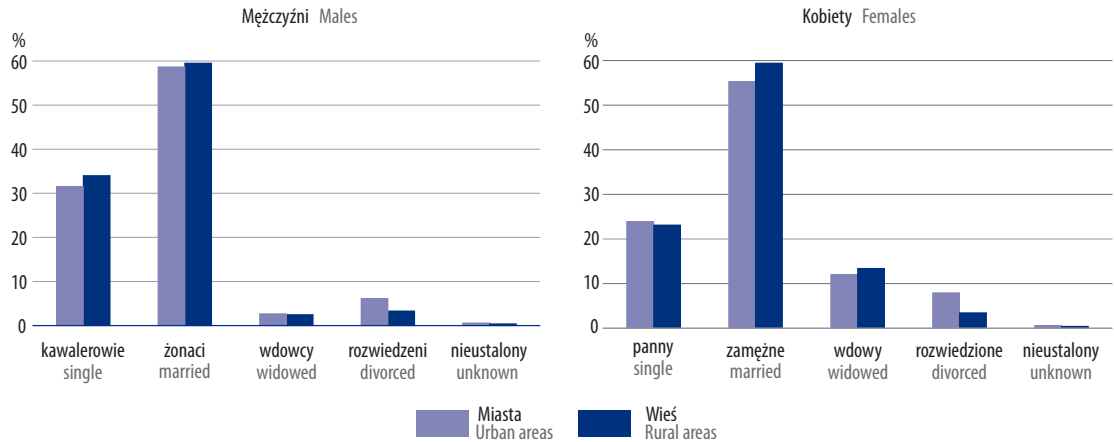
Wykres 6. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego, płci i wieku w 2021 r.
Chart 6. Population aged 15 and more by marital status, sex and age in 2021

Według danych NSP 2021 ponad 33% mężczyzn w wieku 15 lat i więcej stanowili kawalerowie, podczas gdy odsetek panien nie przekroczył 24%. W przypadku osób pozostających w związkach małżeńskich odsetek żonatych mężczyzn był nieco większy (59,1%) w porównaniu z zamężnymi kobietami (57,7%). Odsetek wdów był prawie 5-krotnie wyższy (12,9%) w porównaniu z odsetkiem wdowców (2,6%), co wynika z wyższej umieralności mężczyzn, która w konsekwencji powoduje częstsze owdowienia kobiet. Rozwiedzione kobiety stanowiły 5,5% kobiet w wieku 15 lat i więcej, a rozwiedzeni mężczyźni 4,6% mężczyzn w wieku 15 lat i więcej.

Struktura ludności Podkarpacia w 2021 r. według stanu cywilnego była zróżnicowana w zależności od miejsca zamieszkania. Zarówno na wsi, jak i w mieście największą grupę stanowiły osoby pozostające w związkach małżeńskich. Kobiety zamężne na wsi stanowiły 59,4% ogółu kobiet w wieku 15 lat i więcej na wsi i było to o 4,1 p.proc. więcej niż w miastach; żonatych mężczyzn na wsi było 59,5% – o 0,8 p.proc. więcej niż w mieście. Kawalerowie na wsi stanowili 34,2% ogółu mężczyzn w wieku 15 lat i więcej mieszkających na wsi (w miastach – 31,7%). Panien na wsi było 23,2%, o 0,7 p.proc. mniej niż w mieście.

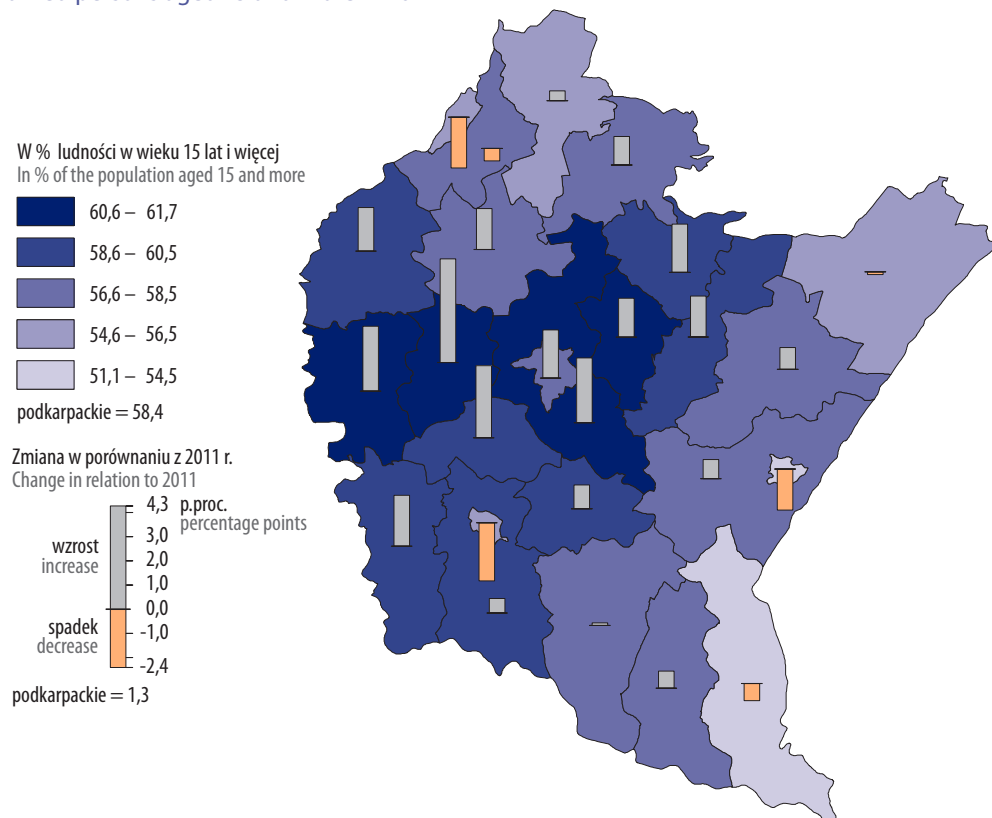
Wykres 7. Ludność w wieku 15 lat i więcej według płci i stanu cywilnego w 2021 r.
Chart 7. Population aged 15 and more by sex and marital status in 2021

Zdecydowanie więcej osób rozwiedzionych mieszkało w miastach – 7,2% osób w wieku 15 lat i więcej (mężczyźni stanowili 6,2%, a kobiety – 8,0%); na wsi ich udział wyniósł 3,5% wśród kobiet i 3,4% wśród mężczyzn.

Wyniki NSP 2021 pokazały, iż największym udziałem kawalerów i panien wyróżnił się powiat bieszczadzki – 31,3% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej w powiecie, natomiast największy udział osób pozostających w małżeństwie obserwowano w powiecie ropczycko-sędziszowskim – 61,7%. W strukturze ludności według stanu cywilnego najwięcej osób rozwiedzionych było w Przemyślu – 9,7%, a wdów i wdowców w powiecie lubaczowskim – 9,0%.

Mapa 7. Żonaci/zameżne w wieku 15 lat i więcej w 2021 r.
Map 7. Married persons aged 15 and more in 2021

Rozdział 2. Ludność według kraju urodzenia i obywatelstwa

Chapter 2. Population by country of birth and citizenship

2.1. Ludność według kraju urodzenia

2.1. Population by country of birth

Kraj urodzenia zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami należało podać, biorąc pod uwagę granice państw aktualne w momencie spisu, a nie w momencie urodzenia osoby, np. jeżeli osoba urodziła się w Wilnie, to – bez względu na rok jej urodzenia – jako kraj urodzenia należało wpisać Litwa.

Wyniki NSP 2021 wykazały, że 97,7% (2044,7 tys.) mieszkańców województwa podkarpackiego wskazało Polskę jako kraj swojego urodzenia, a 2,3% (47,8 tys.) urodziło się poza granicami Polski. Dla 0,8 tys. ludności miejsce urodzenia nie zostało ustalone. W 2011 r. osoby urodzone w Polsce stanowiły 98,6% ogółu ludności, a urodzeni za granicą – 1,4%.

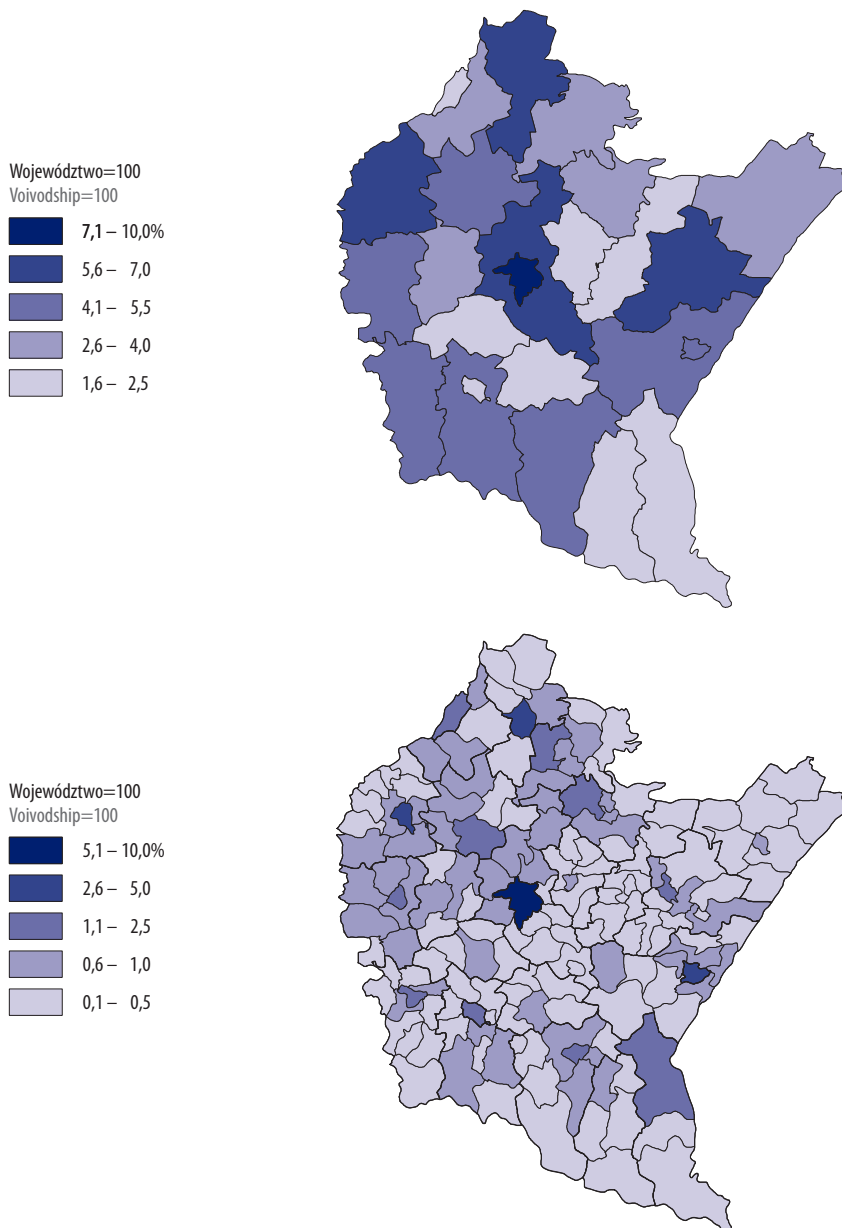
Tablica 4. Ludność według kraju urodzenia

Table 4. Population by country of birth

Kraj urodzenia Country of birth	2011		2021		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % in %	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % in %	2011=100
Ogółem Total	2 127 286	100,0	2 093 360	100,0	98,4
Polska Poland	2 097 741	98,6	2 044 722	97,7	97,5
Inny kraj Other country	28 755	1,4	47 800	2,3	166,2
Nieustalony Unknown	790	0,0	838	0,0	106,1
Miasta Urban areas	881 665	100,0	864 059	100,0	98,0
Polska Poland	865 546	98,2	842 012	97,4	97,3
Inny kraj Other country	15 677	1,8	21 657	2,5	138,1
Nieustalony Unknown	442	0,1	390	0,0	88,2
Wieś Rural areas	1 245 621	100,0	1 229 301	100,0	98,7
Polska Poland	1 232 195	98,9	1 202 710	97,8	97,6
Inny kraj Other country	13 078	1,0	26 143	2,1	199,9
Nieustalony Unknown	347	0,0	448	0,0	129,1

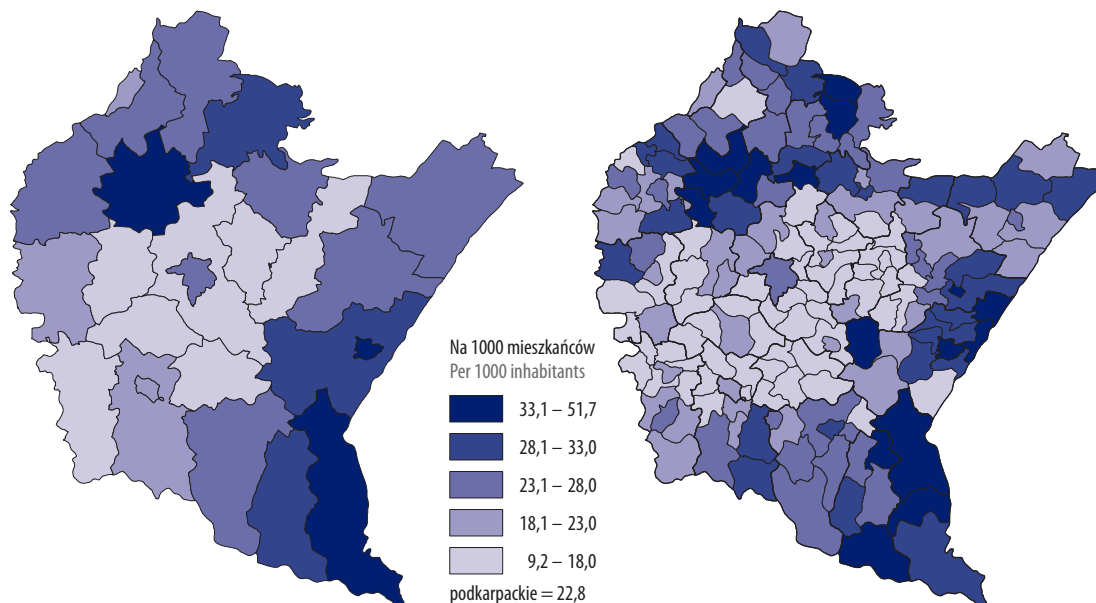
Na terenie województwa w 2021 r., spośród osób urodzonych za granicą prawie 55% mieszkało na wsi, a w miastach ponad 45%, najwięcej w Rzeszowie – 10,0% ogółu urodzonych za granicą. W porównaniu z 2011 r. odnotowano wzrost liczby osób urodzonych za granicą o ponad 19 tys., kiedy liczba ta wynosiła 28,8 tys.

Mapa 8. Ludność urodzona za granicą w 2021 r.
Map 8. Population born abroad in 2021

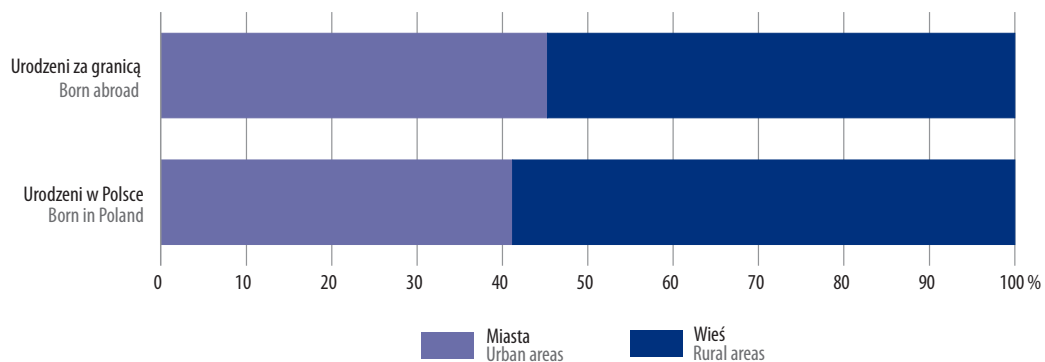

Do powiatów o wysokim odsetku ludności urodzonej poza granicami Polski należą m.in. powiat mielecki – 6,9%, powiat rzeszowski – 6,4% oraz jarosławski – 6,1%. Najniższy odsetek urodzonych za granicą odnotowano w powiatach leskim oraz bieszczadzkim – po 1,6%.

Mapa 9. Ludność urodzona za granicą na 1000 mieszkańców w 2021 r.
Map 9. Population born abroad per 1000 inhabitants in 2021

Wykres 8. Struktura ludności według miejsca urodzenia w miastach i na wsi w 2021 r.
Chart 8. Population structure by place of birth in urban and rural areas in 2021

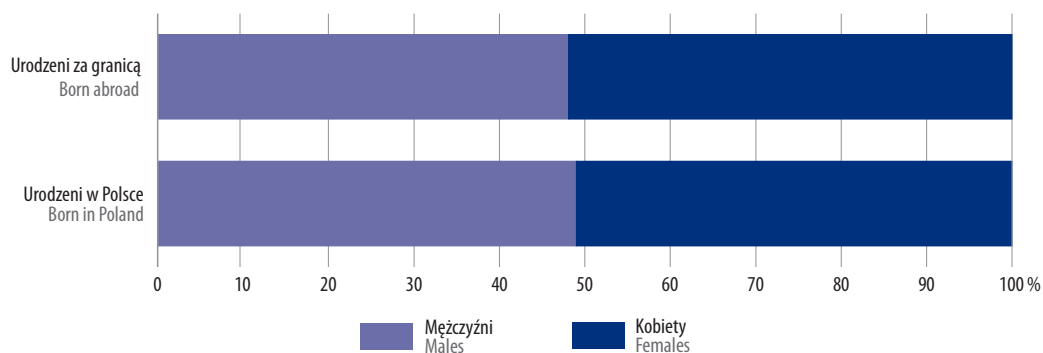

Wśród osób urodzonych za granicą przeważały kobiety, a ich odsetek był większy niż wśród urodzonych w Polsce (odpowiednio 51,9% i 51,0%). W 2011 r. różnica pomiędzy tymi odsetkami była większa, a kobiety stanowiły 56,0% osób urodzonych za granicą i 51,0% urodzonych w kraju.

W porównaniu z NSP 2011 liczba mężczyzn urodzonych w Polsce zmniejszyła się o 2,6%, natomiast urodzonych w innym kraju wzrosła o prawie 82%. Biorąc pod uwagę kobiety urodzone w Polsce, odnotowano spadek o 2,5%, a wśród urodzonych za granicą odnotowano wzrost o 54,1%.

Wykres 9. Struktura ludności według miejsca urodzenia i płci w 2021 r.

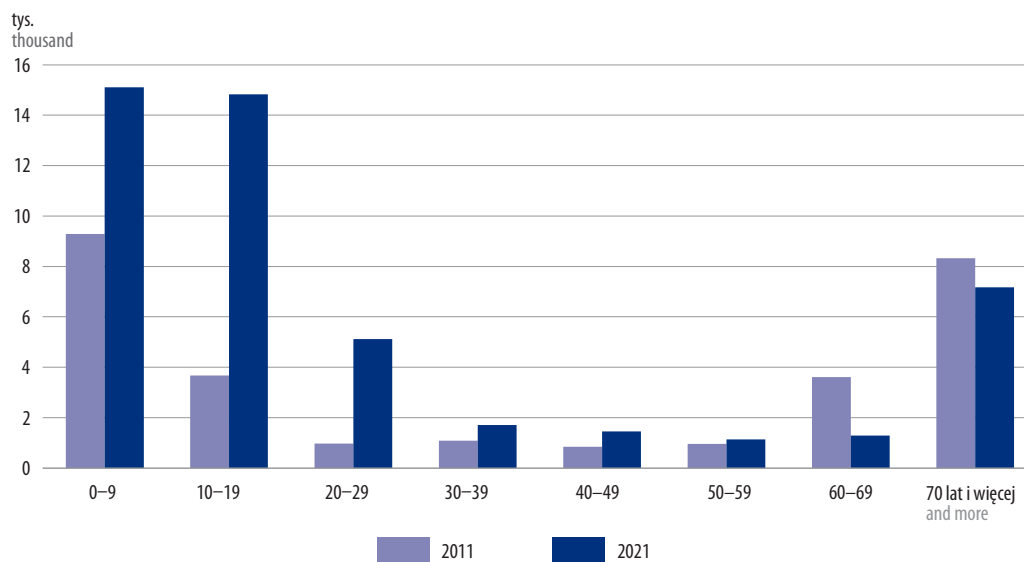
Chart 9. Population structure by place of birth and sex in 2021

Wyniki NSP 2021 wykazały, że w strukturze wiekowej urodzonych za granicą dominowały osoby młode w wieku 0–19 lat, które stanowiły ponad 62% (w 2011 r. – 45,1%), natomiast osoby starsze po 60. roku życia stanowiły prawie 18% (w 2011 r. – 41,5%).

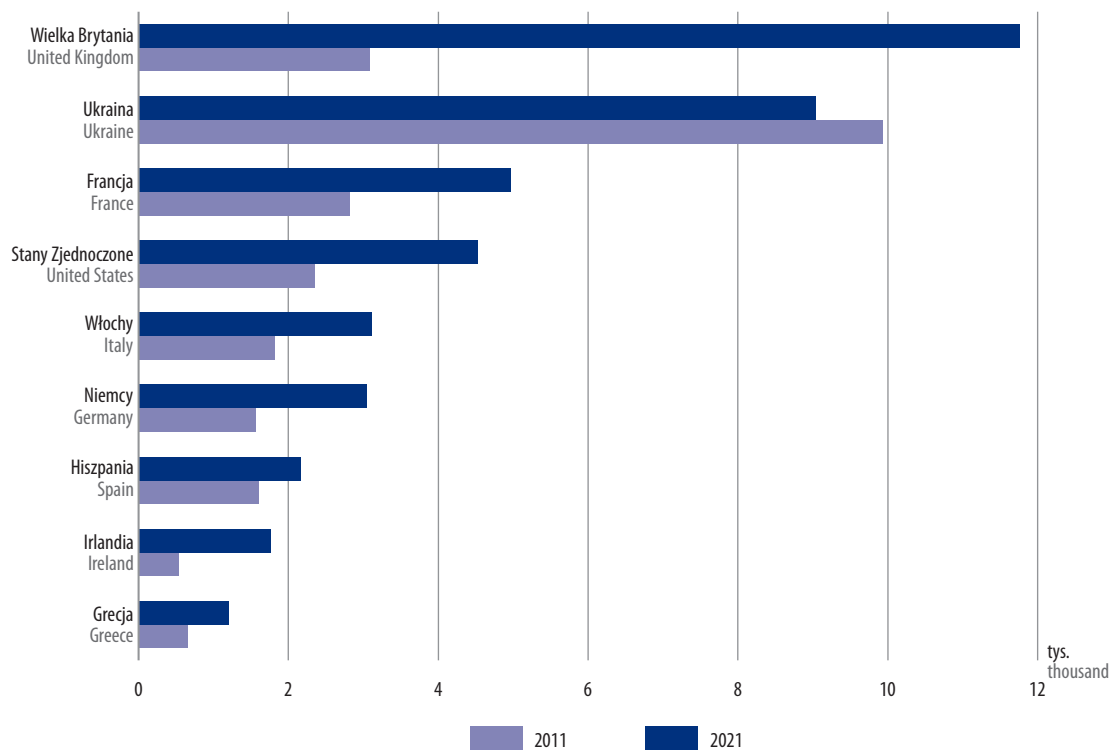
Wykres 10. Ludność urodzona za granicą według grup wieku

Chart 10. Foreign-born population by age group

Mimo, że odnotowano bardzo wiele (ponad 100) krajów urodzenia mieszkańców województwa podkarpackiego, to spośród urodzonych za granicą przeważali urodzeni w 6 krajach (Wielka Brytania – 24,6%, Ukraina – 18,9%, Francja – 10,4%, Stany Zjednoczone – 9,5%, Włochy – 6,5%, i Niemcy – 6,4%).

Wykres 11. Ludność urodzona za granicą według wybranych krajów urodzenia
 Chart 11. Foreign-born population by selected country of birth

2.2. Ludność według kraju obywatelstwa

2.2. Population by citizenship

Obywatelstwo oznacza prawną więź pomiędzy osobą a państwem, nie wskazuje ono na pochodzenie etniczne tej osoby i jest niezależne od pytania o narodowość. Dla osób nieposiadających obywatelstwa żadnego kraju przewidziana była możliwość odpowiedzi: nie posiadam obywatelstwa żadnego kraju. Jeśli spisywana osoba posiadała obywatelstwa kilku krajów, zastosowano hierarchię wskazań: Polska, kraje UE, kraje trzecie.

Cudzoziemiec – to osoba, która nie posiada polskiego obywatelstwa, bez względu na fakt posiadania lub nie obywatelstwa (obywatelstw) innych krajów.

Bezpaństwowiec – to osoba nieposiadająca obywatelstwa żadnego kraju (bezpaństwowcy są zaliczani do cudzoziemców).

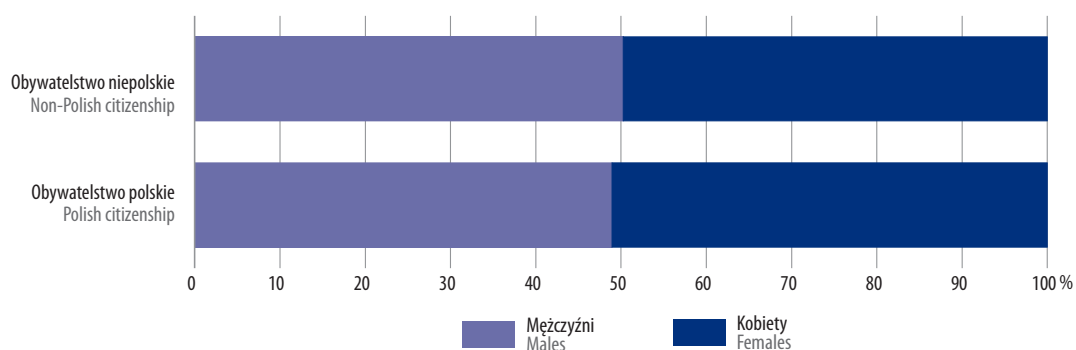
Tablica 5. Ludność według kraju obywatelstwa
Table 5. Population by citizenship

Kraj obywatelstwa Country of citizenship	2011		2021		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % in %	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % in %	2011=100
Ogółem Total	2 127 286	100,0	2 093 360	100,0	98,4
Polska Poland	2 124 973	99,9	2 090 752	99,9	98,4
Inny kraj Other country	2 009	0,1	2 585	0,1	128,7
w tym of which					
Unia Europejska ^a European Union ^a	107	0,0	381	0,0	356,1
Ukraina Ukraine	971	0,0	1 699	0,1	175,0
Bezpaństwowcy Stateless persons	42	0,0	4	0,0	9,5
Nieustalony Unknown	262	0,0	19	0,0	7,3

a Bez Wielkiej Brytanii.
a Without United Kingdom.

Wyniki spisu 2021 wykazały, że wśród mieszkańców województwa podkarpackiego 99,9% (2090,8 tys. osób) to obywatele Rzeczypospolitej Polskiej. Cudzoziemcy, tj. osoby bez polskiego obywatelstwa stanowią niespełna 0,1% (2,6 tys.), o 576 więcej niż w 2011 r. Jako bezpaństwowcy, czyli osoby nieposiadające obywatelstwa żadnego kraju określiły się 4 osoby, a dla 19 osób nie udało się ustalić obywatelstwa.

Wykres 12. Struktura ludności według płci i obywatelstwa w 2021 r.
Chart 12. Population structure by sex and the citizenship 2021

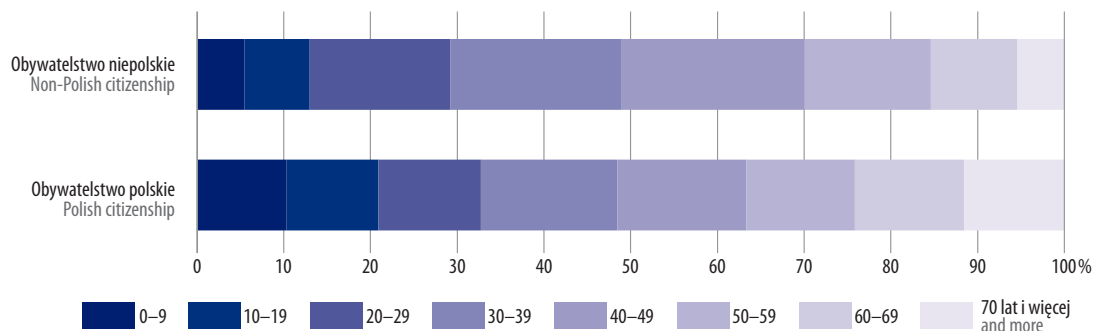
W 2021 r. w ogólnej liczbie osób z obywatelstwem innego kraju, inaczej niż w poprzednim spisie, przeważali mężczyźni; stanowili oni 50,3% tej subpopulacji wobec 47,8% w 2011 r. Osoby urodzone za granicą w większości mieszkają w miastach – 69,1%, na wsi – 30,9%; w 2011 r. odpowiednio 65,4% i 34,6%. Wśród urodzonych w Polsce odsetek osób mieszkających w miastach był mniejszy i wynosił 41,2% w 2021 r. i 41,4% w 2011 r.

Struktura wieku ludności według obywatelstwa wskazuje na większe zróżnicowanie wśród osób z obywatelstwem niepolskim niż polskim. Wśród cudzoziemców wyraźnie przeważała grupa osób

pomiędzy 20. a 59. rokiem życia, stanowiąca 71,6% ogółu cudzoziemców; ta sama grupa wśród osób z obywatelstwem polskim stanowiła 54,9%. Osoby w wieku 0–19 lat to 20,9% ludności z obywatelstwem polskim i 13,0% z obywatelstwem niepolskim, natomiast osoby w wieku 60. lat i więcej odpowiednio 24,2% i 15,4%.

Wykres 13. Struktura ludności według grup wieku i obywatelstwa w 2021 r.

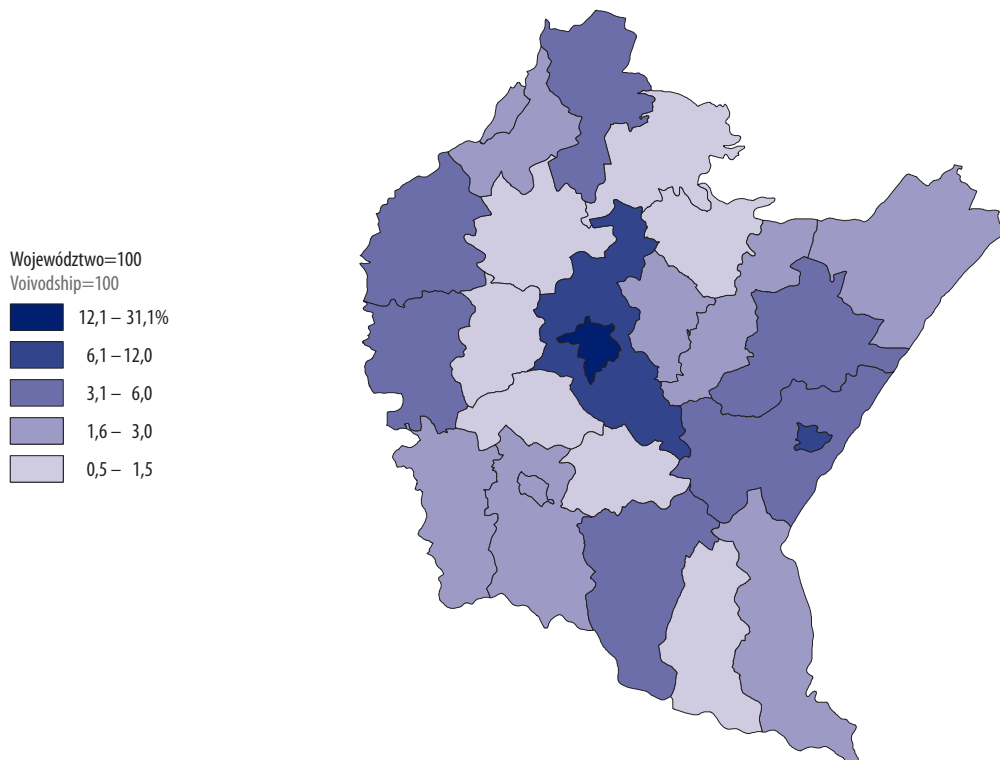
Chart 13. Population structure by age group and citizenship in 2021

Rozmieszczenie terytorialne ludności z obywatelstwem niepolskim nie jest równomierne. W 2021 r. zdecydowanie najwięcej, bo 41,4% obywateli innych krajów, mieszkało na terenie dwóch miast, a mianowicie Rzeszowa – 31,1% i Przemyśla – 10,3%.

Mapa 10. Ludność z niepolskim obywatelstwem według powiatów zamieszkania w 2021 r.

Map 10. Population born abroad by poviats of residence in 2021

Rozdział 3. Wykształcenie ludności

Chapter 3. Education of the population

Poziom wykształcenia jest to najwyższy ukończony cykl kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie lub formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczenia wykształcenia do określonego poziomu jest uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły niezależnie od trybu jej ukończenia (dziennie, wieczorowo, zaocznie, eksternistycznie/stacjonarnie, niestacjonarnie, na odległość, korespondencyjnie) w kraju lub za granicą; pytanie zadawane osobom w wieku 13 lat i więcej.

Poziom wykształcenia jest określany na podstawie klasyfikacji ISCED 2011:

a) wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora – zaznaczają osoby z tytułem doktora, doktora habilitowanego lub profesora;

b) wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera lub równorzędnym – uzyskanym po ukończeniu studiów II stopnia (uzupełniających magisterskich) lub jednolitych studiów magisterskich. Do tej kategorii należy również zaliczyć osoby, które posiadają dyplom lekarza;

c) wyższe z tytułem licencjata, inżyniera lub równorzędnym – zaznaczają osoby z tytułem zawodowym licencjata, inżyniera lub równorzędnym – uzyskanym po ukończeniu studiów I stopnia (licencjackich, inżynierskich);

d) dyplom ukończenia kolegium – dotyczy absolwentów kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych (z wyjątkiem organizowanych w ramach szkoły wyższej) oraz absolwentów kolegiów pracowników służb społecznych;

e) policealne – dotyczy osób, które posiadają świadectwo (dyplom) ukończenia szkoły policealnej (pomalnej), do której przyjęcie było uwarunkowane posiadaniem świadectwa ukończenia szkoły średniej. Do tej kategorii zaliczyć należy również osoby, które ukończyły studium nauczycielskie;

f) średnie ogólnokształcące – zaznaczają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, liceum uzupełniającego lub ukończyły gimnazjum przed 1932 rokiem;

g) średnie zawodowe – posiadają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej (technikum, technikum uzupełniającego, liceum zawodowego, liceum technicznego, szkoły artystycznej II stopnia realizującej jednocześnie program szkoły średniej);

h) zasadnicze zawodowe/branżowe – posiadają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia: szkoły zawodowej (zasadniczej szkoły zawodowej lub rolniczej, szkoły przemysłowej), szkoły przysposobienia zawodowego lub rolniczego, korespondencyjnego kursu rolniczego wyłącznie na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły mistrzów, branżowej szkoły I stopnia;

i) gimnazjalne – posiadają osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia gimnazjum lub świadectwo ukończenia specjalnej szkoły przysposabiającej do pracy. Osobom, które ukończyły gimnazjum przed 1932 r. należy zaznaczyć wykształcenie średnie ogólnokształcące;

j) podstawowe ukończone – posiadają osoby, które otrzymały świadectwo ukończenia: szkoły podstawowej (przed wojną szkoły powszechnej) niezależnie od tego, ile klas ona liczyła (osiem, siedem, sześć czy dawniej cztery), kursów dla pracujących w zakresie szkoły podstawowej oraz szkoły artystycznej I stopnia realizującej jednocześnie program szkoły podstawowej;

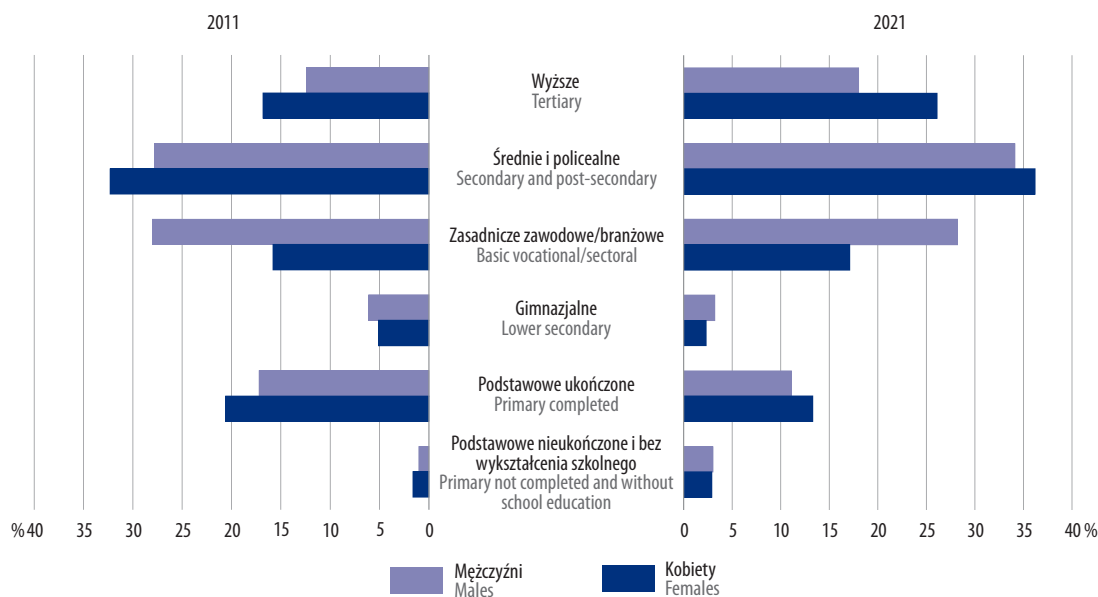
k) niepełne podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego – dotyczy osób, które uczyły się w szkole podstawowej, uczyły się w szkole podstawowej, lecz jej nie ukończyły, nigdy nie uczęszczały do szkoły.

W Polsce w spisach powszechnych poziom wykształcenia ustalany jest dla osób w wieku 13 lat i więcej, wynika z obowiązującego systemu kształcenia i ukończenia pierwszego z poziomów edukacji. W wyniku reformy systemu oświaty z 2017 r. z dniem 31 sierpnia 2019 r. zostały zlikwidowane gimnazja. W konsekwencji tych zmian w pierwszych klasach szkół średnich i branżowych naukę rozpoczęli uczniowie ostatniego rocznika absolwentów gimnazjów i pierwszego rocznika absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej, co miało wpływ na strukturę ludności według najniższych poziomów wykształcenia (tj. gimnazjalnego oraz podstawowego).

Wyniki NSP 2021 wykazują wzrost poziomu wykształcenia ludności województwa podkarpackiego w stosunku do spisu 2011, co jest jednym z czynników rozwoju społeczeństwa w województwie. W 2021 r. osoby z wykształceniem średnim i policealnym zajmowały najwyższą pozycję w strukturze ludności województwa według poziomu wykształcenia. Odsetek takich osób kształtował się w 2021 r. na poziomie – 35,2% (w 2011 r. – 30,1%), w kraju wartości te kształtowały się odpowiednio 34,3% i 31,4%. Liczebność tej grupy w województwie podkarpackim zwiększyła się o 81,8 tys. w porównaniu z wynikami poprzedniego spisu.

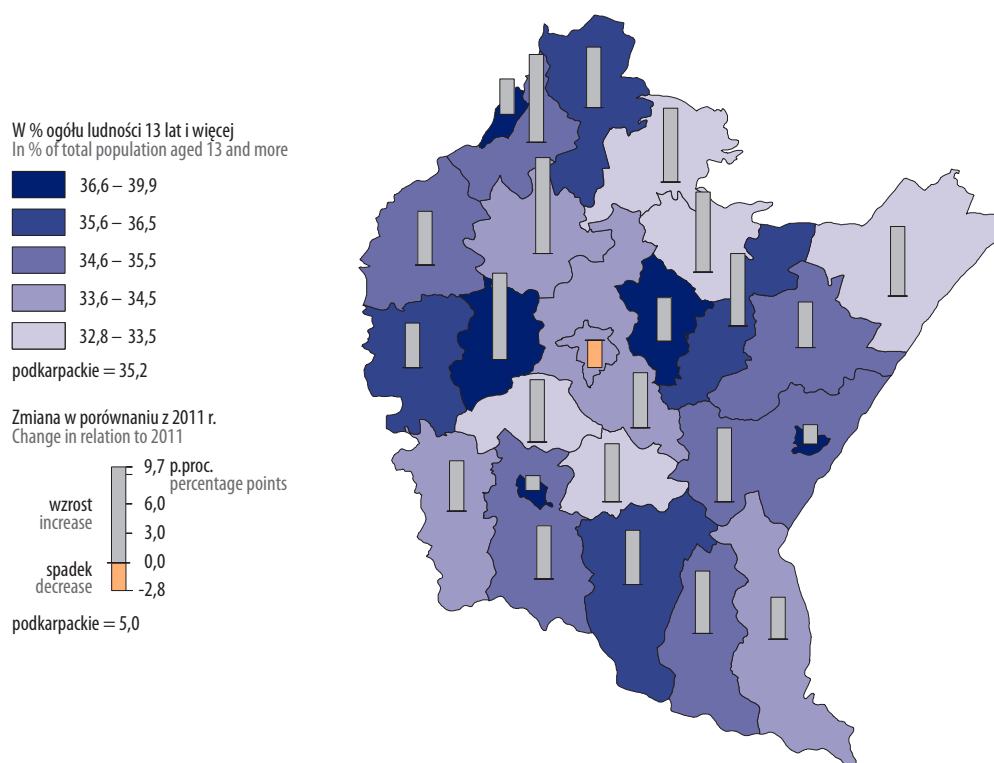
Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym zajmowały 2. miejsce w strukturze ludności według poziomu wykształcenia, a ich liczba w 2021 r. wynosiła 405,2 tys., co stanowiło 22,4% (w Polsce – 21,3%) osób w wieku 13 lat i więcej. W odniesieniu do 2011 r. nastąpił wzrost liczby tych osób o 1,6% (w Polsce spadek o 3,6%). Trzecią co do wielkości grupą były osoby z wykształceniem wyższym, a ich odsetek wyniósł 22,2% (w kraju 24,5%) i w porównaniu z 2011 r. zwiększył się o 7,6 p.proc. (w kraju o 7,4 p.proc.). W 2021 r. osoby z tytułem magistra, magistra inżyniera lub równorzędnym stanowiły 16,3% (w 2011 r. 10,2%) w strukturze ludności według poziomu wykształcenia, natomiast z tytułem inżyniera, licencjata lub równorzędnym – 5,3%. Najniższy (0,4%) udział w strukturze miały osoby z najwyższym poziomem wykształcenia, tj. posiadające tytuł naukowy co najmniej doktora. W 2021 r. wykształcenie gimnazjalne posiadało 49,1 tys. osób, co stanowiło 2,7% (w kraju 2,8%) wśród ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej. W porównaniu ze spisem z 2011 r. liczba osób z gimnazjalnym wykształceniem zmniejszyła się zarówno w województwie podkarpackim, jak i w kraju odpowiednio o 51,8% i 44,0%. Zmniejszeniu uległa również zbiorowość osób posiadających wykształcenie podstawowe – z 19,0% w 2011 r. do poziomu 12,2% w 2021 r. (w kraju odpowiednio z 18,3% do 11,8%). Osoby, które nie ukończyły szkoły podstawowej stanowiły podobnie jak w kraju 2,9%.

Wykres 14. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci
Chart 14. Population aged 13 and more by the level of education and sex

Wyniki spisu 2021 r. wykazały, że wśród osób w wieku 13 lat i więcej struktura wykształcenia kobiet była korzystniejsza niż mężczyzn. Wykształcenie wyższe posiadało 26,1% kobiet, natomiast mężczyzn 18,0% (w Polsce 28,3% i 20,3%). W porównaniu z 2011 r. liczba kobiet z wykształceniem wyższym na Podkarpaciu wzrosła o 52,9%, a mężczyzn o 43,2%. W 2021 r. tytuł magistra posiadało 76,4% kobiet z wyższym wykształceniem; natomiast wśród mężczyzn udział był nieco niższy (69,0%). Tytuł naukowy co najmniej doktora posiadało – 2,3% mężczyzn i 1,2% kobiet. Wykształceniem średnim legitymowało się 32,2% mężczyzn i 31,6% kobiet, a ich odsetek w porównaniu z 2011 r. wzrósł odpowiednio o 5,6 p.proc. i 2,6 p.proc. Wśród osób o wykształceniu średnim zawodowym więcej było mężczyzn (23,8%) niż kobiet (18,6%) i w porównaniu z 2011 r. ich udział wzrósł odpowiednio: dla mężczyzn o 5,0 p.proc., a dla kobiet o 2,8 p.proc. Natomiast w grupie osób z wykształceniem ogólnokształcącym, przeważały kobiety, stanowiąc 12,9% ogółu kobiet w wieku 13 lat i więcej, a wśród mężczyzn osoby te stanowiły 8,4%. Ukończenie zasadniczej szkoły zawodowej/branżowej deklarowali częściej mężczyźni – 28,2% ogółu mężczyzn niż kobiety – 17,1% ogółu kobiet. W porównaniu z 2011 r. udział mężczyzn o tym poziomie wykształcenia wzrósł o 0,2 p.proc., a kobiet o 1,3 p.proc. Ponad 13% wśród ogółu kobiet miało ukończoną szkołę podstawową, natomiast wśród mężczyzn udział ten był niższy i kształtował się na poziomie 11,1%, a w 2011 r. odpowiednio – 20,6%, 17,2%. Udział kobiet i mężczyzn, którzy nie mieli ukończonego wykształcenia na poziomie podstawowym oscylował na poziomie 3,0% dla mężczyzn i 2,9% dla kobiet.

Mapa 11. Ludność w wieku 13 lat i więcej z wykształceniem średnim i policealnym w 2021 r.
Map 11. Population aged 13 and more with secondary and post-secondary in 2021

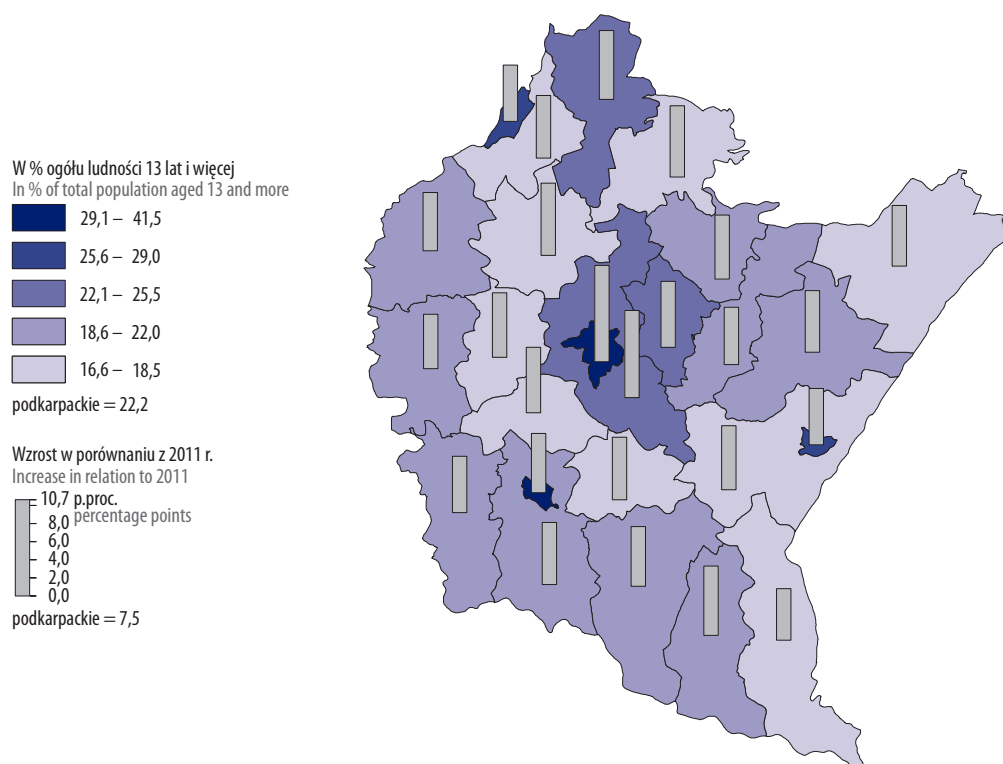

Ludność w miastach województwa podkarpackiego była bardziej wykształcona niż na wsi. Wśród osób z wykształceniem wyższym 55,9% mieszkało w miastach, a 44,1% na wsi. Zarówno w 2011 r., jak i w 2021 r. przeważającym poziomem wykształcenia ludności miejskiej i wiejskiej było wykształcenie średnie (łącznie z policealnym). Zbiorowość ludności z tym wykształceniem w miastach wynosiła 36,0% w 2011 r. oraz 37,6% w 2021 r., na wsi 25,9% w 2011 r. i 33,5% w 2021 r. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 17,2% mieszkańców miast i 26,2% mieszkańców wsi (w 2011 r. odpowiednio 16,3% i 25,6%). Najwięcej osób z wykształceniem podstawowym

mieszkało na wsi, a udział tej grupy w 2021 r. wyniósł 15,2% i w porównaniu z 2011 r. zmniejszył się o ponad 9 p.proc. Tylko co dziesiąty mieszkaniec miasta posiadał wykształcenie podstawowe.

Wiele interesujących informacji na temat wykształcenia ludności województwa dostarcza również analiza prowadzona według grup wieku. Można było zauważyć, że w 2021 r. największy udział osób legitymujących się wykształceniem wyższym stanowiły osoby pomiędzy 25. a 44. rokiem życia i odsetek ich wynosił 60,2% wśród ogółu ludności o tym poziomie wykształcenia. Wśród osób posiadających wykształcenie średnie i policealne największą grupę stanowiły osoby w wieku 20–39 lat (ponad 39%). Z kolei wykształcenie zasadnicze zawodowe najczęściej posiadały osoby w grupie 45–69 lat i odsetek ich wyniósł ponad 59% w stosunku do ogółu osób o tym poziomie wykształcenia. Ponad 29% osób o wykształceniu gimnazjalnym i podstawowym ukończonym to osoby młode, w wieku 13–19 lat, które w większości kontynuują naukę. Również wykształcenie podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego dotyczy głównie osób młodszych 13–19 lat (84,5%).

Mapa 12. Ludność w wieku 13 lat i więcej z wykształceniem wyższym w 2021 r.
Map 12. Population aged 13 and more with higher education in 2021

W 2021 r. największe różnice w poszczególnych powiatach zaobserwować można wśród osób posiadających wykształcenie wyższe. Największy udział osób o tym poziomie wykształcenia odnotowano w Rzeszowie – 41,5%, a następnie w pozostałych miastach na prawach powiatu: Krośnie – 30,2%, Przemyślu – 27,7% i w Tarnobrzegu – 26,9%. Najmniejszy odsetek wystąpił w powiecie kolbuszowskim (16,6%). Istotne różnice można także zauważyć analizując w poszczególnych powiatach udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym. Najwyższy odsetek osób z tym poziomem wykształcenia odnotowano w powiecie mieleckim (27,0%), najniższy natomiast w Rzeszowie – 11,8%. Najmniejsze zróżnicowanie w poszczególnych powiatach zaobserwować można wśród osób posiadających wykształcenie gimnazjalne oraz średnie, które oscylowały wokół średniej wojewódzkiej.

Rozdział 4. Osoby z niepełnosprawnościami

Chapter 4. Disabled persons

Osoby niepełnosprawne (z niepełnosprawnościami) to takie osoby, które posiadają odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoby, które takiego orzeczenia nie posiadają, lecz ich sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia wykonywanie codziennych czynności, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych.

Przez czynności codzienne (podstawowe) dla danego wieku należy rozumieć:

- dla niemowląt – prawidłową reakcją na bodźce zewnętrzne (płacz, uśmiech, właściwe gesty i odruchy);
- dla dzieci w wieku przedszkolnym – zdolność brania udziału w grach i zabawach w grupie rówieśników;
- dla dzieci w wieku szkolnym – uczęszczanie do szkoły oraz uczestnictwo we wszystkich rodzajach obowiązkowych zajęć;
- dla osób w wieku aktywności zawodowej – pracę zawodową, naukę lub prowadzenie gospodarstwa domowego;
- dla osób w wieku starszym – podstawową samoobsługę przy czynnościach higienicznych, zakupach, przyrządzaniu posiłków itp.

Informacje o osobach niepełnosprawnych, zgodnie z przepisami ustawy o NSP, pozyskiwane były na zasadzie dobrowolności.

Według NSP 2021 w województwie podkarpackim było 316,5 tys. osób z niepełnosprawnościami, co stanowiło 15,1% ogółu ludności województwa (w kraju – 14,3%). W porównaniu z poprzednim spisem przeprowadzonym w 2011 r. liczba osób z niepełnosprawnościami zwiększyła się o 67,0 tys., tj. o 26,8% (w kraju odnotowano wzrost o 16,0%). Niepełnosprawni mieszkańcy miast stanowili 15,3% (w 2011 r. – 11,7%) ogółu ludności tam mieszkającej. Wśród ludności wiejskiej udział osób niepełnosprawnych był nieznacznie niższy niż w miastach i wyniósł 15,0%.

Należy podkreślić, że zbierane w ramach NSP 2021 dane odnoszące się do posiadanych ograniczeń w codziennym funkcjonowaniu były gromadzone na zasadzie dobrowolności (deklaracja i subiektywna ocena respondenta).

Zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na dwie podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne prawnie, tj. te, które posiadały odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (niezależnie czy odczuwały ograniczenie zwykłych (podstawowych) czynności życiowych odpowiednich dla ich wieku czy też nie),
- osoby niepełnosprawne wyłącznie biologicznie, tj. te, które nie posiadały orzeczenia, ale odczuwały całkowicie, poważnie lub umiarkowanie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych dla ich wieku.

W 2021 r. wśród osób niepełnosprawnych, podobnie jak w 2011 r., dominowały osoby posiadające prawne orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność (niepełnosprawni prawnie), które stanowiły 65,2% ogółu zbiorowości niepełnosprawnych (w 2011 r. – 62,0%). Niepełnosprawni prawnie mieszkańcy miast stanowili 68,6% ogółu niepełnosprawnych w miastach, a wsi – 62,8%.

Tablica 6. Osoby z niepełnosprawnościami według miejsca zamieszkania, płci i kategorii niepełnosprawności w 2021 r.

Table 6. Disabled persons by place of residence, sex and category of disability in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasto Urban areas	Wieś Rural areas
Osoby niepełnosprawne – ogółem Disabled persons – total	316 485	146 247	170 238	132 219	184 266
Osoby niepełnosprawne prawnie Legally disabled persons	206 396	101 369	105 027	90 762	115 634
w wieku 16 lat i więcej o stopniu niepełnosprawności aged 16 years and more with disability degree	191 790	92 458	99 332	84 562	107 228
znacznym considerable	59 980	25 952	34 028	23 959	36 021
umiarkowanym moderate	86 766	43 854	42 912	40 462	46 304
lekkim minor	45 044	22 652	22 392	20 141	24 903
w wieku 0–15 lat z orzeczeniem o niepełnosprawności ^a aged 0–15 years with disability certificate ^a	14 606	8 911	5 695	6 200	8 406
Osoby niepełnosprawne prawnie według ograniczeń sprawności Legally disabled persons by activity limitation	206 396	101 369	105 027	90 762	115 634
odczuwający ograniczenia sprawności perceiving activity limitations	124 800	60 652	64 148	50 865	73 935
całkowite totally	15 621	6 950	8 671	5 558	10 063
poważne severely	33 762	15 572	18 190	13 206	20 556
umiarkowane moderately	75 417	38 130	37 287	32 101	43 316
nieodczuwający ograniczeń ^b having no limitation ^b	81 596	40 717	40 879	39 897	41 699
Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie odczuwające ograniczenie sprawności Disabled persons only biologically perceiving activity limitations	110 089	44 878	65 211	41 457	68 632
całkowite totally	2 969	1 067	1 902	1 024	1 945
poważne severely	18 089	7 209	10 880	6 435	11 654
umiarkowane moderately	89 031	36 602	52 429	33 998	55 033

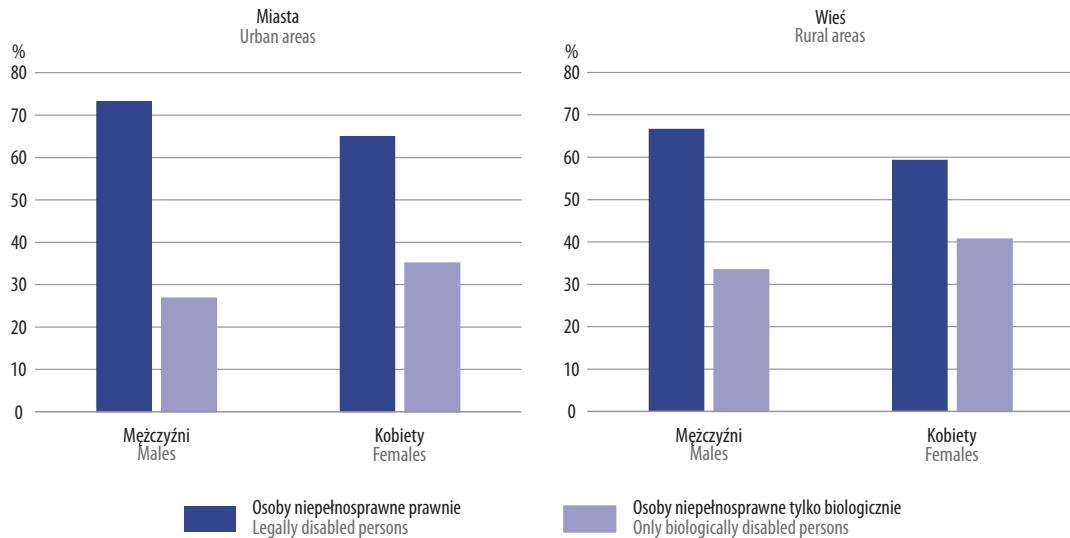
a Łącznie z osobami w wieku od 16 lat do 17 lat i 6 m–cy, których orzeczenia o niepełnosprawności zostały wydłużone z mocy prawa ze względu na stan epidemii lub zagrożenia epidemicznego wirusem SARS–CoV–2 w 2021 r. b Osoby niepełnosprawne tylko prawnie.

a Including persons aged 16 to 17 years and 6 months whose disability certificates have been extended by law due to the state of epidemic or epidemic threat of the SARS–CoV–2 virus in 2021. b Only legally disabled persons.

W latach 2011-2021 zwiększyła się znacznie zbiorowość osób niepełnosprawnych prawnie. W 2021 r. takich osób było 206,4 tys., natomiast w 2011 r. – 154,7 tys., co oznacza wzrost o 33,4%. W omawianym okresie zwiększyła się również liczba osób z niepełnosprawnością tylko biologiczną, tzn. osób nieposiadających orzeczenia prawnego, natomiast odczuwających ograniczenia sprawności z 94,8 tys. osób do 110,1 tys. osób (o 16,1%). W kraju mniejszy niż na Podkarpaciu był wzrost osób niepełnosprawnych prawnie (o 10,8%), a większy wzrost osób z niepełnosprawnością biologiczną (o 26,2%).

Wykres 15. Osoby z niepełnosprawnościami według miejsca zamieszkania, płci i kategorii niepełnosprawności w 2021 r.

Chart 15. Disabled persons by place of residence, sex and category of disability in 2021

W 2021 r. w ogólnej liczbie niepełnosprawnych przeważały kobiety (53,8% wobec 46,2% mężczyzn), natomiast w 2011 r. udział kobiet niepełnosprawnych był nieco niższy (52,8%).

W miastach w 2021 r. mieszkało 132,2 tys. osób niepełnosprawnych. W porównaniu z 2011 r. zbiorowość ta zwiększyła się o 28,0%. Wśród ogółu niepełnosprawnych mieszkańców miast przeważały kobiety (54,7%) wobec 45,3% mężczyzn. Liczba niepełnosprawnych prawnie w miastach wyniosła 90,8 tys. i zwiększyła się o 27,6% w porównaniu z 2011 r. Zwiększyła się również liczba osób niepełnosprawnych biologicznie z 32,2 tys. w 2011 r. do 41,5 tys. w 2021 r. (o 28,7%).

W okresie międzypisowym o 26,0% zwiększyła się liczba niepełnosprawnych mieszkańców wsi. Podobnie jak wśród ludności miejskiej dominowały kobiety (choć udział ich był mniejszy niż w miastach) – 53,1% wobec 46,9% mężczyzn. Znacznie zwiększyła się liczba mieszkańców wsi niepełnosprawnych prawnie – z 83,6 tys. w 2011 r. do 115,6 tys. w 2021 r., czyli aż o 38,4%. Odnotowano również zwiększenie niepełnosprawnych tylko biologicznie (o 9,6%).

Stopień niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany, lekki) ustalany jest wyłącznie osobom w wieku 16 lat i więcej. Natomiast osobom do 15. roku życia ustalany jest jedynie fakt posiadania prawnego orzeczenia o niepełnosprawności. W 2021 r. wśród ogółu niepełnosprawnych prawnie osoby w wieku 16 lat i więcej stanowiły 92,9% i w porównaniu z 2011 r. ich udział zmniejszył się o 2,0 p.proc. Natomiast wzrósł udział osób w wieku 0–15 lat posiadających prawne orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność z 4,8% w 2011 r. do 7,1% w 2021 r.

Wśród osób niepełnosprawnych prawnie w wieku 16 lat i więcej przeważały osoby posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności – 45,2% (dla mężczyzn 47,4%, a dla kobiet 43,2%). Osoby niepełno-

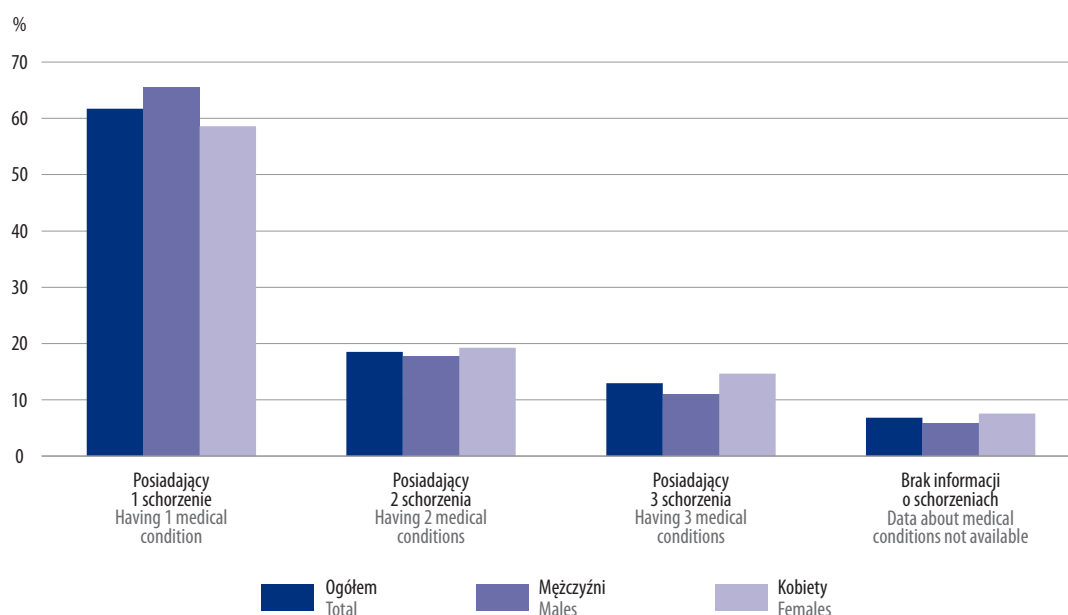
sprawne posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności stanowiły 31,3% ogółu osób niepełnosprawnych prawnie (w wieku 16 lat i więcej), udział mężczyzn wynosił 28,1%, a kobiet 34,3%. Co czwarta osoba niepełnosprawna prawnie miała orzeczoną lekki stopień niepełnosprawności.

Niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności, każda z osób niepełnosprawnych prawnie oceniała występujące ograniczenia (lub ich brak). Dotyczyło to stanów długotrwałych, tj. takich, które trwały lub przewidywano, że będą trwały 6 miesięcy lub dłużej.

Większość (60,5%) niepełnosprawnych prawnie deklarowała posiadanie ograniczeń utrudniających codzienne funkcjonowanie, czyli byli zarazem niepełnosprawnymi biologicznie. Wśród nich (bez względu na posiadany stopień niepełnosprawności) 12,5% deklaroowało całkowite ograniczenie sprawności, 27,1% poważne, a 60,4% umiarkowane ograniczenie. Pozostali (39,5%) to osoby niepełnosprawne wyłącznie prawnie, które nie wskazały jakichkolwiek ograniczeń w funkcjonowaniu lub ich ograniczenia były krótkotrwałe.

Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie rzadziej deklaroowały całkowite ograniczenie sprawności (2,7%) niż osoby posiadające prawne orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność, nieco częściej poważne – 16,4%, a ograniczenie sprawności w stopniu umiarkowanym deklaroowało 80,9% osób.

Wykres 16. Osoby niepełnosprawne biologicznie według płci i liczby posiadanych schorzeń w 2021 r.
Chart 16. Biologically disabled persons by sex and number of medical conditions in 2021

Osoby niepełnosprawne biologicznie udzielały informacji o grupach schorzeń powodujących ograniczenia związane z codziennym funkcjonowaniem. Należy podkreślić, że w badaniu spisowym w 2021 r. informacje dotyczące odczuwania ograniczeń w codziennych obowiązkach oraz grup schorzeń je powodujących były pytaniami dobrowolnymi (subiektywna ocena respondenta), a respondent wskazywał maksymalnie trzy najważniejsze schorzenia. W przypadku posiadania więcej niż jednego schorzenia powodującego ograniczenia sprawności, należało zaznaczyć schorzenie główne, które najbardziej utrudnia codzienne życie. Wyodrębniono następujące grupy schorzeń: narządu ruchu, narządu wzroku, narządu słuchu, układu krążenia, neurologiczne oraz inne.

Według wyników spisu w 2021 r. wśród ogółu osób z niepełnosprawnościami (316,5 tys.) zdecydowana większość, bo 234,9 tys. (74,2%) deklaroowała niepełnosprawność biologiczną. Wśród tej zbiorowości były zarówno osoby posiadające prawne orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność, jak również osoby, które takiego dokumentu nie posiadały, ale deklaroowały posiadanie ograniczeń w wykonywa-

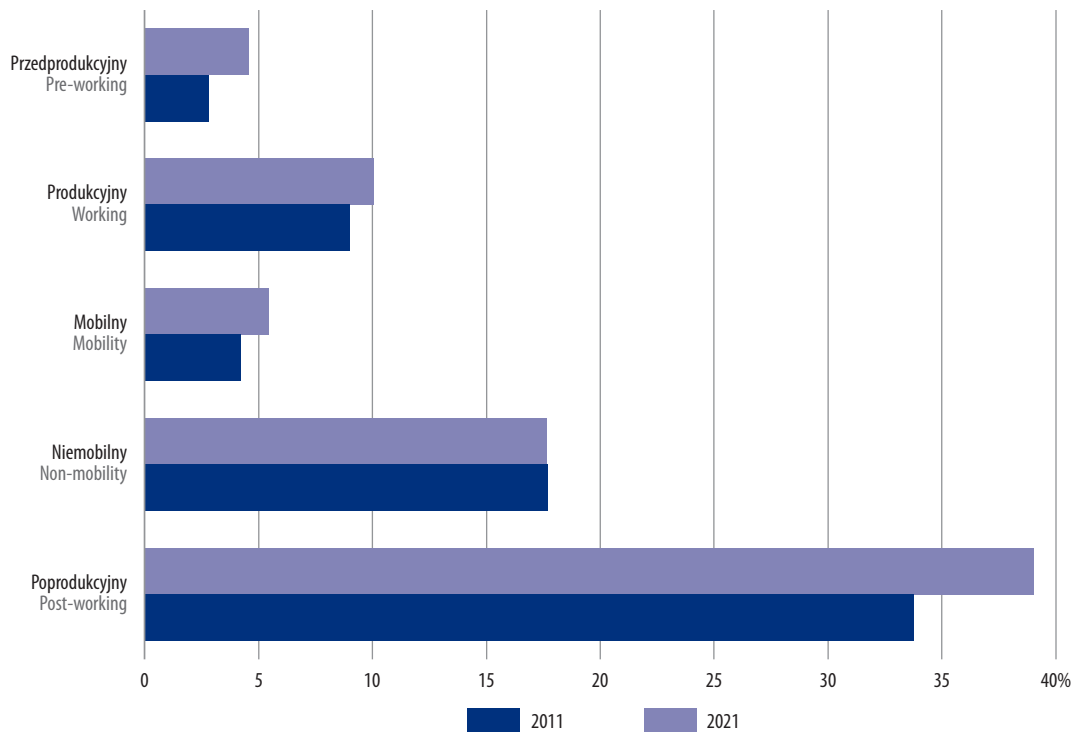
niu codziennych czynności. W dalszej analizie nie będą brane pod uwagę osoby niepełnosprawne tylko prawnie, które nie deklarowały jakichkolwiek ograniczeń sprawności. Zbiorowość ta według wyników NSP 2021 liczyła 81,6 tys. osób.

W zbiorowości osób niepełnosprawnych, które odczuwały ograniczenia sprawności największą grupę stanowiły osoby, u których wystąpiło jedno schorzenie – 144,9 tys. (61,7%). Dwa schorzenia wskazało 43,5 tys. osób (18,5%), a trzy – 30,5 tys. (13,0%). Prawie 16 tys. osób odmówiło udzielenia odpowiedzi o występujące u nich schorzenia (6,8%).

Ponad 65% mężczyzn stwierdziło, że występowała u nich jedna choroba będącą przyczyną ograniczeń, 17,7% miało dwa schorzenia, 10,9% trzy, natomiast 5,9% nie udzieliło informacji w tym zakresie. Kobiety, rzadziej niż mężczyźni, deklarowały posiadanie tylko jednego schorzenia (58,6%), co piąta miała dwa schorzenia, a 14,6% trzy schorzenia będące przyczyną ograniczeń sprawności. Kobiety, częściej niż mężczyźni, odmawiały udzielenia odpowiedzi (7,6%).

Za główną przyczynę swoich ograniczeń sprawności 36,8% osób podało uszkodzenia i choroby narządu ruchu. Kobiety (39,8%) częściej niż mężczyźni (33,3%) wskazywały tę grupę schorzeń jako główną. Ponad 28% niepełnosprawnych wskazało, że głównym schorzeniem powodującym ich ograniczenia sprawności są choroby neurologiczne i choroby układu krążenia, przy czym nieco częściej tego typu schorzenia wskazywali mężczyźni niż kobiety. Uszkodzenia i choroby narządu wzroku i słuchu były w kategorii przyczyn najrzadziej wybieranych wśród osób niepełnosprawnych biologicznie. Ponad 16% osób wskazało, że główne schorzenie powodujące ograniczenia w ich funkcjonowaniu należy do grupy – inne osobno niewymienione. Dla 11,3% osób niepełnosprawnych biologicznie nie określono głównego schorzenia utrudniającego codzienne funkcjonowanie.

Wykres 17. Udział osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie ludności danej grupy wieku
Chart 17. Percentage of disabled persons in the total number of the population of age group

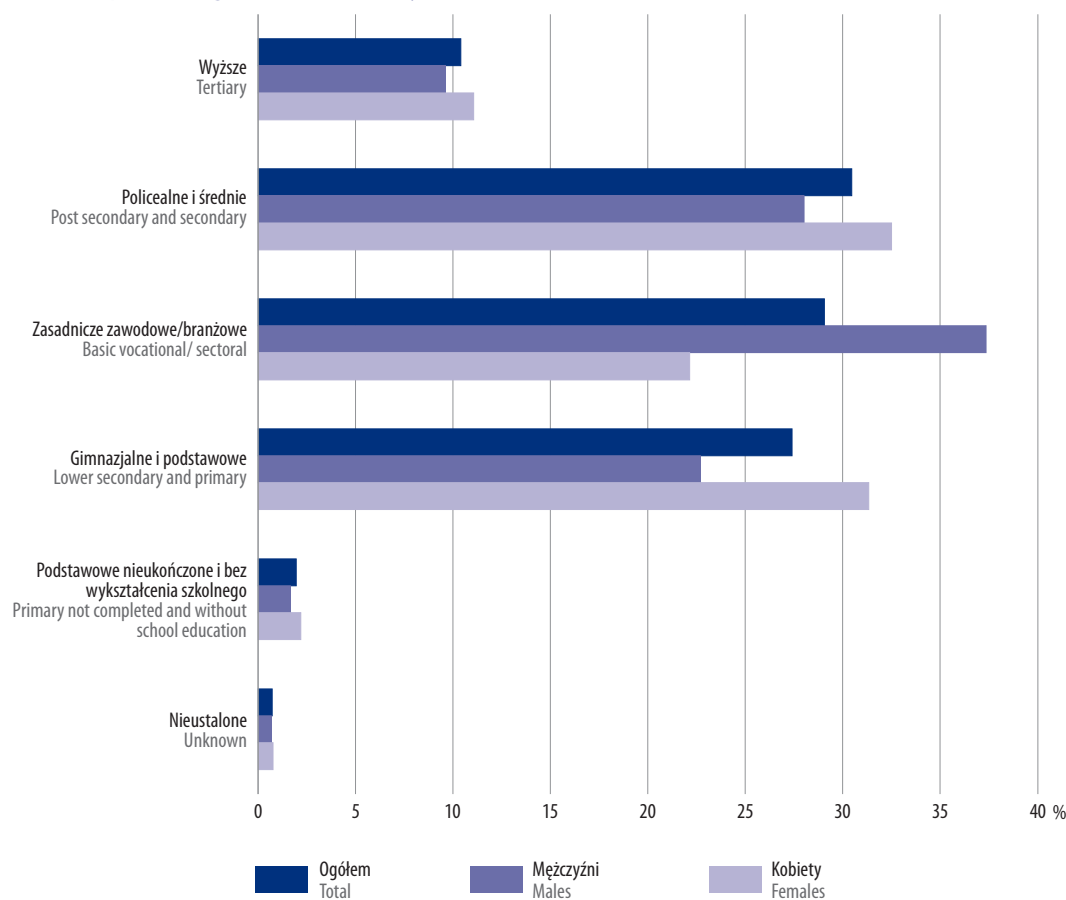

Wraz z wiekiem rośnie częstotliwość występowania ograniczeń w wykonywaniu zwykłych czynności. Wśród osób w wieku przedprodukcyjnym niepełnosprawni stanowili 4,6%. W porównaniu z 2011 r. udział ten zwiększył się o 1,8 p.proc. W kolejnych grupach wieku udział niepełnosprawnych wzrastał. W wieku produkcyjnym było to 10,1% (w 2011 r. – 9,0%), w tym w wieku mobilnym 5,5%, natomiast w wieku niemobilnym udział niepełnosprawnych wzrósł do 17,6%. Największy udział niepełnosprawności obserwuje się w wieku poprodukcyjnym, gdzie co trzecia to osoba z niepełnosprawnością (prawną lub biologiczną). Analizując wiek i płeć osób niepełnosprawnych, obserwuje się wyraźne różnice pomiędzy zbiorowościami osób niepełnosprawnych prawnie, a niepełnosprawnymi wyłącznie biologicznie. Wśród ogółu mężczyzn niepełnosprawnych prawnie najliczniejszą grupę stanowili mężczyźni w wieku produkcyjnym (56,2%), podczas gdy udział kobiet wyniósł 37,3%. Należy jednak zwrócić uwagę na wysoki odsetek osób z niepełnosprawnością prawną w wieku niemobilnym zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet, odpowiednio 38,0% i 22,6%. W wieku poprodukcyjnym udział mężczyzn wyniósł 34,2%, natomiast niepełnosprawne prawnie kobiety stanowiły ponad połowę (56,7%).

W strukturze osób niepełnosprawnych biologicznie mniejszy był odsetek niepełnosprawnych mężczyzn w wieku produkcyjnym i wyniósł 41,2%, a w wieku poprodukcyjnym – 56,4%. Podobną prawidłowość obserwuje się wśród kobiet. Tylko 18,3% stanowiły kobiety w wieku produkcyjnym, natomiast 80,4% było po 60. roku życia.

Wykres 18. Osoby niepełnosprawne w wieku 15 lat i więcej według płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.

Chart 18. Disabled persons aged 15 and more by sex and level of education in 2021

W spisie ludności 2021 r. wszystkim osobom w wieku 13 lat i więcej ustalony został najwyższy ukończony poziom wykształcenia, niezależnie czy był on uzyskany w szkole dziennej, wieczorowej lub w systemie zaocznym. Jednak dla opracowania charakterystyki osób niepełnosprawnych według innych cech przyjęto prezentowanie danych o poziomie wykształcenia dla ludności w wieku 15 lat i więcej.

W 2021 r. spośród 301,7 tys. osób z niepełnosprawnościami w wieku 15 lat i więcej było najwięcej osób z wykształceniem średnim (łącznie z policealnym) – 91,9 tys., co stanowiło 30,5% udziału w strukturze poziomu wykształcenia tej zbiorowości. Wśród osób z niepełnosprawnościami częściej szkoły średnie kończyły kobiety, a ich udział wynosił 32,5% wśród ogółu niepełnosprawnych kobiet, natomiast udział mężczyzn o tym poziomie wykształcenia był nieco niższy i wynosił 28,0% wśród ogółu niepełnosprawnych mężczyzn. Znaczące miejsce w strukturze osób niepełnosprawnych według poziomu wykształcenia zajmuje wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe. Osób niepełnosprawnych o tym poziomie wykształcenia było 87,7 tys., co stanowiło 29,1%. Ten poziom wykształcenia zdecydowanie częściej posiadali mężczyźni (37,3%) niż kobiety (22,2%).

Kolejne miejsce pod względem liczebności zajmują osoby niepełnosprawne – 82,7 tys. (27,4%), które ukończyły gimnazjum lub szkołę podstawową. Kobiety częściej niż mężczyźni posiadały ten poziom wykształcenia (31,3% wobec 22,7% dla mężczyzn). Ponad 31 tys. osób (10,4%) wśród osób niepełnosprawnych legitymowało się wykształceniem wyższym. Kobiety z wyższym wykształceniem stanowiły 11,1%, natomiast mężczyzn było nieznacznie mniej – 9,6%.

Analizując strukturę osób niepełnosprawnych według stanu cywilnego, obserwuje się, że ponad połowę (53,4%) stanowiły osoby żonate/zamężne. Wdowy i wdowcy stanowili 21,6%, w następnej kolejności był udział osób o stanie cywilnym kawaler/panna, które stanowiły 18,8%. W grupie osób niepełnosprawnych najmniejszy udział stanowiły osoby rozwiedzione.

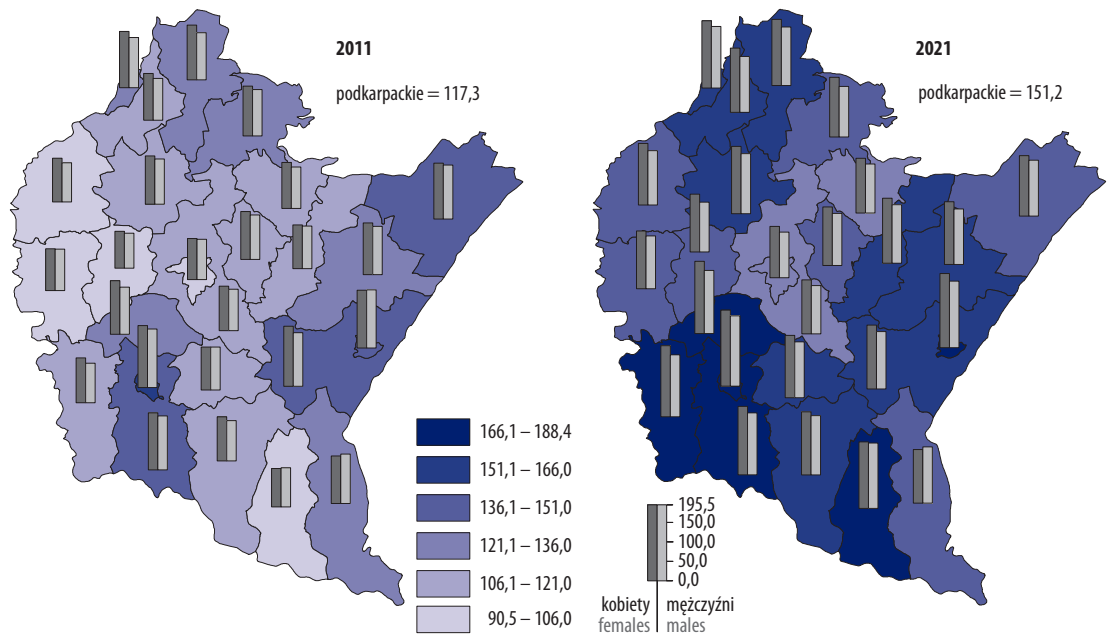
Wśród ogółu niepełnosprawnych mężczyzn 24,7% stanowili kawalerowie, panny zaś 13,8%. Zdecydowanie wyższy odsetek był żonatych mężczyzn (61,7%) w porównaniu z zamężnymi kobietami (46,5%), co wynika z wyższej umieralności mężczyzn powodującej owdowienia kobiet. Odsetek wdów wyniósł 33,4% wobec 7,6% wdowców. Osoby rozwiedzione stanowiły 6,1% wśród kobiet, a 5,8% wśród mężczyzn.

Największą zbiorowość wśród niepełnosprawnych według statusu na rynku pracy stanowiły osoby bierne zawodowo, których udział wyniósł 76,2% populacji niepełnosprawnych. Częściej bierne zawodowo były niepełnosprawne kobiety (80,1% ogółu niepełnosprawnych kobiet) niż mężczyźni (71,5% ogółu niepełnosprawnych mężczyzn).

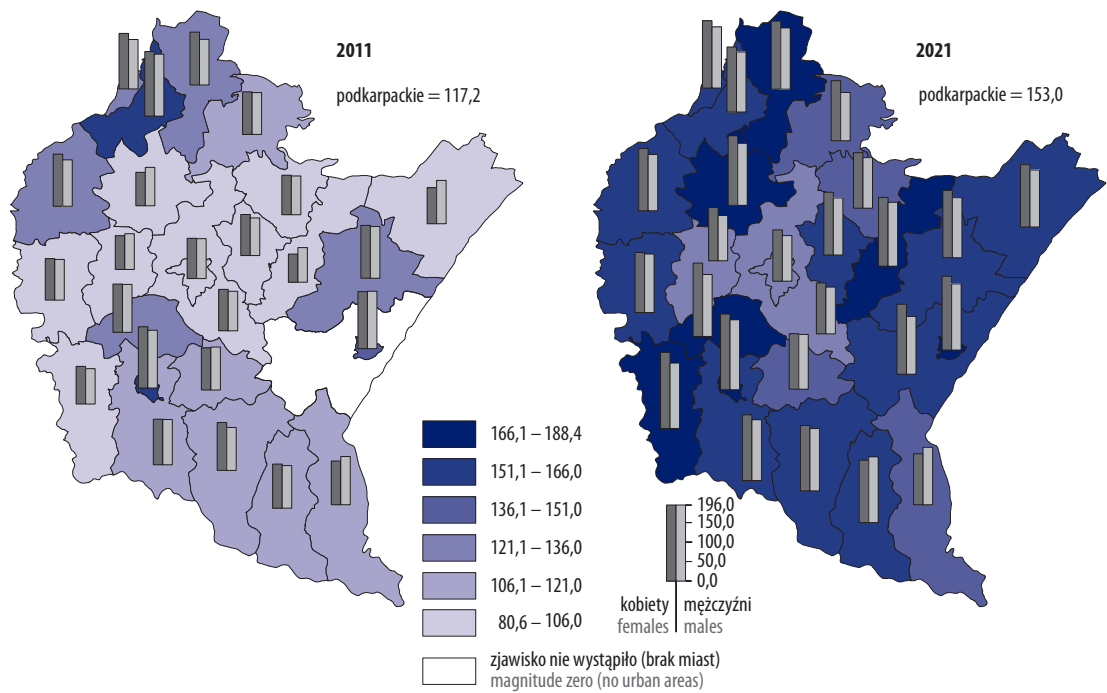
Kolejną pod względem liczebności grupą, wśród niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej, były osoby pracujące, które stanowiły 21,6%. Ponad 25% mężczyzn posiadających ograniczenia sprawności było osobami pracującymi. W przypadku niepełnosprawnych kobiet 18,4% pracowało. Osoby bezrobotne stanowiły niewielki (1,5%) udział wśród osób z niepełnosprawnościami (mężczyźni – 1,9%, a kobiety – 1,1%).

Analizując zróżnicowanie terytorialne pełnej populacji i występujące tam natężenie niepełnosprawności obserwuje się, że spośród 25 powiatów najwięcej osób niepełnosprawnych – mierzonych wskaźnikiem na 1000 ludności – odnotowano w Krośnie. Wskaźnik ten wynosił 188 i był wyższy od średniego wskaźnika dla województwa wynoszącego 151 (w 2011 r. – 117). Powiaty o wysokim udziale osób niepełnosprawnych to Przemyśl i powiat strzyżowski – odpowiednio 182 i 175 osób niepełnosprawnych na 1000 ludności. Natomiast najniższy udział niepełnosprawności w pełnej populacji występował w Rzeszowie, gdzie na 1000 ludności przypadało 125 osób niepełnosprawnych.

Mapa 13. Osoby z niepełnosprawnościami na 1000 ludności
 Map 13. Disabled persons per 1000 population

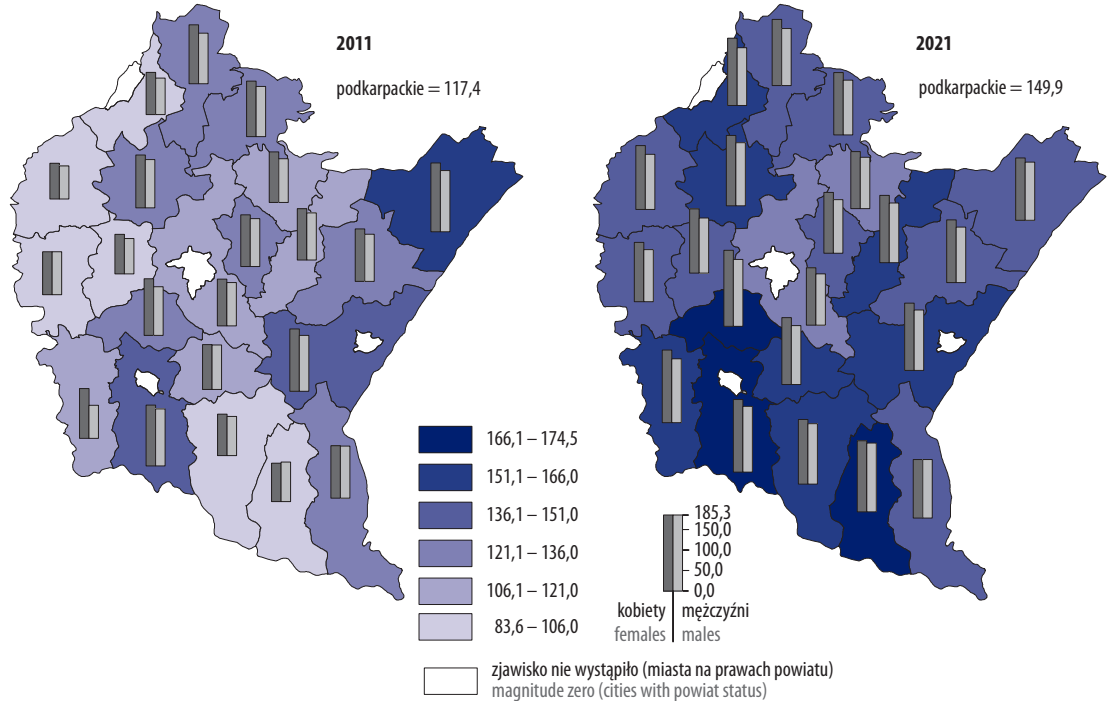

Mapa 14. Osoby z niepełnosprawnościami w miastach na 1000 ludności
 Map 14. Disabled persons in urban areas per 1000 population

Wśród mieszkańców miast wskaźnik częstości występowania niepełnosprawności na 1000 ludności miast był nieco wyższy (153) niż ten dla województwa (151). W osiemnastu powiatach wskaźnik ten był niższy niż przeciętnie dla ogółem miast w województwie, a w siedmiu był wyższy.

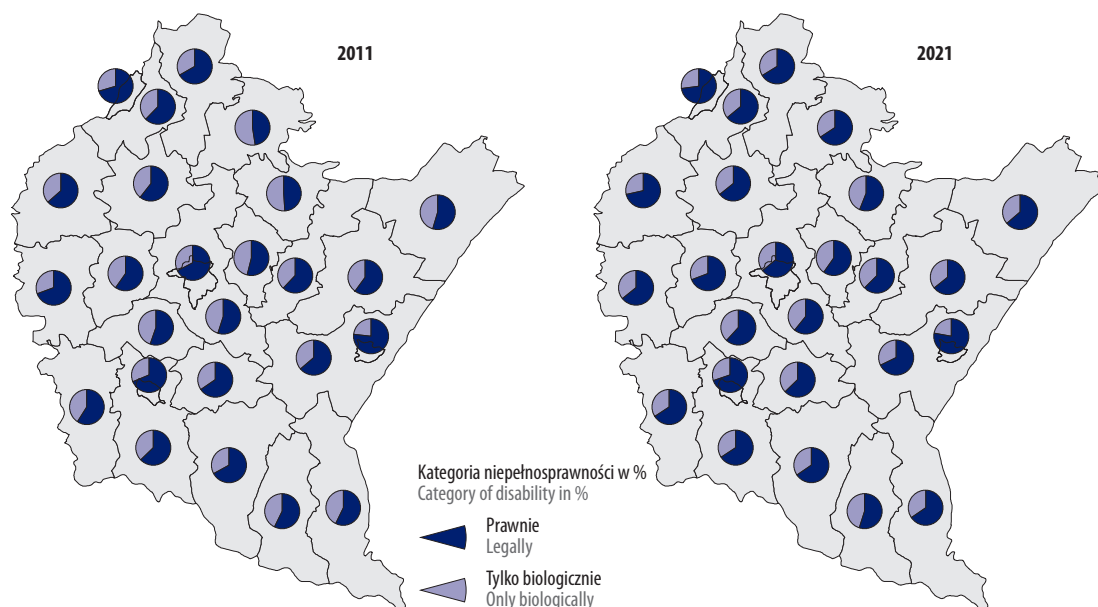
Mapa 15. Osoby z niepełnosprawnościami na wsi na 1000 ludności
Map 15. Disabled persons in rural areas per 1000 population

Częstość występowania niepełnosprawności wśród mieszkańców wsi była nieco niższa niż średnio dla województwa ogółem, jak i dla miast i wyniosła 150 osób na 1000 mieszkańców wsi. Najwięcej niepełnosprawnych na 1000 ludności wsi mieszkało w powiecie strzyżowskim (174), następnie w powiecie leskim (171) i krośnieńskim (169). Powiaty, gdzie natężenie osób niepełnosprawnych na wsi było niskie, to: leżajski (132), rzeszowski (133) i dębicki (136). Natężenie osób niepełnosprawnych mieszkających na wsi mierzone wskaźnikiem na 1000 ludności było powyżej średniego wskaźnika dla województwa w dziesięciu powiatach.

Największy odsetek niepełnosprawnych prawnie był w Przemyślu (77,7% niepełnosprawnych Przemyśla), a ich udział był wyższy od średniego wskaźnika dla województwa o 12,4 p.proc. Na kolejnym miejscu uplasowały się Tarnobrzeg z odsetkiem 72,8% osób niepełnosprawnych prawnie oraz powiat mielecki (71,5%). W wymienionych powiatach odnotowano z kolei najniższy udział osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie, które nie miały orzeczenia prawnego. Natomiast powiaty o najwyższym udziale niepełnosprawnych tylko biologicznie to: leski (45,2%), leżajski (43,9%) oraz łańcucki (40,2%). W tych też powiatach udział osób niepełnosprawnych prawnie był na najniższym poziomie.

Mapa 16. Osoby z niepełnosprawnościami według kategorii niepełnosprawności
 Map 16. Disabled persons by category of disability

Analizując udział osób z niepełnosprawnościami według kategorii niepełnosprawności w odniesieniu do 2011 r. w poszczególnych powiatach Podkarpacia, można zauważyć, że w większości powiatów odnotowano wzrost udziału osób niepełnosprawnych prawnie. Największy wzrost odnotowano w powiecie niżańskim (o 18,3 p.proc.), a następnie w lubaczowskim (o 9,3 p.proc.) oraz ropczycko-sędziszowskim (o 9,2 p.proc.). Analogicznie w tych powiatach wystąpił spadek udziału osób niepełnosprawnych tylko biologicznie w ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych. Zmniejszenie udziału osób niepełnosprawnych prawnie zaobserwowano w sześciu powiatach: dębickim (o 5,1 p.proc.), Rzeszowie (o 3,1 p.proc.), brzozowskim (o 2,7 p.proc.), leskim (o 2,2 p.proc.), sanockim (o 1,6 p.proc.) oraz stalowowolskim (o 0,3 p.proc.). Tym samym w tych powiatach zwiększył się udział osób niepełnosprawnych tylko biologicznie.

Rozdział 5. Charakterystyka narodowo-etniczna ludności

Chapter 5. National-ethnic identity characteristics

5.1. Struktura narodowo-etniczna ludności

5.1. National-ethnic structure of the population

W spisie ludności w 2021 r. umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych. Przyjęta została koncepcja „subiektywnej narodowości”, w myśl której przynależność osób do określonej społeczności narodowej lub etnicznej była określana w drodze swobodnej deklaracji narodowościowej spisywanych osób. Formuła pytania o przynależność narodowo-etniczną umożliwiała zadeklarowanie przynależności do jednej lub dwóch kategorii etnicznych. Były to zarówno deklaracje przynależności do grup narodowych i etnicznych, jak i etnoregionalnych, regionalnych, a nawet lokalnych.

Z możliwości wyrażenia podwójnych tożsamości etnicznych w województwie podkarpackim skorzystało 28,2 tys. spisywanych osób (jest to suma deklaracji odnotowanych jako odpowiedzi na pierwsze lub drugie pytanie etniczne).

Narodowość, przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia związek z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. Narodowości (odczuwanej przynależności narodowo-etnicznej) nie należy mylić z przynależnością państwową – czyli obywatelstwem. W spisie ludności i mieszkań 2021 umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażenie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych poprzez zadanie dwóch pytań o przynależność narodowo-etniczną.

Na podstawie wyników uzyskanych w spisie ludności 2021 wśród mieszkańców województwa podkarpackiego dominuje ludność o jednorodnej polskiej tożsamości narodowej.

Dla 844 (tj. 0,04%) mieszkańców województwa podkarpackiego nie ustalono żadnych danych dotyczących przynależności narodowo-etnicznej. Przypadki nieustalonych danych dotyczą w podobnym zakresie wszystkich pytań z dziedziny narodowości, języka i wyznania, i wynikają głównie z faktu niewzięcia udziału w badaniu spisowym, np. z powodu przebywania za granicą lub innych przyczyn. Wynikały również z sytuacji osób przebywających czasowo za granicą, a spisywanych przez ich domowników w Polsce, którzy mieli możliwość nieudzielenia odpowiedzi na niektóre pytania dotyczące nieobecnych. Ponadto część nieustalonych danych dotyczy osób przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania, w odniesieniu do których z założenia nie zadawano wielu pytań spisowych, ograniczając się jedynie do ustalenia kilku podstawowych informacji.

Należy zaznaczyć, że znaczna część z ogólnej liczby braków odpowiedzi – w odniesieniu do pytań etnicznych – została zredukowana w toku prac nad walidacją danych, poprzez zastosowanie procedur imputacji.

W porównaniu z 2011 r. nieznacznie zmalała (o 0,2%) liczebność osób narodowości polskiej, a ponad 2-krotnie wzrosła liczebność osób identyfikujących się z innymi niż polska społecznościami (w obu przypadkach – liczone po obu deklaracjach).

Najliczniejsze inne niż polskie identyfikacje narodowo-etniczne w województwie podkarpackim to deklaracje ukraińskie, angielskie i amerykańskie. Łącznie odnotowano – jako odpowiedź na pierwsze lub drugie pytanie etniczne – 4334 deklaracje ukraińskie, 3830 angielskich i 3502 amerykańskie.

Do liczniejszych grup deklarujących w spisie ludności w 2021 r. inną niż polska tożsamość narodową, przekraczającą tysiąc osób, należy zaliczyć jeszcze społeczność: francuską (1921), niemiecką (1757), włoską (1752) i białoruską (1111).

Tablica 7. Ludność według identyfikacji narodowo-etnicznych w 2021 r.
Table 7. Population by kind of the national-ethnic identities in 2021

Wyszczególnienie Specification	Identyfikacja narodowo-etniczna (niezależnie od liczby i kolejności deklaracji) ^a National-ethnic identification (regardless of the number and order of the declare identifications) ^a	Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	2 093 360	5,5
Polska Polish	2 085 006	5,5
Inna niż polska Other than Polish	28 232	2,0
w tym of which		
ukraińska Ukrainian	4 334	5,3
angielska English	3 830	7,0
amerykańska American	3 502	12,6
francuska French	1 921	13,0
niemiecka German	1 757	1,2
włoska Italian	1 752	8,8
białoruska Belarusian	1 111	2,0
hiszpańska Spanish	747	8,8
łemkowska Lemko	713	5,2
romska Romany	605	4,5
irlandzka Irish	603	5,2
żydowska Jewish	513	3,0
holenderska Dutch	511	5,0
inna other	1 313	2,3
Nieustalona Unknown	844	7,6

a Kolumna zawiera zestawienie odpowiedzi z dwóch pytań – dane nie sumują się.
a The column contains the answers from two questions – the data do not add up.

W 2011 r. najliczniejszą identyfikacją narodowo-etniczną była społeczność ukraińska oraz romska. W ostatnim dziesięcioleciu o 4,9% więcej osób deklaroowało przynależność do społeczności ukraińskiej, natomiast znacznie mniej (o 40,9%) osób identyfikowało się ze społecznością romską.

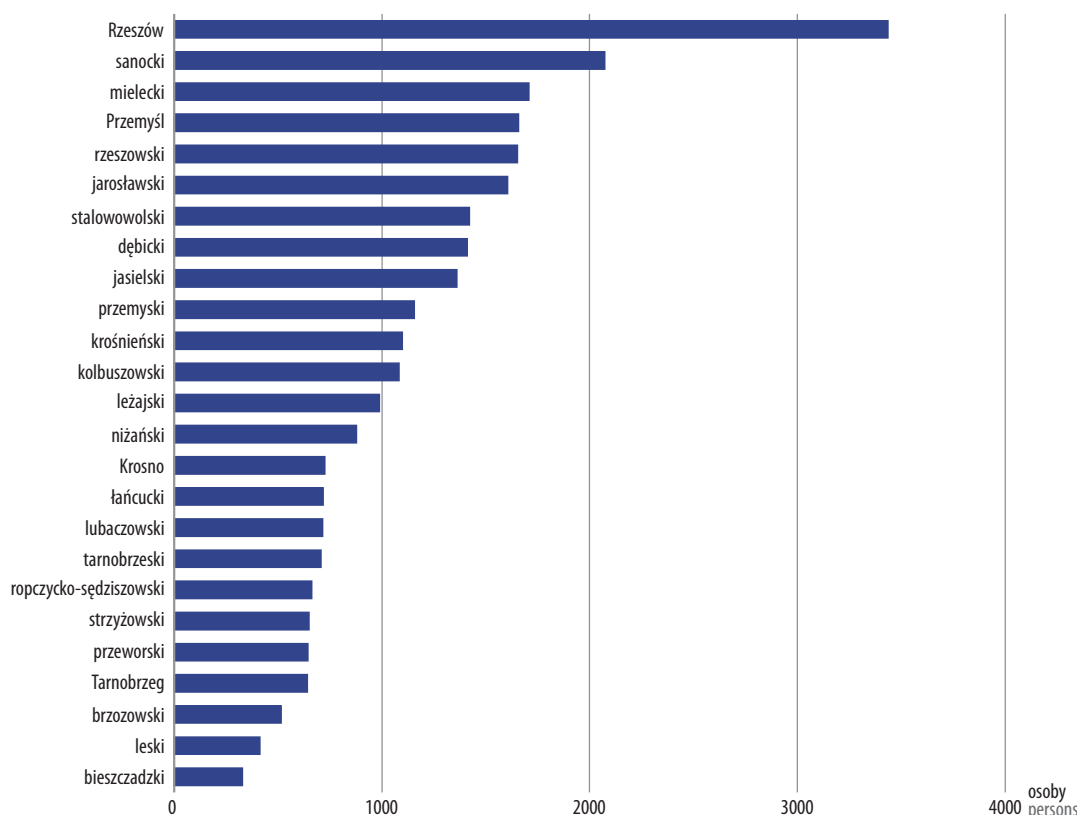
Wysokie liczebności ustalone w ramach ostatniego spisu obejmują grupy osób deklarujące takie narodowości, jak: angielska, amerykańska, francuska i niemiecka. Tę kategorię grup narodowych charakteryzują takie wielkości przyrostu, że ustalone dla nich w 2021 r. stany liczebne są wielokrotnościami tych uzyskanych w 2011 r., a wzrosty kształtują się wśród nich od ponad 8-krotnego w przypadku deklaracji angielskiej, poprzez ponad 4-krotny wzrost deklaracji francuskiej, ponad 3,5-krotny – amerykańskiej do blisko 3-krotnego wzrostu w przypadku deklaracji niemieckiej.

Cechą wspólną wszystkich tych rodzajów nacji jest fakt, że są to nacje związane z krajami będącymi popularnymi kierunkami migracji mieszkańców Podkarpacia – miejscami przebywania czasowego części osób zaliczanych do ludności Polski.

Drugą kategorią spośród większych grup identyfikacji narodowych, w odniesieniu do których nastąpił znaczny wzrost liczebności są takie, które odnoszą się do nacji mających w Polsce tradycyjny i prawny status mniejszości. Dotyczy to Białorusinów, w odniesieniu do których odnotowano ponad 16-krotny wzrost. Przyczyną wzrostu można rozpatrywać w kontekście efektów migracji do Polski z krajów sąsiednich.

Wykres 19. Ludność deklarująca inną niż polska przynależność^a narodowo-etniczną według powiatów w 2021 r.

Chart 19. Population declaring a national-ethnic affiliation^a other than Polish by powiats in 2021

a Wyrażona w pierwszej lub drugiej deklaracji.
a Answers to the first or second question.

W województwie podkarpackim ludność o innych niż polska identyfikacjach narodowo-etnicznych skoncentrowana była w ośmiu powiatach (ponad 50% ogółu deklarujących niepolską przynależność narodowo-etniczną), tj.: w Rzeszowie (12,2%), w powiecie sanockim (7,3%), mieleckim (6,0%), rzeszowskim i w Przemyśle (po 5,9%), w powiecie jarosławskim (5,7%) oraz w powiatach dębickim i stalowowolskim (po 5,0% osób o niepolskiej identyfikacji narodowo-etnicznej). Natomiast najmniej osób deklaroowało przynależność do innej niż polska narodowość w powiecie bieszczadzki (1,2%), następnie w leskim (1,5%) oraz w brzozowskim (1,8%).

Największe skupiska ludności deklarujących przynależność do narodowości ukraińskiej występowały w Przemyśle (22,7% ogółu osób deklarujących przynależność do tej narodowości), w powiecie sanockim (16,2%), w Rzeszowie (16,1%) oraz w powiecie przemyskim (12,9%).

Znaczna część, obejmująca 10,7% osób deklarujących przynależność do narodowości angielskiej, mieszkała w Rzeszowie, podobnie jak i w przypadku przynależności do narodowości amerykańskiej (11,9%). Spośród osób deklarujących w spisie przynależność do narodowości angielskiej znaczna grupa mieszkała także w powiatach: sanockim (7,9%), dębickim (6,8%) oraz jarosławskim (6,1%).

Trzecia co do występowania w województwie podkarpackim była narodowość amerykańska, która oprócz Rzeszowa licznie występowała również w powiatach: mieleckim (7,9% osób deklarujących przynależność amerykańską), dębickim i jasielskim (po 7,5%), kolbuszowskim (7,2%) oraz stalowowolskim (7,1%). Narodowość francuska skoncentrowana była przede wszystkim w dwóch powiatach – kolbuszowskim (16,9% wśród osób z tą deklaracją) i leżajskim (12,2%).

5.2. Język używany w domu

5.2. Language used at home

W Narodowym Spisie Ludności i Mieszkań 2021, podobnie jak w spisie ludności w 2011 r., obok pytania o przynależność narodowo-etniczną zadawano pytanie o język używany w kontaktach domowych, które dawało respondentom możliwość wymienienia dwóch języków niepolskich, niezależnie od tego, czy były one używane z językiem polskim, czy też nie.

Na podstawie wyników badania spisowego można stwierdzić, że w zdecydowanej większości ludność województwa podkarpackiego posługuje się w kontaktach domowych językiem polskim. Używanie tego języka zadeklarowało łącznie 2 087,0 tys. osób, co stanowiło 99,7% ogółu ludności Podkarpacia. Osoby posługujące się w kontaktach rodzinnych językiem innym niż polski stanowiły zbiorowość liczącą blisko 62,6 tys. (3,0%).

Język używany w domu dotyczy języka używanego na co dzień w domu i odnosi się do języka mówionego lub migowego, który używany jest w kontaktach rodzinnych.

Tablica 8. Ludność według języka używanego w domu^a w 2021 r.

Table 8. Population by language used at home^a in 2021

Wyszczególnienie Specification	Język używany w domu Language used at home	Polska = 100 Poland = 100
Ogółem Total	2 093 360	5,5
Polski Polish	2 087 048	5,5
Inny niż polski Other than Polish	62 630	3,6
w tym of which		
angielski English	40 051	5,4
niemiecki German	6 298	2,9
francuski French	4 423	10,6
włoski Italian	4 224	11,0
ukraiński Ukrainian	2 968	5,4
hiszpański Spanish	2 208	7,5
rosyjski Russian	1 262	2,0
niderlandzki Dutch	808	4,6
norweski Norwegian	773	5,5
grecki Greek	665	12,5
polski język migowy Polish Sign Language	461	5,0
szwedzki Swedish	368	3,6
romski Romany	311	4,3
łemkowski Lemko	235	3,8
inny other	1 071	3,5
Nieustalony Unknown	3 267	10,1

a Respondenci mieli możliwość wskazania więcej niż jednego języka – dane w kolumnach nie sumują się.
a Respondents were able to indicate more than one language – the data in the columns do not add up.

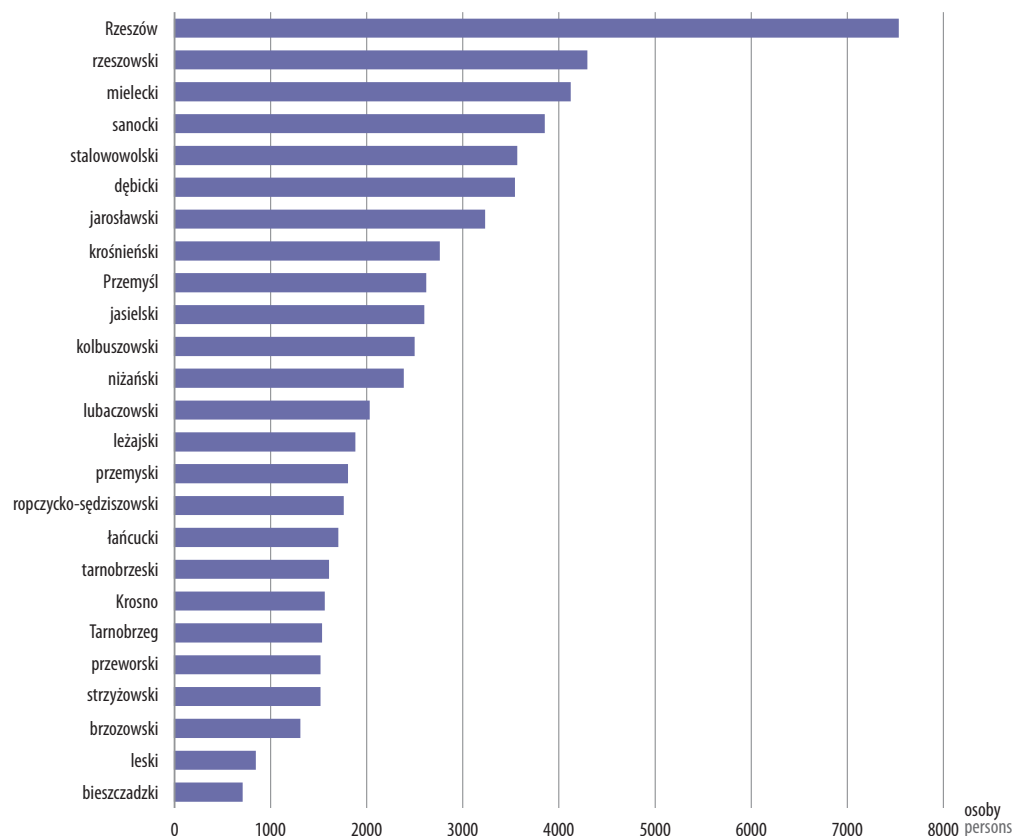
Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 językami niepolskimi, którymi ludność województwa podkarpackiego najczęściej posługuje się w kontaktach domowych były: angielski (40,1 tys.), niemiecki (6,3 tys.), francuski (4,4 tys.), włoski (4,2 tys.), ukraiński (3,0 tys.), hiszpański (2,2 tys.) oraz rosyjski (1,3 tys.).

W odniesieniu do 2011 r. nieznacznie zmienił się zakres wykorzystywania w kontaktach domowych języka polskiego (spadek o 0,2%), natomiast (prawie 6-krotnie) wzrosła liczebność zbiorowości posługujących się w kontaktach domowych językami niepolskimi (w kraju odnotowano wzrost o 84,2%).

Na poziomie poszczególnych języków niepolskich znaczące wzrosty w stosunku do poprzedniego spisu można odnotować w odniesieniu do użytkowników takich języków, które mają powiązania z procesem migracji międzynarodowych (zarówno do – jak i z Polski), gdzie mamy do czynienia z 9-krotnym wzrostem w przypadku języka angielskiego, 8-krotnym francuskiego, 7-krotnym niemieckiego i hiszpańskiego, prawie 5-krotnym włoskiego oraz ponad 2-krotnym rosyjskiego. Zmniejszyła się natomiast grupa osób posługujących się językiem romskim (o ponad 63%).

Analizując rozmieszczenie osób używających języka innego niż polski w kontaktach domowych w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego można zauważyć, że najwięcej osób w relacji do ogółu ludności danego powiatu posługiwało się innym językiem w Przemyślu (4,5%), w dalszej kolejności w powiatach sanockim (4,2%) oraz w kolbuszowskim (4,0%). W trzynastu powiatach udział osób posługujących się niepolskim językiem w domu był wyższy niż średnio w województwie (3,0%).

Wykres 20. Ludność używająca języka innego niż polski w domu według powiatów w 2021 r.
Chart 20. Population using language other than Polish at home by powiats in 2021

Język angielski przeważał w Rzeszowie, gdzie stanowił 13,5% ogółu osób posługujących się tym językiem w kontaktach domowych. Wysoki udział wystąpił również w powiecie rzeszowskim i mieleckim (odpowiednio 7,4% i 6,4%).

W grupie posługujących się językiem niemieckim najwięcej osób mieszkało w Rzeszowie (9,2%) oraz w powiecie dębickim (7,9%). Językiem francuskim najczęściej posługiwali się mieszkańcy powiatów: kolbuszowskiego (15,4% osób używających tego języka), leżajskiego (9,7%) i niżańskiego (9,2%).

5.3. Przynależność wyznaniowa

5.3. Religious affiliation

W 2021 r. pytanie o przynależność wyznaniową znalazło się na formularzu do spisu ludności w Polsce po raz drugi w powojennej historii spisów powszechnych. Tak jak w poprzednim spisie, pytanie to miało charakter dobrowolny, co znalazło odzwierciedlenie w postaci zamieszczenia odpowiednich informacji o fakultatywnym charakterze pytania w instrukcji do spisu oraz uwzględnienia przy pytaniu o wyznanie opcji pozwalającej na ominięcie pytania o treści: „nie chcę odpowiadać na to pytanie”.

Wyznanie (przynależność wyznaniowa) jest to formalne uczestnictwo lub emocjonalny związek osoby z określonym wyznaniem religijnym (Kościołem lub związkiem wyznaniowym); wyznanie jest określane na podstawie dobrowolnej deklaracji, w tym także brakiem związku z jakimkolwiek wyznaniem (bez wyznania). Pytanie o wyznanie nie odnosi się do wiary (lub niewiary) jako takiej, ani jej intensywności, lecz do odczuwanej lub formalnej przynależności (lub nieprzynależenia) do wyznania.

Z możliwości – formalnie dopuszczalnej oraz przewidzianej w założeniach metodologicznych badania spisowego – odmowy udzielania odpowiedzi na pytanie o wyznanie skorzystało 288,7 tys. respondentów, co stanowiło 13,8% wszystkich mieszkańców województwa podkarpackiego (w 2011 r. – 4,2%). W kraju odmówiło udzielenia informacji na to pytanie 20,5% osób.

Wyniki spisu wskazują, że większość (1748,2 tys. osób) mieszkańców województwa podkarpackiego identyfikuje się z instytucjami wyznaniowymi i uznaje siebie za członków – wiernych, sympatyków Kościołów, związków wyznaniowych, denominacji i ruchów religijnych. Osoby te stanowiły 83,5% (w 2011 r. – 93,0%) ogółu ludności Podkarpacia lub – jeśli odnieść ją do populacji osób, od których uzyskano odpowiedzi o przynależność wyznaniową – 96,9% populacji osób o rozpoznanym statusie wyznaniowym (w kraju – 91,4%).

Zbiorowość nienależących do żadnego wyznania liczyła 55,6 tys. osób, tym samym społeczność osób bezwyznaniowych obejmuje 2,7% ogółu ludności województwa podkarpackiego (3,1% – populacji osób o określonym statusie wyznaniowym).

Wyniki spisu potwierdzają dominującą pozycję Kościoła katolickiego obrządku łacińskiego. Zbiorowość zaliczających się do wiernych Kościoła rzymskokatolickiego liczyła 1735,9 tys. osób, co stanowiło 82,9% ogółu ludności (96,2% populacji osób o rozpoznanym statusie wyznaniowym). W porównaniu z 2011 r. udział wiernych tego wyznania w ogólnej liczbie mieszkańców województwa podkarpackiego zmniejszył się o 9,6 p.proc. (w kraju był mniejszy o 16,3 p.proc.).

Tablica 9. Ludność według deklarowanej przynależności do wyznania religijnego w 2021 r.
Table 9. Population by the declaration of religious affiliation in 2021

Wyszczególnienie Specification	Przynależność do wyznania religijnego Religious affiliation	Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	2 093 360	5,5
Udzielający odpowiedzi na pytanie o wyznanie Answering a question on religion	1 803 876	6,0
należący do wyznania belonging to a religion	1 748 229	6,3
Kościół katolicki – obrządek łaciński (Kościół rzymskokatolicki) Catholic Church – Latin rite (Roman Catholic Church)	1 735 875	6,4
Kościół prawosławny Orthodox Church	2 210	1,5
Świadkowie Jehowy Jehovah's Witnesses	3 436	3,2
Kościół Ewangelicko–Augsburski Evangelical Church of the Augsburg Confession	505	0,8
Kościół katolicki – obrządek bizantyjsko–ukraiński (Kościół grekokatolicki) Catholic Church – Byzantine–Ukrainian rite (Greek Catholic Church)	2 737	8,2
Kościół Zielonoświątkowy Pentecostal Church	1 301	4,3
Kościół Starokatolicki Mariawitów Old Catholic Mariavite Church	193	1,6
Kościół Polskokatolicki Polish–Catholic Church of the Republic of Poland	317	4,6
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego Seventh–Day Adventist Church	100	3,2
inne other	1 555	2,3
nienależący do żadnego wyznania not belonging to any religion	55 647	2,1
Odmawiający odpowiedzi na pytanie o wyznanie Refusing to answer the question on religion	288 655	3,7
Nie ustalono Not established	829	5,2

Pozostałe rodzaje identyfikacji wyznaniowych – łącznie z deklaracjami wiernych innych niż łaciński obrządków Kościoła katolickiego – mają w województwie podkarpackim mniejszościowy charakter. Najliczniejsza w tej grupie społeczność wiernych Związku Wyznania Świadców Jehowy to według danych spisowych 3,4 tys. osób, co stanowi 0,2% ludności Podkarpacia.

Członkowie kilku innych Kościołów, związków wyznaniowych i ruchów religijnych, względnie wyznawcy różnego rodzaju prądów i nurtów religijnych, stanowią zbiorowość obejmującą w sumie 8,9 tys. mieszkańców województwa podkarpackiego, co stanowi 0,4% ludności województwa oraz 0,5% populacji osób o określonym statusie wyznaniowym.

Rozdział 6. Ludność w obiektach zbiorowego zakwaterowania

Chapter 6. Population in the collective living quarters

Obiekt zbiorowego zakwaterowania (OZZ) to zespół pomieszczeń (pokoi i innych pomieszczeń pomocniczych), zlokalizowanych w jednym lub kilku budynkach, zajętych przez jeden odrębny zakład, świadczący usługi w zakresie następujących działalności:

- nauka i praca,
- system pieczy zastępczej oraz placówki dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami,
- leczenie i opieka,
- obiekty instytucji wyznaniowych,
- tymczasowe schronienie,
- mieszkania chronione,
- zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich.

Definicja obiektu zbiorowego zakwaterowania jest pojęciem statystycznym, a kategorie obiektów zbiorowego zakwaterowania są podziałem wykorzystywanym na potrzeby analiz statystycznych.

Zgodnie z przyjętymi w NSP 2021 rozwiązaniami informacje o osobach zamieszkujących lub przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania zostały pozyskane od osób zarządzających obiektami – w zakresie posiadanej dokumentacji. Dodatkowo osoby przebywające w OZZ mogły dokonać spisu przy pomocy elektronicznego formularza spisowego poprzez samospis internetowy lub wywiad telefoniczny z udziałem rachmistrza spisowego. Zakres danych gromadzonych w aplikacji OZZ obejmował: informacje o obiekcie (dane adresowe, rodzaj i nazwę obiektu), liczbę osób przebywających w danym obiekcie, dane o osobach pozwalające na opracowanie informacji o płci i wieku osoby, statusie i okresie zamieszkania w danym obiekcie. Natomiast osoby przebywające w OZZ dokonujące spisu z zastosowaniem elektronicznej aplikacji do NSP 2021 wypełniały kwestionariusz osobowy, który zawierał pełny zakres informacji gromadzonych w spisie. W sytuacji podwójnego spisania na etapie opracowywania informacji wynikowych o liczbie ludności – z uwzględnieniem kategorii ludności według definicji krajowej oraz rezydującej – osoba została ujęta tylko jeden raz.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 wykazały, że w obiektach zbiorowego zakwaterowania przebywało 13,1 tys. osób (bez względu na charakter i czas zamieszkania). Informacje pozyskano z 948 obiektów. W spisie 2011 informacje pozyskano z 498 obiektów, w których przebywało 19,5 tys. osób, co oznacza spadek liczby osób zamieszkujących OZZ o 32,6%. Liczba osób przebywających w 2021 r. w obiektach zbiorowego zakwaterowania może być zaniżona ze względu na fakt, że spis ludności i mieszkań był realizowany w okresie pandemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 i związanych z tym ograniczeń i restrykcji sanitarnych. W związku z powyższym osoby przebywające w niektórych obiektach zbiorowego zakwaterowania, jak domy studenckie czy hotele pracownicze, mogły przebywać w domach rodzinnych i takie miejsce zamieszkania wskazały na dzień 31 marca 2021 r.

W ogólnej liczbie obiektów zbiorowego zakwaterowania, w których przebywały osoby, najwięcej było obiektów związanych z nauką i pracą, które stanowiły 39,9% wszystkich OZZ (w kraju 59,7%). Obiekty instytucji wyznaniowych stanowiły 26,7% (w kraju 10,9%), a obiekty związane z leczeniem i opieką – 14,3% (w kraju 11,0%). Obiekty systemu pieczy zastępczej oraz placówki dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi stanowiły 8,9% (w kraju 6,5%). Obiekty tymczasowego schronienia (placówki dla bezdomnych, opiekunów z dziećmi lub kobiet w ciąży, ośrodki interwencji kryzysowych, ośrodki dla uchodźców) stanowiły 2,5% (w kraju 4,2%) spisanych obiektów. Spisanych zostało 25 mieszkań chronionych, które stanowiły 2,6%, natomiast pozostałe obiekty, m.in. pensjonaty, domy wczasowe stanowiły 5,1%.

Tablica 10. Obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz ludność w nich mieszkająca według kategorii obiektów w 2021 r.

Table 10. Collective living quarters and population living there by category of objects in 2021

Wyszczególnienie Specification	Obiekty zbiorowego zakwatero- wania Collective living quarters	Ludność w obiektach zbiorowego zakwaterowania Population in the collective living quarters		
		ogółem total	kobiety females	mężczyźni males
Ogółem Total	948	13 129	6 390	6 739
Nauka i praca Education and work	378	3 131	1 363	1 768
System pieczy zastępczej oraz placówki dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi Foster care system and facilities for children and young persons with special educational needs	84	1 288	563	725
Leczenie i opieka Treatment and care	136	5 529	2 696	2 833
Obiekty instytucji wyznaniowych Religious institutions facilities	253	2 251	1 555	696
Tymczasowe schronienie Temporary shelter	24	667	103	564
Mieszkania chronione Sheltered dwellings	25	87	45	42
Pozostałe obiekty ^a Other objects ^a	48	176	65	111

a Łącznie z obiektami zamkniętymi.

a Including closed facilities.

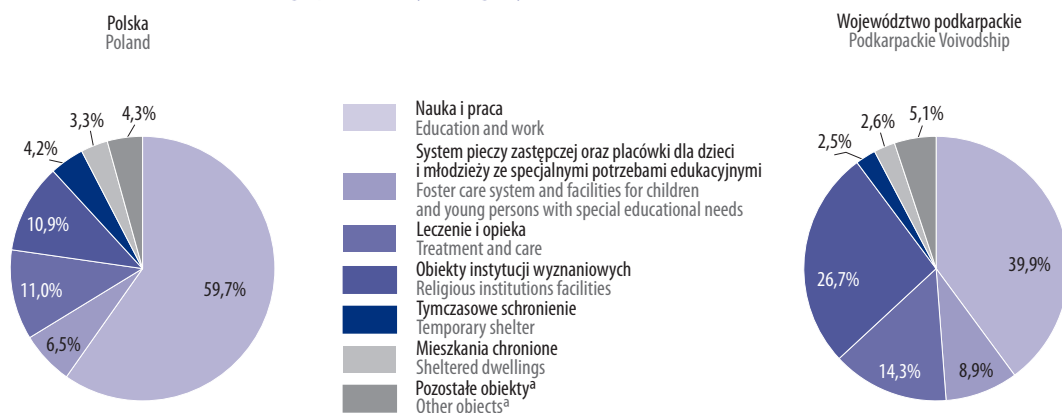
W 2021 r. liczba osób zamieszkujących w obiektach związanych z opieką i leczeniem wyniosła 5,5 tys., co stanowiło 42,1% (w kraju 35,5%) ogółu osób przebywających w OZZ i w porównaniu z 2011 r. ich liczba zwiększyła się o 4,9%.

W obiektach związanych z nauką i pracą przebywało 3,1 tys. osób, tj. 23,8% ogółu mieszkańców OZZ i w porównaniu z 2011 r. odnotowano znaczny spadek (o 65,0%). Obiekty instytucji wyznaniowych (domy zakonne, klasztory i zgromadzenia osób duchownych) zamieszkiwało 2,3 tys. osób (17,1% ogółu przebywających w OZZ), i było to o 1,7% więcej niż w 2011 r.

W obiektach systemu pieczy zastępczej oraz placówkach dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przebywało 1,3 tys. osób, tj. o 29,9% mniej niż w 2011 r. Osoby zamieszkałe w tych obiektach stanowiły 9,8% ogółu mieszkańców OZZ.

Wykres 21. Struktura obiektów zbiorowego zakwaterowania według kategorii w 2021 r.

Chart 21. Structure of collective living quarters by category in 2021

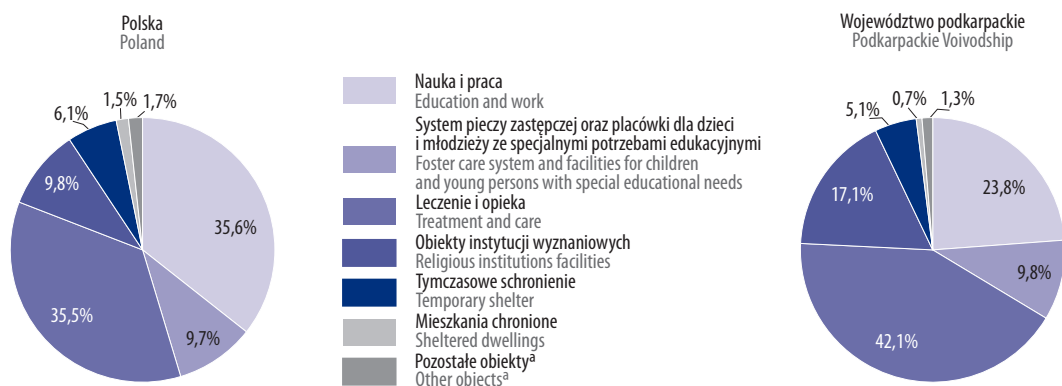
^a Łącznie z obiektami zamkniętymi.
a Including closed facilities.

Osoby przebywające w obiektach tymczasowego schronienia (667 osób) stanowiły 5,1% wśród ogółu osób przebywających w obiektach zbiorowego zakwaterowania i w porównaniu z poprzednim spisem ich liczba zmniejszyła się o 2,9%.

Kategorią obiektów zbiorowego zakwaterowania, ujętą w 2021 r. po raz pierwszy w spisie, były mieszkania chronione (treningowe, wspierane, do usamodzielnienia), w których zostało spisanych 87 osób (0,7%). Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone jest jako mieszkanie chronione wspierane.

Wykres 22. Struktura ludności w obiektach zbiorowego zakwaterowania według kategorii obiektów w 2021 r.

Chart 22. Structure of the population in the collective living quarters by category of objects in 2021

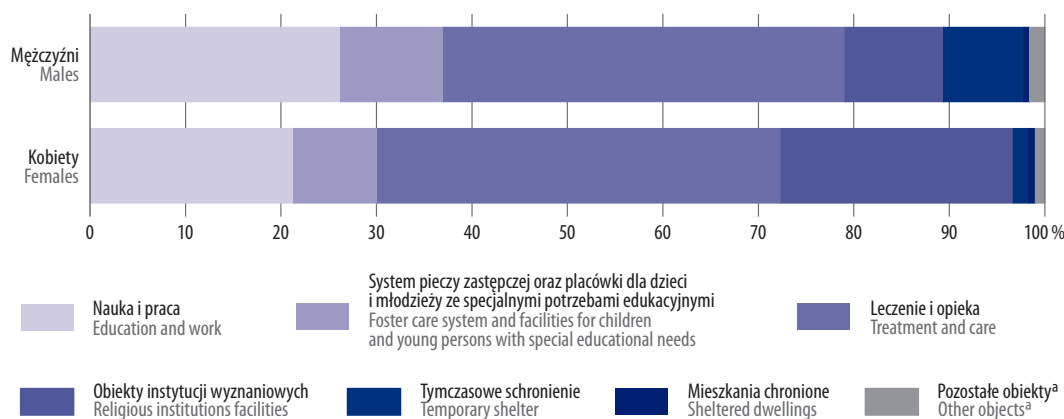
^a Łącznie z obiektami zamkniętymi.
a Including closed facilities.

Wśród mieszkańców OZZ ponad połowę (51,3%) stanowili mężczyźni (w 2011 r. ich udział był niższy i wynosił 46,1%), kobiety stanowiły 48,7% (w 2011 r. – 53,9%).

Mężczyźni przeważali wśród mieszkańców placówek tymczasowego schronienia, gdzie ich udział w 2021 r. wyniósł 84,6% oraz w pozostałych obiektach – 63,1% ogółu mieszkających w tego typu obiektach. Również w obiektach systemu pieczy zastępczej oraz placówkach dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi było więcej chłopców, a proporcje według płci kształtują się odpowiednio – 56,3% mężczyźni, 43,7% kobiety. Z kolei zdecydowana przewaga kobiet występuje w obiektach instytucji wyznaniowych (domach zakonnych, klasztorach i zgromadzeniach osób duchownych) – 69,1%.

Wykres 23. Struktura ludności w obiektach zbiorowego zakwaterowania według kategorii obiektów i płci w 2021 r.

Chart 23. Structure of the population in the collective living quarters by category of objects and sex in 2021

a Łącznie z obiektami zamkniętymi.
a Including closed facilities.

Rozdział 7. Zasoby migracyjne

Chapter 7. Migration resources

Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania. Przyjmując położenie poprzedniego i obecnego miejsca zamieszkania, wyodrębniono:

- migracje wewnętrzne, czyli przemieszczenia ludności w granicach kraju;
- migracje zagraniczne, czyli przemieszczenia związane ze zmianą kraju zamieszkania.

Migracje zagraniczne to wyjazdy z kraju stałego zamieszkania (emigracja) lub przyjazdy do kraju (imigracja) w celu zamieszkania na stałe lub na pobyt czasowy.

Przyjmując za kryterium obserwacji długość pobytu (nieobecności) wyodrębniono następujące kategorie migracji:

- krótkookresowe – pobyt czasowy trwający od 3 do 12 miesięcy;
- długookresowe – pobyt czasowy trwający co najmniej 12 miesięcy;
- zamieszkanie na stałe – bez względu na okres zamieszkiwania.

Osoba migrująca (migrant) to osoba, która zmienia swoje miejsce zamieszkania.

Emigrant to osoba przemieszczająca się z kraju za granicę na pobyt stały lub czasowy.

Imigrant to osoba przybyła z zagranicy do kraju na pobyt stały lub czasowy.

7.1. Migracje wewnętrzne ludności

7.1. Internal migration of the population

W 2021 r. (podobnie jak w 2011 r.) przeprowadzono badanie migracji wewnętrznych, tzn. migracji, kiedy poprzednie i aktualne miejsce zamieszkania osoby znajdowało się na terenie kraju.

Dane o migracjach w latach 2011-2021 obejmują liczbę osób, które przynajmniej raz w tym okresie migrowały, a nie liczbę wszystkich migracji, jakie miały miejsce w tych latach.

W spisie 2021 wyodrębniono ludność zamieszkałą od urodzenia (nazywaną ludnością zasiedziałą) oraz ludność przybyłą (na pobyt stały lub czasowy). Osoby, które w momencie spisu przebywały czasowo za granicą co najmniej 12 miesięcy wyłączono z obu kategorii. Ludność przebywająca za granicą do 1 roku została włączona do ludności zamieszkałej od urodzenia (jeśli przed wyjazdem za granicę nie migrowała) lub do ludności przybyłej (jeśli wcześniej, przed wyjazdem za granicę, migrowała).

Ludność zamieszkała od urodzenia to ludność, która od urodzenia nie opuszczała miejscowości aktualnego zamieszkania, lub opuszczała ją, ale na okres krótszy niż rok. Przyjęto kryterium 1 roku, ponieważ osoba mieszkająca w innej miejscowości przez okres co najmniej 1 roku była rezydentem tej miejscowości.

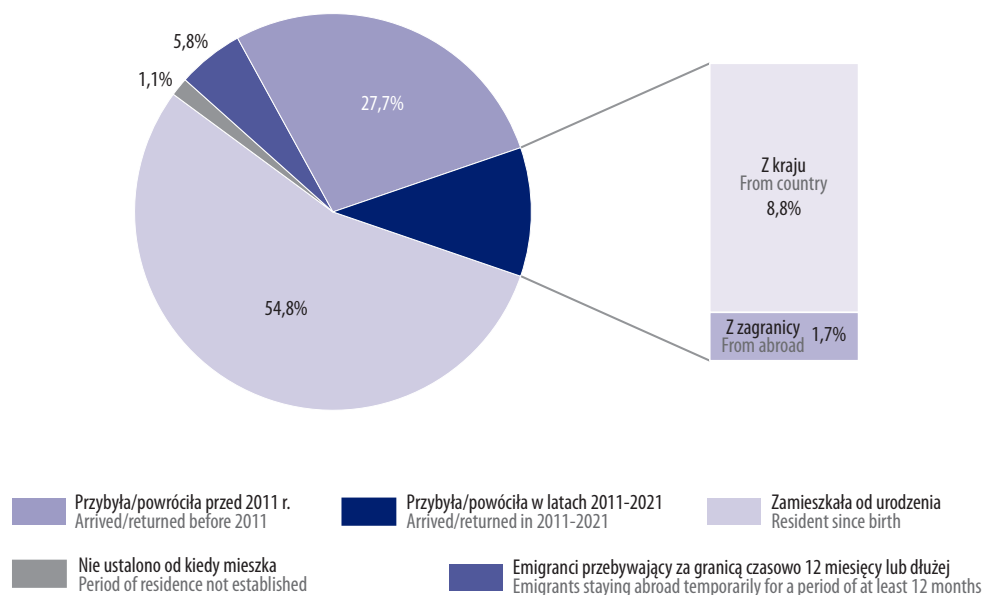
Do ludności przybyłej zaliczono ludność, która przybyła oraz tę, która powróciła do miejscowości aktualnego zamieszkania, po co najmniej rocznym pobycie poza tą miejscowością (w innej miejscowości w kraju lub za granicą). Jako datę przybycia przyjęto w tym przypadku rok powrotu do danej miejscowości. Ludność przybyła często nazywana jest ludnością napływową lub mobilną.

Wyniki NSP 2021 wykazały, że w województwie podkarpackim 1147,5 tys. osób (tj. 54,8% ogólnej liczby ludności) mieszkało w swojej miejscowości od urodzenia i nie opuszczało jej na okres dłuższy niż 1 rok. Mieszkańcy województwa podkarpackiego, którzy przybyli lub powrócili do miejscowości obecnego zamieszkania, a wcześniej mieszkali w innym miejscu przez co najmniej rok (tzw. ludność mobilna) stanowili 38,3% ogółu mieszkańców województwa (801,3 tys.). Ludności przybyłej w 2010 r. i wcześniej

do miejscowości aktualnego zamieszkania było 579,4 tys. (tj. 72,3% ogółu ludności przybyłej), pozostałe osoby – 221,9 tys. (tj. 27,7%) to ludność przybyła w latach 2011-2021.

Spośród ludności przybyłej w latach 2011-2021 – 184,6 tys. (tj. 83,2%) przybyło z terenu kraju, a 36,6 tys. (tj. 16,5%) z zagranicy. Dla 22,1 tys. osób (tj. 1,1% ogółu ludności Podkarpacia) nie ustalono, od kiedy mieszkają w swoich miejscowościach.

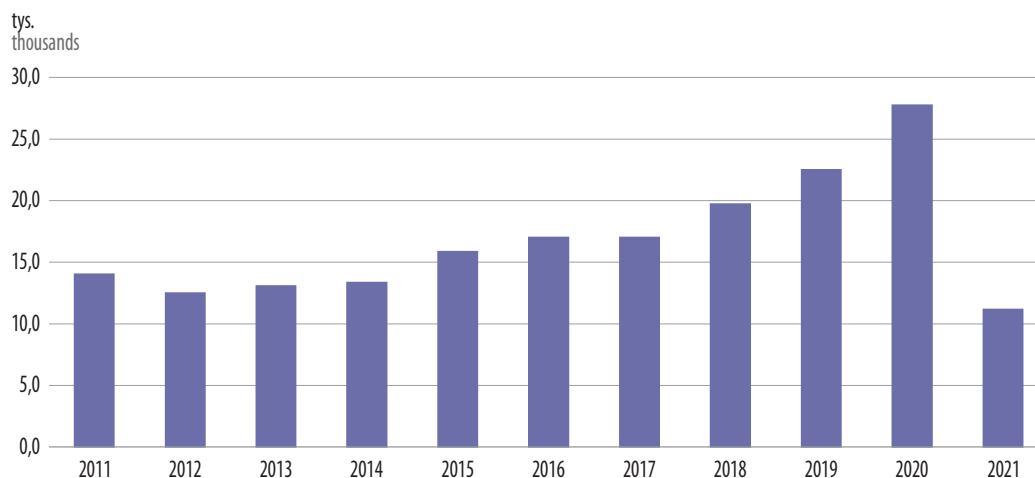
Wykres 24. Struktura ludności według okresu zamieszkiwania w obecnej miejscowości
Chart 24. Population structure according to the period of residence in the current locality

Analizując miejsce zamieszkania osób, można zauważyć, że większą zasiedziałością charakteryzowali się mieszkańcy wsi – 58,2% ludności wiejskiej nie zmieniło miejsca zamieszkania od urodzenia, natomiast w miastach – 50,0%. W 2011 r. dysproporcje te były większe – od urodzenia mieszkało wówczas 65,6% mieszkańców wsi i 54,4% mieszkańców miast.

W latach 2011-2021 przybyło lub powróciło (po nieobecności trwającej rok lub dłużej) do miejscowości aktualnego zamieszkania z innego miejsca w kraju na pobyt stały lub czasowy 184,6 tys. osób, co stanowiło 8,8% ludności województwa (w poprzednim okresie międzypisowym – 7,2%). Należy podkreślić, że liczba ta nie odpowiada liczbie migracji, jakie miały miejsce w tym okresie; przedstawia liczbę osób, które przynajmniej raz w badanym okresie zmieniały miejsce zamieszkania na terenie kraju po pobycie w innym miejscu w kraju przez co najmniej rok. W 2021 r. (podobnie jak w 2011 r.) badano ostatnią migrację każdej osoby, zatem migracje późniejsze „przysłoniły” migracje z lat poprzednich. Z tego powodu dane o liczbie ludności przybyłej według roku przybycia wskazują, że liczba migracji w ostatnich latach była większa niż w latach wcześniejszych.

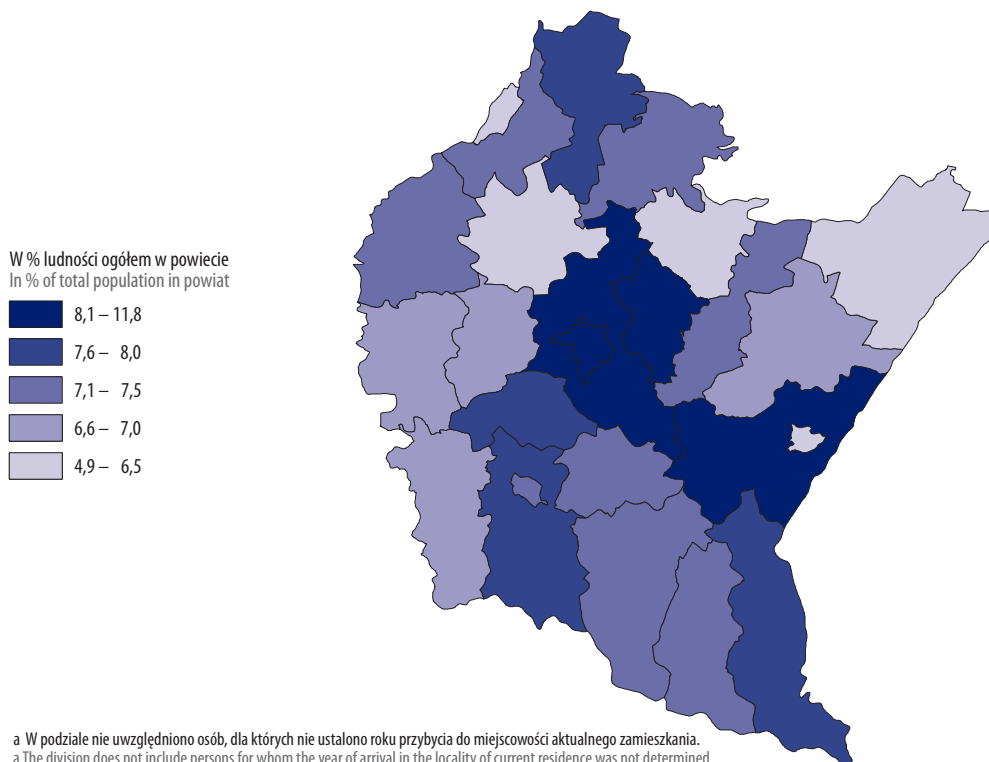
Wykres 25. Ludność przybyła w latach 2011-2021 z innego miejsca w kraju według roku przybycia^a
 Chart 25. Population arrived in 2011-2021 from another place in the country by year of arrival^a

^a W podziale nie uwzględniono osób, dla których nie ustalono roku przybycia do miejscowości aktualnego zamieszkania.
^a The division does not include persons for whom the year of arrival in the locality of current residence was not determined.

Analizując dane z zakresu ludności przybyłej do województwa podkarpackiego w latach 2011-2021, można stwierdzić, że najwięcej osób, 27,8 tys. (tj. 15,0% przybyłych z innego miejsca w kraju) osiedliło się w 2020 r., następnie w 2019 r. – 22,5 tys. (tj. 12,2%) oraz w 2018 r. – 19,7 tys. (tj. 10,7%); natomiast najmniej w 2021 r. – 11,2 tys. (tj. 6,0%), następnie w 2012 r. – 12,5 tys. (tj. 6,8%) oraz w 2013 r. – 13,1 tys. (tj. 7,1%).

Mapa 17. Ludność przybyła w latach 2011-2021 z innego miejsca w kraju^a
 Map 17. Population arrived in 2011-2021 from another place in the country^a

^a W podziale nie uwzględniono osób, dla których nie ustalono roku przybycia do miejscowości aktualnego zamieszkania.
^a The division does not include persons for whom the year of arrival in the locality of current residence was not determined.

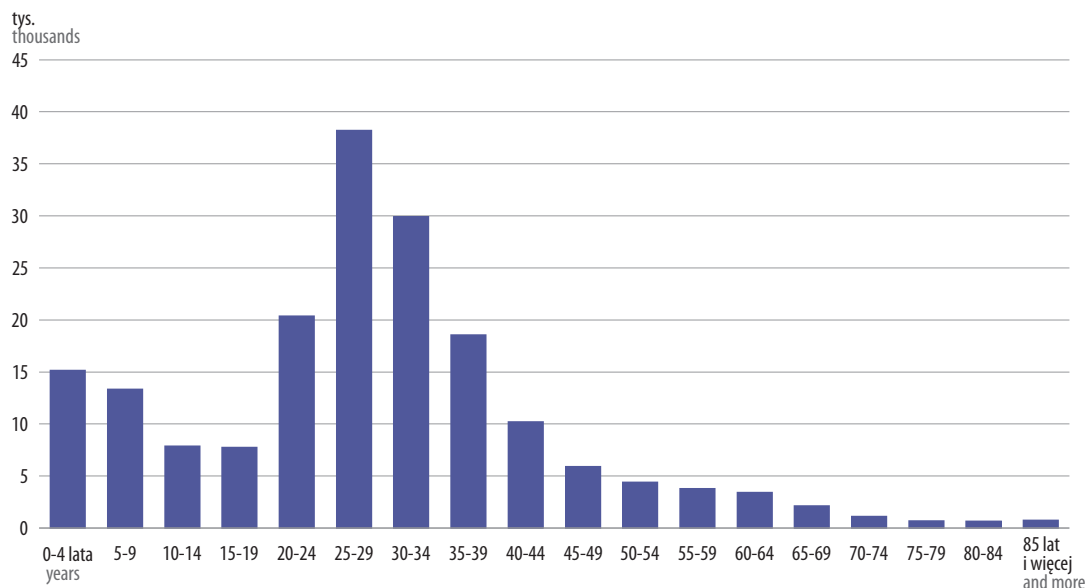
Największy odsetek ludności przybyłej z innego miejsca w kraju w latach 2011-2021 w ogólnej liczbie ludności odnotowano w Rzeszowie (11,8%), następnie w powiecie rzeszowskim (11,3%) oraz w powiecie łańcuckim (8,8%). Najmniej osób w porównaniu z ogólną liczbą ludności przybyło do Przemyśla (4,9%). Największy odpływ ludności zanotowano w powiecie bieszczadzkiem (11,1%) i Przemyślu (10,1%).

Nieco inaczej przedstawia się przestrzenny rozkład udziału ludności napływowej w latach 2011-2021 w ogólnej liczbie ludności dla miast i wsi. Wśród ludności miejskiej największy odsetek ludności napływowej odnotowano w powiecie rzeszowskim (12,4%). Stosunkowo wysoki wskaźnik odnotowano także dla Rzeszowa (11,8%). Najniższy udział zaobserwowano w Przemyślu (4,9%). Średnia wartość dla województwa wyniosła 7,6%. Wśród ludności wiejskiej najwyższy udział ludności napływowej był w powiecie rzeszowskim (11,0%), najniższy w lubaczowskim (5,5%), przy średniej wartości dla województwa wynoszącej 8,1%.

W ludności napływowej województwa podkarpackiego przeważały kobiety. W 2021 r. stanowiły one 51,8% wszystkich migrantów (w 2011 r. – 52,9%). Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących (w momencie migracji), to najczęściej migrowały osoby w wieku 25–29 lat (20,7% ludności napływowej z kraju). Często migrowały również osoby w wieku 30–34 lata (16,2%), jak również w wieku 20–24 lata (11,0%). Miejsce zamieszkania zmieniają często całe rodziny, stąd dosyć liczna jest grupa dzieci migrujących w wieku 0–9 lat.

Wykres 26. Ludność przybyła w latach 2011-2021 z innego miejsca w kraju według wieku w momencie migracji^a

Chart 26. Population arrived in 2011-2021 from another place in the country by age at the time of migration^a

^a W podziale nie uwzględniono osób, dla których nie ustalono roku przybycia do miejscowości aktualnego zamieszkania.
^a The division does not include persons for whom the year of arrival in the locality of current residence was not determined.

Rozpatrując kierunki migracji wewnętrznych, można zauważyć, że największy napływ osób migrujących w latach 2011-2021 zaobserwowano na tereny wiejskie ze wsi i dotyczył 52,2 tys. osób. Najmniej osób natomiast przemieściło się z miast do miast (29,6 tys.). W latach 2011-2021 napływ ludności był niższy od odpływu o 20,9 tys. osób.

Wśród migracji wewnętrznych w latach 2011-2021 przeważały zdecydowanie migracje wewnątrzwojewódzkie (podobnie jak w poprzednim okresie międzypisowym) – w granicach województwa podkarpackiego migrowało 136,1 tys. osób. Migracje międzywojewódzkie dotyczyły 29,5 tys. osób, a dla 19,0 tys. osób nie został ustalony typ migracji.

Uwzględniając kierunki migracji międzywojewódzkich, można zaobserwować, że najczęściej przemieszczeń odbywało się pomiędzy województwami sąsiadującymi. Największy napływ ludności do województwa podkarpackiego odnotowano z województw: małopolskiego (8,5 tys. osób), lubelskiego (5,2 tys. osób) oraz mazowieckiego (3,4 tys. osób). Największy natomiast odpływ mieszkańców wystąpił do województwa małopolskiego (19,8 tys. osób), mazowieckiego (10,3 tys. osób) oraz lubelskiego (4,0 tys. osób).

7.2. Imigranci przebywający czasowo w Polsce

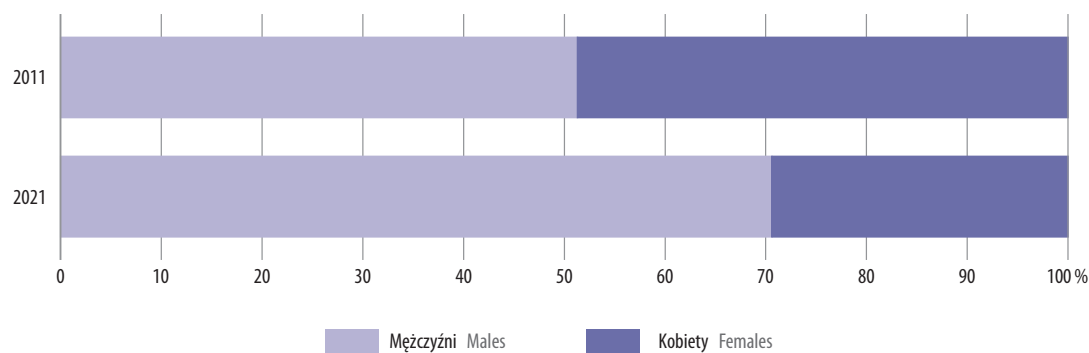
7.2. Immigrants staying temporarily in Poland

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 potwierdziły obserwowany w ostatnich latach wzrost liczby stałych mieszkańców innych krajów przebywających w Polsce czasowo. Spis wykazał, że w województwie podkarpackim przebywało czasowo 22,6 tys. imigrantów. W porównaniu ze spisem 2011 r. nastąpił ponad 15-krotny wzrost liczby imigrantów przebywających w województwie czasowo (w 2011 r. – 1,5 tys.). Imigranci najczęściej przebywali od 3 do 12 miesięcy (43,3%) oraz do 3 miesięcy (38,5%), natomiast 18,2% imigrantów przebywało w województwie podkarpackim co najmniej 12 miesięcy.

W 2021 r. najczęściej imigrantów, którzy przebywali czasowo w województwie podkarpackim pochodziło z krajów europejskich (prawie 80%). W tej grupie najliczniej reprezentowani byli mieszkańcy z sąsiadującej bezpośrednio z Polską Ukrainą (prawie 70%).

Wykres 27. Imigranci przebywający w Polsce czasowo według płci

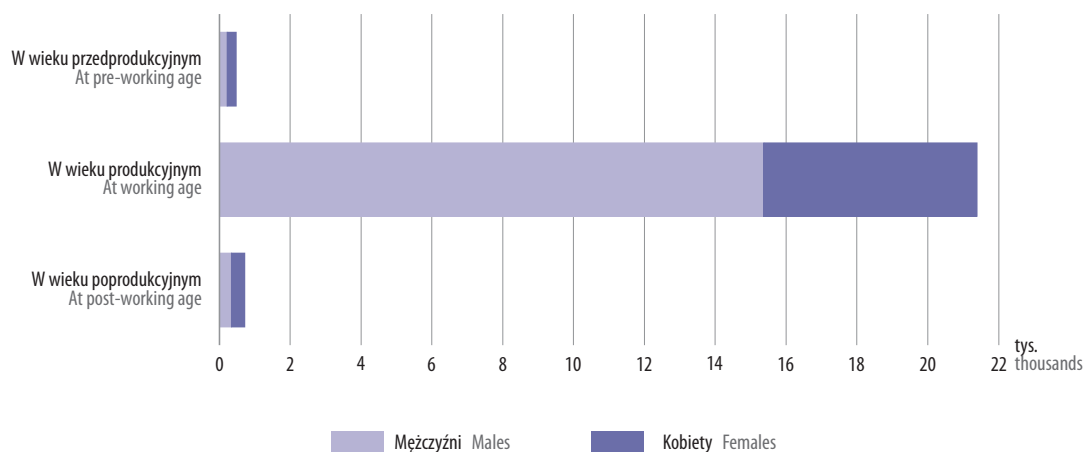
Chart 27. Immigrants temporary stay in Poland by sex

Wśród ogółu imigrantów przebywających czasowo w województwie podkarpackim w 2021 r. przeważali mężczyźni, którzy stanowili 70,6% (w 2011 r. – 51,3%) ogółu imigrantów. Liczebną przewagę mężczyzn nad kobietami odnotowano w przypadku większości krajów poprzedniego zamieszkania imigrantów.

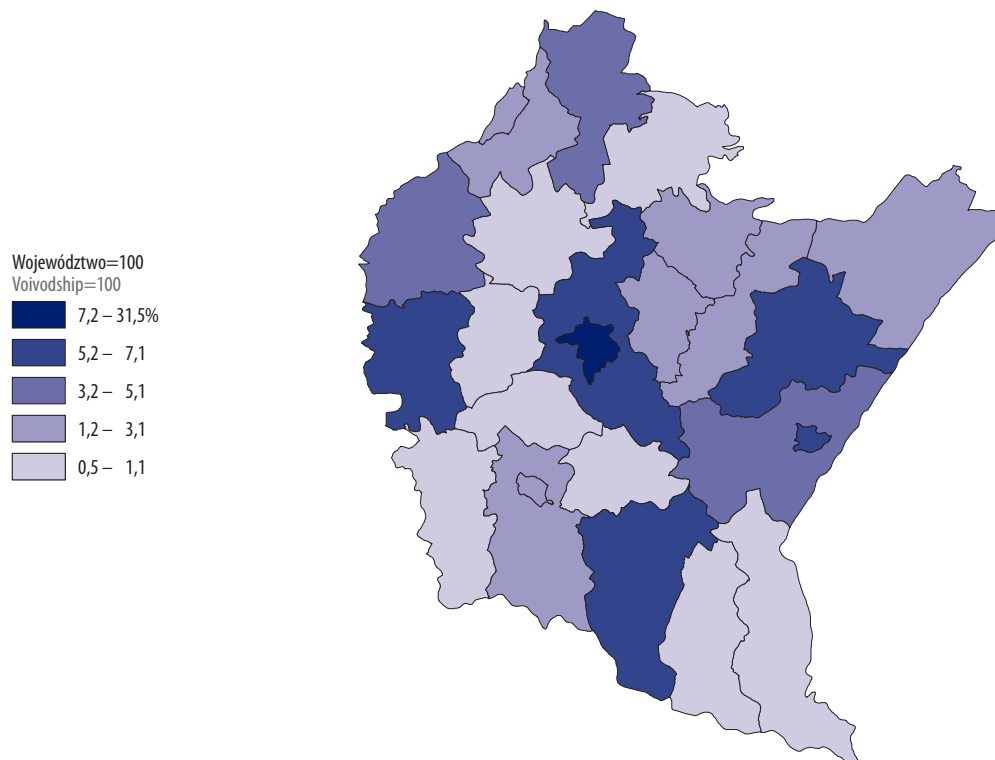
W subpopulacji imigrantów przebywających czasowo w województwie podkarpackim przeważały osoby w wieku produkcyjnym (prawie 95%). Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym był większy wśród mężczyzn niż kobiet (odpowiednio 96,5% i 90,5%). Natomiast osoby w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym przeważały wśród kobiet.

Wykres 28. Imigranci przebywający w Polsce czasowo według ekonomicznych grup wieku i płci w 2021 r.
Chart 28. Immigrants temporarily staying in Poland by economic age groups and sex in 2021

Rozmieszczenie imigrantów na terenie województwa podkarpackiego nie jest równomierne. Prawie 70% imigrantów przebywało na terenie siedmiu powiatów. Najwięcej, bo co trzeci imigrant, mieszkał na terenie Rzeszowa (7108 osób, tj. 31,5% wszystkich imigrantów). Następnie, choć o znacznie mniejszym udziale imigrantów, były powiaty: jarosławski (7,1%), sanocki (6,9%), rzeszowski (6,6%), Przemyśl (6,5%), powiat dębicki (6,1%) oraz mielecki (5,0%). Najmniej imigrantów odnotowano w powiecie kolbuszowskim (0,5%).

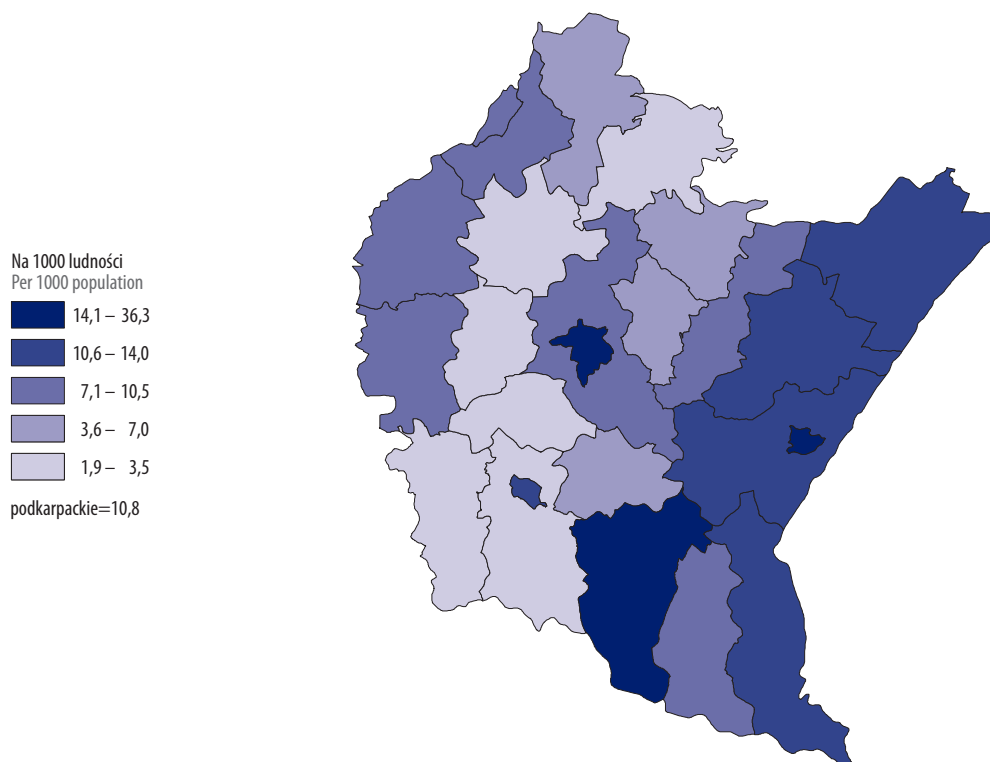
Mapa 18. Imigranci przebywający w Polsce czasowo w 2021 r.
Map 18. Immigrants staying in Poland temporarily in 2021

W 2021 r. średnio na 1000 mieszkańców województwa podkarpackiego przypadało prawie 11 imigrantów przebywających czasowo w Polsce. W przekroju terytorialnym najwięcej imigrantów na 1000 mieszkańców przypadało w Rzeszowie – 36, następnie w Przemyślu – 25 oraz w powiecie sanockim – 17, najmniej natomiast w powiecie jasielskim i kolbuszowskim po 2 osoby.

Mapa 19. Imigranci przebywający w Polsce czasowo na 1000 mieszkańców w 2021 r.

Map 19. Immigrants staying in Poland temporarily per 1000 residents in 2021

7.3. Emigranci przebywający czasowo za granicą

7.3. Emigrants staying abroad temporarily

Wyniki spisu ludności w 2021 r. wykazały, że 134,4 tys. osób mających stałe miejsce zamieszkania w województwie podkarpackim, przebywało czasowo poza krajem. W porównaniu z 2011 r. liczba emigrantów zmniejszyła się o 24,7%.

W spisie ludności i mieszkań z 2011 r. informacje dotyczące emigrantów czasowych obejmowały osoby przebywające za granicą powyżej 3 miesięcy, natomiast zakres spisu 2021 był szerszy i uwzględnił również stałych mieszkańców Polski przebywających za granicą czasowo do 3 miesięcy.

W 2021 r. zdecydowaną większość emigrantów (91,1%) stanowili emigranci długookresowi, którzy przebywali za granicą 12 miesięcy lub dłużej. Pozostałe 8,9% to emigranci krótkookresowi, czyli osoby przebywające za granicą do 12 miesięcy. W 2011 r. emigranci długookresowi stanowili 78,3%.

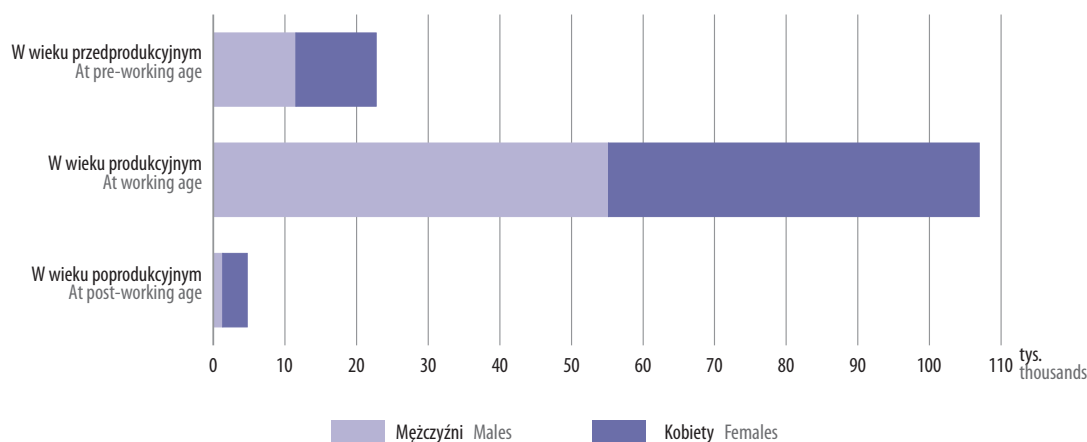
Według danych NSP 2021 mieszkańcy województwa podkarpackiego emigrowali czasowo na wszystkie kontynenty, jednak najwięcej osób przebywało w krajach europejskich. W Europie przebywało 103,2 tys. osób (76,8%). Zdecydowanie najczęściej wybieranym krajem, podobnie jak w 2011 r., była Wielka Brytania, gdzie przebywało 37,7 tys. osób, tj. 28,0% wszystkich emigrantów (w 2011 r. – 28,6%). Znaczna liczba

mieszkańców województwa przebywała w Niemczech – 17,0 tys., tj. 12,6% (w 2011 r. – 6,4%) oraz we Francji – 10,1 tys., tj. 7,5% (w 2011 r. – 9,3%).

Innym kontynentem chętnie wybieranym przez mieszkańców województwa była Ameryka Północna i Środkowa, gdzie przebywało czasowo 18,2 tys. emigrantów (13,5% ogółu), w tym w Stanach Zjednoczonych przebywało 16,3 tys. osób, tj. 12,1% ogółu emigrantów (w 2011 r. – 22,9%).

Wśród emigrantów przebywających czasowo za granicą nieznacznie przeważali mężczyźni, którzy stanowili 50,6% mieszkańców Podkarpacia przebywających poza krajem. Natomiast kobiety przeważały wśród emigrantów długookresowych, przebywających za granicą 12 miesięcy i więcej (50,3%).

Wykres 29. Emigranci przebywający za granicą czasowo według płci i ekonomicznych grup wieku w 2021 r.
Chart 29. Emigrants temporary staying abroad by sex and economic age groups in 2021

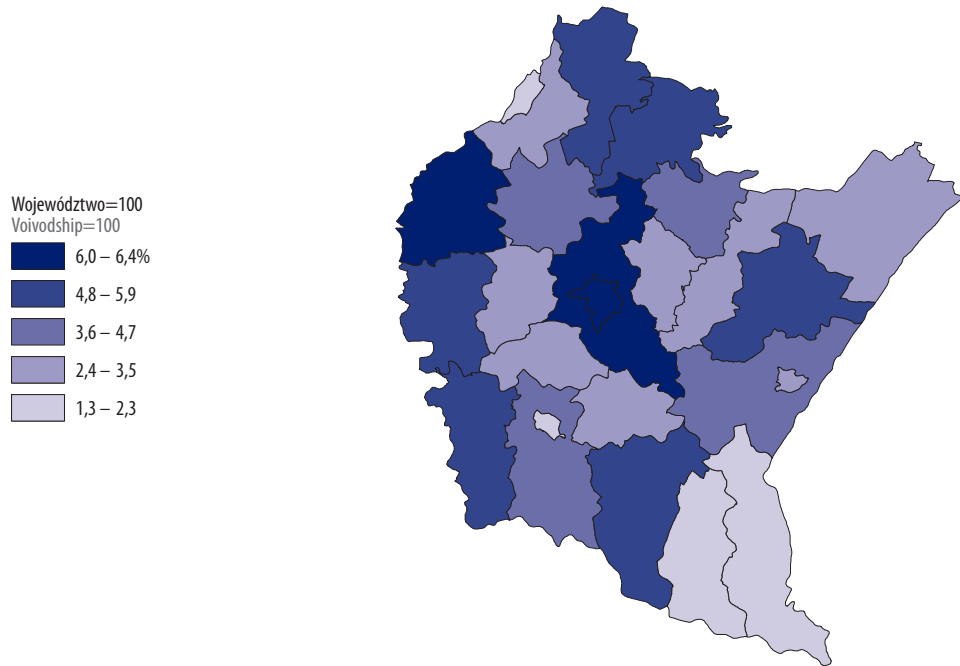

Emigranci to w większości osoby młode – 79,6% z nich było w wieku produkcyjnym. Dzieci i młodzież (osoby w wieku 0–17 lat) w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 16,9% ogółu emigrantów, a osoby w wieku poprodukcyjnym – 3,5%. W grupie mężczyzn więcej było osób w wieku produkcyjnym (81,1% wobec 78,0% wśród kobiet), natomiast w przypadku osób w wieku poprodukcyjnym większy udział był w grupie kobiet (5,2% wobec 1,9% wśród mężczyzn).

Najwięcej osób przebywających w 2021 r. za granicą mieszkało przed wyjazdem w powiecie mieleckim 8,6 tys., co stanowiło 6,4% wszystkich emigrantów, następnie w Rzeszowie – 8,3 tys. (tj. 6,2%) oraz w powiecie rzeszowskim – 8,1 tys. osób (tj. 6,0%). Najmniej osób wyjechało z powiatu bieszczadzkiego – 1,7 tys. (tj. 1,3%) oraz leskiego – 2,1 tys. (tj. 1,5%).

Biorąc z kolei pod uwagę liczbę emigrantów w stosunku do liczby mieszkańców w danym powiecie, na pierwszym miejscu należy wymienić powiat nizański, gdzie na 1000 mieszkańców przypadały 104 osoby przebywające za granicą. Następne miejsca zajmowały powiaty kolbuszowski (102) i leżajski (91). Najniższe wartości wskaźnika wystąpiły w powiatach łańcuckim (41) oraz w Rzeszowie (42).

Mapa 20. Emigranci przebywający czasowo za granicą w 2021 r.
 Map 20. Emmigrants staying abroad temporarily in 2021

Mapa 21. Emigranci przebywający czasowo za granicą na 1000 mieszkańców w 2021 r.
 Map 21. Emmigrants staying abroad temporarily per 1000 residents in 2021

